

E. U. de Enfermería (Ourense)

Grao en Enfermería

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O51G140V01101	Anatomía humana: Anatomía humana	1c	9
O51G140V01102	Psicoloxía: Psicoloxía	1c	9
O51G140V01103	Bioquímica: Bioquímica	1c	6
O51G140V01104	Enfermería comunitaria I	1c	6
O51G140V01105	Fisioloxía: Fisioloxía	2c	9
O51G140V01106	Estatística: Estatística	2c	6
O51G140V01107	Fundamentos de enfermmería	2c	9
O51G140V01108	Idioma moderno: Inglés técnico	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O51G140V01201	Introdución á enfermmería clínica	1c	6
O51G140V01202	Ética e lexislación	1c	6
O51G140V01203	Farmacoloxía e dietética	1c	9
O51G140V01204	Enfermería clínica I	1c	9
O51G140V01205	Enfermería clínica II	2c	6
O51G140V01206	Enfermería comunitaria II	2c	9
O51G140V01207	Xestión de enfermmería	2c	6
O51G140V01208	Prácticas clínicas I	2c	9

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O51G140V01301	Enfermería clínica III	1c	6
O51G140V01302	Enfermería materno-infantil	1c	9
O51G140V01303	Prácticas clínicas II	1c	15
O51G140V01304	Enfermería xeriátrica e cuidados paliativos	2c	6
O51G140V01305	Enfermería en saúde mental	2c	6
O51G140V01306	Prácticas clínicas III	2c	18

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O51G140V01401	Metodoloxía da investigación	1c	6
O51G140V01405	Prácticas clínicas IV	1c	18
O51G140V01406	Prácticas clínicas V	2c	18
O51G140V01407	Traballo de Fin de Grao	2c	12
O51G140V01409	Drogodependencias, ETS e SIDA	1c	6
O51G140V01412	Saúde, dependencia e vulnerabilidade social	1c	6
O51G140V01413	Atención de enfermaría nas emerxencias e catástrofes	1c	6
O51G140V01415	Introdución á enfermaría avanzada	1c	6
O51G140V01417	Atención e apoio na dependencia e vulnerabilidade social	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Anatomía humana: Anatomía humana**

Materia	Anatomía humana: Anatomía humana			
Código	O51G140V01101			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros			
Profesorado	Cerradelo Lama, Jaime Fernández Varela, María Milagros			
Correo-e	mfervar3@sergas.es			
Web	http://mfervar3@sergas.es			
Descrición xeral	Identificación e coñecemento da estrutura e función do corpo humano			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CE1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ser capaz de comprender a terminoloxía anatómica esencial	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE1	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11
Ser capaz de comprender a anatomía descritiva e topográfica aplicada aos diversos sistemas que integran ao ser humano.		CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE1	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11
Ser capaz de utilizar, de forma apropiada, os conceptos básicos adquiridos sobre as estruturas dos diversos órganos e sistemas que compoñen o corpo humano		CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE1	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11

Contidos

Tema	
Organización do corpo humano	Que é a Anatomía? Historia da Disciplina anatómica Linguaxe científica Cavidades corporais Rexións corporais Posición anatómica Planos do corpo Termos aplicados á descrición de estruturas corporais
Sistema musculoesquelético	Xeneralidades Sistema Esquelético: Ósos e articulacións - Rexión dorsal do tronco - Tórax - Membro superior - Membro inferior e pelvis - Cabeza e pescozo
Aparello cardiocirculatorio	Sistema muscular Xeneralidades Corazón Sistema arterial e venoso
Aparello respiratorio	Xeneralidades Arquitectura anatómica de : - Nariz - Faringe - Laringe - Traquea - Bronquios - Pulmóns
Aparello dixestivo	Xeneralidades Tubo Dixestivo Glándulas
Aparello uroxenital	Xeneralidades Sistema urinario Aparello reprodutor -Feminino - Masculino

Sistema endocrino	Xeneralidades Hipotálamo Hipófisis Tiroides Paratiroides Suprarrenales Pineal Gónadas Páncreas endocrino Timo
Órganos dos sentidos	Xeneralidades Vista Oído Olfacto Gusto Tacto
Sistema nervioso central e periférico	Xeneralidades Sistema Nervioso Central: - Medula espinal - Encéfalo Sistema Nervioso Periférico
Citología	A célula: Elementos Tipos
Histoloxía	Xeneralidades Tipos de tecido
Embrioloxía	Conceptos xerais de embrioloxía
(*)Seminarios	(*)Traballo en grupo de distintas estruturas corporales
Aproximación a la Anatomía clínica, mediante traballos grupales.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	50	67	117
Presentación	2	5	7
Actividades introdutorias	2	0	2
Eventos científicos	2	0	2
Seminario	10	15	25
Exame de preguntas obxectivas	4	68	72

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Eventos científicos	Conferencias, congresos, xornadas, exposicións, mesas redondas, debates...
Seminario	- Actividades enfocadas ao traballo sobre diferentes temas da materia, que permita profundar ou complementar os contidos . Pódense empregar como complemento das clases teóricas. - Utilización de modelos *desmontables para a localización das distintas estruturas do corpo humano

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade enfocada a o traballo teórico-práctico sobre un tema específico

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Presentación	Valorarase presentación, manexo de linguaxe científica, contidos, capacidade de síntese, capacidade comunicativa, ... Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Prazos: ver Faitic	5			CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11
IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE					
Seminario	Avaliación continua: 1.Resolución de preguntas concretas sobre estruturas anatómicas a través de láminas mudas: 30% 2.Realización e exposición de pequenas procuras relacionadas coa anatomía clínica: 5% Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Asistencia obrigatoria ao 90% das horas. En caso de non superar a avaliación continua, realizarase unha proba final na data publicada na web. 35%	35	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE1	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11
IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE O ALUMNADO SUBIRÁ A FAITIC NO APARTADO "USUARIOS" UNHA FOTO, QUE PERMITA A SÚA IDENTIFICACIÓN.					
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliación das competencias adquiridas . Realizarase ao finalizar o cuadrimestre segundo o calendario oficial de exames. Será de preguntas tipo test con 3 alternativas de resposta onde so unha de elas será a correcta. A fórmula que se aplicará para obter a puntuación neste apartado é: A-E. Onde A é o número de acertos e a E o número de erros, as respostas non contestadas no restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que obter despois de aplicar a fórmula unha puntuación de 5 puntos sobre 10.	60		CE1	CT1 CT7
IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE					

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación para a modalidade "non presencial"

A esta modalidade poderán acollerse aquelas/os alumnas/os que por causas xustificadas non lles sexa posible asistir con regularidade (mais do 90%) aos seminarios, para o que deberán ao inicio da materia comunicarlle ao profesorado *por escrito*, que non van asistir aos seminarios e a causa debidamente xustificada que o impida. Tamén aquelas/os alumnas/os que por diferentes causas, sempre xustificadas, aínda asistindo a algun seminario, non alcancen a asistencia do 90%. En ambos casos ao non estar na avaliación continua, pasarán á modalidade non presencial.

Criterios de avaliación para a modalidade "non presencial"

1. Exame tipo test: constará de unha prueba a realizar ao finalizar o cuadrimestre segundo o calendario oficial de exames, con 3 alternativas de resposta onde so unha de elas será a correcta. Afórmula que se aplicará para obter a puntuación neste apartado é: A-E. Onde a A é o número de acertos e a E o número de erros, as respostas non contestadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación terá que obter, despois de aplicar a fórmula, unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do **60%**.

2. Proba obxectiva : recoñecemento de estruturas anatómicas do corpo humano, conceptos de anatomía clínica. Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do **30%**.

3. Elaboración e presentación dun traballo sobre a temática proposta (faitic), na data establecida polo profesorado e que será de coñecemento do alumnado. Para facer media co resto da avaliación, habrá que obtener unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do **10 %**.

Tanto na avaliación continua como na modalidade non presencial deberán obterse en cada un dos apartados o 50% da nota para facer nota media sumatoria. No caso de non conseguir esa nota, deberán examinarse na segunda edición ordinaria de aquela/as parte/s nas que non alcanzaran o 50% por no ter adquiridas as competencias establecidas.

SEGUNDA EDICIÓN:

O alumnado examinarase da/s parte/s non superada/s na 1ª edición, as condicións serán as mesmas, ca excepción da Presentación que deberá ser entregada e defendida na data establecida na 1ª edición .

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

1. PROBA OBXECTIVA tipo test da TOTALIDADE da materia con 3 alternativas de resposta donde so unha de elas será a correcta. A fórmula que se aplicará para obter a puntuación neste apartado é: A-E. Onde a A é o número de acertos e a E o número de erros, as respostas non contestadas non restan puntuación. Para superar a materia haberá que obter, despois de aplicar a fórmula, unha puntuación de 5 puntos sobre 10. **100%**

Outros comentarios

- As datas oficiais de exame marcadas para esta materia, nas dúas edicións correspondentes, poderán consultarse na páxina web <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao> así como no taboleiro de anuncios do centro.
- 1ª edición:
- 2ª edición:
- Convocatoria fin de carreira:

Utilizará a plataforma Faitic da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o que será necesario, que ao inicio do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Drake, Wayne Vogl, Mitchell, **Gray, Anatomía para estudantes**, 3ª, Elsevier, 2015

Netter, **Atlas de Anatomía Humana**, 6ª, Elsevier, 2015

Hansen, **Cuaderno de Anatomía para colorear**, 2ª, Elsevier, 2015

Hansen, J; Netter, F, **Netter. Anatomía clínica**, 4ª, Elsevier, 2020

Paulsen, Friedrich ; Waschke, Jens, **Sobotta. Atlas de Anatomía**, 23, Elsevier, 2012

Drake, R.L., **Gray. Anatomía básica**, 2ª, Elsevier, 2013

Bibliografía Complementaria

Suárez Quintanilla, J.A., **Anatomía humana para estudantes de Ciencias de la salud**, 1ª, Elsevier, 2017

Hansen - Lambert, **Netter. Anatomía Clínica**, 1ª, Masson. Elsevier, 2006

Pró, **Anatomía Clínica**, 1ª, Panamericana, 2013

Vogl, A. Wayne; Mitchell, Adam M.W.; Drake, Richard L., **Gray. Anatomía básica**, 2ª, Elsevier, 2013

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.catfishanimationstudio.MuscularSystemLite&hl=e>,

<https://human.biodigital.com/explore/anatomy-by-system>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Bioquímica: Bioquímica/O51G140V01103

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou

parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

No caso de non ser posible impartir a docencia de modo presencial, utilizarase a aula virtual nos horarios que se establezan e aviso previo/previo aviso en tempo e forma ao alumnado matriculado na materia.

Lección maxistral: A través do CampusRemoto da UVigo ou telemática a través de Faitic.

Seminario: a través do CampusRemoto ou telemáticamente a través de Faitic. O profesorado poderá enviar exercicios e tarefas sobre os temas, que traballará o alumnado, a través da plataforma Faitic, será de igualmente obrigatorio asistir virtualmente.

Actividades introdutorias: Actividades encamiñadas a tomar contacto e á presentación da materia.

Presentación: A/o estudante, de forma individual/grupal elabora un documento sobre a temática proposta.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención será por vía email. Faranse titorías personalizadas de forma virtual a través da aula virtual e con solicitude previa.

Contidos: Non varían

Bibliografía: Non varía

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense o mesmo deseño das probas utilizando as ferramentas non presenciais postas ao dispor das modalidades de exame final oral (aula virtual) ou escrito non presencial (xa sexa mediante cuestionarios, exercicios en Faitic e/ou ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado).

* Proba tipo test (60%): Farase de forma virtual a través da ferramenta de xestión da aprendizaxe Moodle. Preguntas tipo test con 3 alternativas de resposta e só una delas será a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado é: A-E onde A é o número de acertos e E o número de erros, as preguntas non contestadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10.

Seminario (30%):

-Avaliación continua:

1. Resolución individual de preguntas concretas sobre estruturas anatómicas a través de láminas mudas que se propoñerán periodicamente a través da plataforma MOODLE / FAITIC. 20%
2. Realización e exposición de pequenas procuras relacionadas coa anatomía clínica. 5%
3. Resolución de exercicios proposto que se subirán á plataforma Faitic. 5%

Para facer media cos outros apartados da avaliación será necesario obter polo menos 5 puntos sobre 10 en cada unha das tres partes que se valoran no seminario.

En caso de non superar a avaliación continua, realizarase unha proba final escrita non presencial de recoñecemento de estruturas anatómicas e conceptos traballados nos seminarios.

Presentación (10%): valorarase a calidade do contido e a exposición virtual do traballo. Devandito exercicio entregarse en tempo e forma na plataforma Tema no apartado de exercicios en formato PDF. Para facer media cos outros apartados da avaliación terá que obter polo menos 5 puntos sobre 10.

IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE PARA APROBAR A MATERIA

2ª EDICIÓN ORDINARIA

As probas finais da segunda edición ordinaria serán non presenciais no caso de que persistan as medidas excepcionais.

Mantense o mesmo deseño das probas da primeira edición ordinaria adaptadas pola situación excepcional utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame tipo test non presencial, exercicios en Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

A avaliación farase da seguinte maneira:

A/o alumna/ou que non teña superada na 1ª edición ordinaria a parte da teoría, deberá facer un exame de preguntas tipo test do mesmo deseño da 1ª edición. A puntuación mínima para ser apto neste apartado será de 5.0 sobre 10, a fórmula será A-E. Esta puntuación supoñerá o 60% do total da materia.

A/o alumna/ou que non superase a avaliación dos seminarios, deberá facer unha proba obxectiva (lámina muda/verdadeiro-falso/test) sobre o contido dos seminarios. A puntuación mínima para ser apto neste apartado será de 5.0 sobre 10. Esta puntuación suporá o 30% do total da materia.

Presentación: Deberá ter presentado en tempo e forma o traballo na data sinalada no cuadrimestre na plataforma faitic no apartado de exercicios.

IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE PARA APROBAR A MATERIA

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Psicología**

Materia	Psicología: Psicología			
Código	O51G140V01102			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Calle Santos, M ^a Encarnacion Isabel			
Profesorado	Calle Santos, M ^a Encarnacion Isabel Santos-Ascarza Bacariza, José Luís			
Correo-e	isabelcallesantos@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	A materia de psicología ten como obxectivos, describir o marco conceptual da enfermaría psicosocial, en xeral. A identificación dos fenómenos psicosociais e de habilidades básicas de comunicación eficaz. Pretende outorgar aos alumnos as actitudes e coñecementos básicos da relación terapéutica. Para iso, estuda os aspectos psicolóxicos do usuario nos cuidados de saúde e describe as fases do desenvolvemento evolutivo do individuo. O seu estudo tamén se centra en describir as fases do desenvolvemento humano desde o punto de vista psicosocial e o manexo de problemas relacionados coa violencia de xénero.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG17	Realizar cuidados de enfermaría baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CE9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
CE50	Individualizar o cuidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as creencias e valores.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de aplicar o pensamento científico á vida cotiá e laboral.	CB1 CG4 CE12 CT1 CB2 CG9 CE14 CT2 CB3 CG11 CT3 CB4 CG17 CT4 CB5 CT9 CT11
Saber comprender as bases psicolóxicas clásicas e as súas relacións coa enfermaría	CB1 CG7 CE9 CT3 CB2 CG8 CE10 CT4 CB3 CG11 CE14 CT7 CB4 CE50 CB5
Contidos	
Tema	
Descrición e marco conceptual da enfermaría psicosocial.	Introdución, Evolución dos coidados dos aspectos psicosociais de enfermaría. Importancia do estudo das ciencias psicosociais. Introdución Modelo biolóxico ou médico. Modelo *psicodinámico ou *psicoanalítico. Modelo interpersonal. Modelo *conductual. Modelo existencial humanista. Modelo cognitivo. Modelo *sistémico. Modelo sociolóxico ou sociocultural. Introdución. Substrato biolóxico da conduta. Ritmos *circadianos: soño e vixilia. Aplicación nos coidados de enfermaría
Identificación dos fenómenos psicosociais.	Perspectiva *Holística da persoa. Dimensión intelectual. Valor *adaptativo da aprendizaxe e a memoria. Relevancia do estudo da aprendizaxe e a memoria. Introdución á orixe da motivación: Motivación *intrínseca e *extrínseca. Disposición *motivacional do paciente. Aplicación nos coidados de enfermaría. Motivación da enfermeira no desenvolvemento da súa profesión. Introdución. Concepto e Compoñentes da emoción. Funcións das emocións. Dimensións da experiencia emocional. Aplicación dos coidados de enfermaría.
Identificar habilidades básicas de comunicación eficaz.	Introdución Concepto de comunicación. *Axioma da comunicación humana. Diferenzas entre comunicación e linguaxe: a *especificidad da linguaxe humana. Desenvolvemento da linguaxe na etapa infantil. Aplicación nos coidados de enfermaría. Actitudes básicas dos profesionais sanitarios. Sistemas para mellorar as habilidades de comunicación co paciente.
Actitudes e coñecementos básicos da relación terapéutica.	Introdución. Perspectiva *holística da saúde. Algúns conceptos *holísticos de interese. Perspectiva *holística e coidados de enfermaría. Aspectos *psico-sociais dos coidados. A enfermidade e a hospitalización. A ansiedade e el tensión como compoñentes básicos do enfermar. Aspectos psicolóxicos del dor. As perdas e el proceso de duelo. Métodos alternativos para mellorar el bienestar del paciente. Técnicas *relacionais en enfermaría. A relación *enfermer@ paciente. Aspectos psicosociais do paciente cirúrxico, do paciente crónico e do paciente terminal. O paciente ingresado nunha unidade de coidados especiais.
Aspectos psicolóxicos do usuario nos coidados de saúde.	Procesos psicolóxicos: atención e percepción. Requisitos para a percepción do mundo externo. Factores que inflúen na percepción. Percepción de síntomas e sufrimento. Percepción social. Percepción de control. Aplicación nos coidados de enfermaría.

Fases do desenvolvemento evolutivo.	Infancia. Teorías do desenvolvemento. Evolución do neno. Experiencias de hospitalización. Adolescencia. Dimensións, biolóxica, psicolóxica, social e espiritual. Aplicación aos cuidados de enfermaría. Idade adulta. Etapas e características da vida adulta. Dimensións, biolóxica, psicolóxica, social e espiritual. Aplicación aos cuidados de enfermaría. Persoas Maiores, etapas e características. Dimensións, biolóxica, psicolóxica, social e espiritual. Aplicación aos cuidados de enfermaría.
Fases do *desenvolvimiento humano desde o punto de vista psicosocial.	A persoa como unidade de relación. Consideracións *psico-sociais básicas. As relacións interpersoais. Valores e crenzas. Formación das actitudes e procesos de cambio. A relación *intrapersonal. O *autocuidado como estratexia para o crecemento persoal. Técnicas para desenvolver os recursos persoais. A familia e formas familiares. Sistemas sociais de apoio. A familia como sistema. *Life-*events, crise e *homeostasis familiar. Ciclos evolutivos e familia. A familia atípica. Outras estruturas dos roles *parentales. Factores de risco e familias en crises. A enfermeira nos grupos. Os grupos, técnicas *grupales en enfermaría. O liderado e a capacidade de influír. O liderado en enfermaría. O equipo de enfermaría como grupo de traballo.
Manexo de problemas relacionados coa violencia de xénero.	Introdución e marco conceptual da violencia de xénero. Definición. Perfil do acosador-agresor. Perfil da vítima. Inicio do proceso. Descrición do proceso da violencia de xénero. Consecuencias para a vítima. Prevención e educación para a igualdade.
Seminario acerca dos efectos psicolóxicos da COVID19 na poboación xeral e na poboación con enfermidades.	Principais efectos psicolóxicos durante o estado de alarma. Efectos da corentena na saúde mental A desescalada Intervención psicolóxica con paciente en hemodialise durante o estado de alarma.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	20	21	41
Presentación	1	51	52
Traballo tutelado	1	25	26
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	42	53	95
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	5	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Formación breve e practica sobre os contidos da materia na que se busca a participación e reflexión do alumnado no tema que corresponda.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes do traballo tutelado.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual e de acordo coa profesora, elabora un traballo sobre a temática da materia ou realiza o resumo dalgunha das lecturas propostas. Trátase dunha actividade autónoma do estudante, que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e correcta redacción.
Actividades introdutorias	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento no desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	O alumnado que o necesite, será atendido puntualmente das dúbidas que poida ter. A modalidade será principalmente por medios telemáticos.
Traballo tutelado	O alumnado que o necesite, será atendido puntualmente das dúbidas que poida ter. A modalidade será principalmente por medios telemáticos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Seminario	Abórdanse contidos teóricos de maneira práctica e participativa. Por iso é fundamental a asistencia ao mesmo e realizar os exercicios individuais ou grupales. Farase role-playing, ver vídeos didácticos, *resolución de casos ou debates guiados. A nota de cada seminario será de 0-4 puntos.	40	CG11 CE10 CE12	CT9
Presentación	Exposición do traballo tutelado empregando os recursos *dicaticos necesarios e *ajustándose a un tempo *prefijado e a uns criterios de calidade acordados coa docente.	10	CB2 CB3 CB4	CT1 CT2 CT3
Traballo tutelado	*Debera elaborarse baixo as indicacións dadas pola docente e ter unha correcta organización dos contidos e adecuada redacción.	10	CG4 CG7 CG8 CG9 CG17	CE9 CE14 CT1 CT2 CT3 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución de preguntas de resposta curta. Nota de aprobado: 5.	40		

Outros comentarios sobre a Avaliación

DATAS DE EXAMENES CURSO 2020-2021:

As datas oficiais dos exames de: 1ª Edición ordinaria: 2ª Edición ordinaria e Convocatoria Fin de carreira, serán as marcadas no calendario de exames aprobados polo centro. Estas datas serán publicadas a través da web e no taboleiro de anuncios da Escola Universitaria de Enfermería de Ourense. Tanto para a 1ª e 2ª edición, *asi como para a convocatoria de fin de *carreira, o aprobado da materia establécese nunha puntuación de 5 puntos sobre un máximo de 10 puntos. Os seminarios puntúanse entre (0-4) e a parte teórica entre (0-6) na que se inclúe a valoración do traballo tutelado e presentación en clase como apto ou non apto. Indicacións acerca das faltas de asistencia os seminarios tanto en formato presencial como en liña. 1) Permítese faltar a un seminario, sen necesidade de xustificalo nin recuperalo.

2) Falta de asistencia a seminario inferior ou igual a ou 2 Si prodúcense máis faltas de asistencia e sempre que estas sexan inferiores ou iguais a 2 faltas, procederáse a avaliar ao alumnado mediante unha pregunta sobre cada seminario ao que falte. Estas faranse un día a convir entre profesor e alumnado, ou o día do exame teórico. A superación destas preguntas supón unha puntuación entre 0-4 que se engaden ao resto de puntuacións obtidas nos seminarios que asista.

3) Non asistir aos seminarios ou faltas de asistencia a seminarios igual ou superior a 3: No caso de que un alumno non vaia a asistir a ningún seminario ou as súas faltas sexan iguais ou superiores a 3. Para poder optar a cualificación deberá responder a un exame dunha pregunta sobre o contido de cada seminario que se realice e elaborar un traballo supervisado sobre un seminario a escoller de entre os tratados. Neste caso, cada pregunta puntúase entre 0-4. Os alumnos que se incorporen máis tarde ao curso por cuestións de matrícula, deberán recuperar eses seminarios perdidos e continuar asistindo ao resto de seminarios.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pilar Tazón Ansolá et al., **Ciencias Psicosociales**, Masson, 2000

Gloria Novel Martí et al., **Enfermería Psicosocial y Salud Mental.**, Masson, 2000

Neil Niven, **Psicología en Enfermería**, Manual Moderno, 2009

Bibliografía Complementaria

Antonio Sánchez Cabaco et al., **Decálogo para la Igualdad**, Servicio de Publicaciones de la Universidad Pontif, 2004

Juan Antonio García Madruga y Juan Delval, **Psicología del Desarrollo I**, UNED, 2010

Enrique G. Fernández-Abascal et al., **Psicología de la Emoción**, UNED, 2010

Carmen Huici Casal y José Francisco Morales Domínguez, **Psicología de Grupos I, Estructura y Procesos**, UNED, 2004

María Teresa Sanz Aparicio et al., **Psicología de la Motivación**, UNED, 2009

Marie France Hirigoyen, **El Acoso Moral: El maltrato Psicológico en la vida Cotidiana**, 25ª, Paidós, 2013

John S. Rolland, **Familias, enfermedad y discapacidad**, 1ª, GEDISA, 2000

Jesper Juul, **Su hijo, una persona competente**, 1ª, Herder, 2011

Jesper Juul, **Aquí estoy! . Tu quien eres?**, 1ª, Herder, 2012

Linda Lantieri, **Inteligencia Emocional Infantil y Juvenil**, 3ª, Aguilar, 2009

Elisabeth KÜBLER ROSS, **Sobre la muerte y los moribundos**, 1ª, Debolsillo, 2003

José Navarro Gongora, **Enfermedad y familia**, 1ª, PAIDOS, 2004

Cibanal Juan; Arce Sánchez; Carballal Balsa, **Técnicas de comunicación y relación de ayuda en ciencias de la salud**, 2ª, ELSEVIER, 2010

De la Serna, Juan Moises, **Aspectos psicológicos del COVID-19**, 1ª, TEKTIME, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Saúde, dependencia e vulnerabilidade social/O51G140V01412

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense todas adaptándose a modalidade que corresponda.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

As tutorías poderanse realizar por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia,, foros de faitic) baixo a modalidade de cita previa.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Incorpórase un novo seminario titulado: Efectos psicolóxicos da *COVID19 na poboación xeral.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non afectan as probas xa realizadas

* Probas pendentes que se manteñen

Mantéñense as mesmas probas.

* Probas que se modifican

Non hai modificacións en canto aos contidos, pero si en canto á modalidade, xa que partimos dun escenario non presencial, no que as probas se adaptasen a devandita modalidade, empregando o campus remoto ou faitic, segundo proceda.

* Novas probas: Non haberá novas probas, salvo os motivados pola modalidade en liña.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Bioquímica: Bioquímica				
Materia	Bioquímica: Bioquímica			
Código	O51G140V01103			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Rodríguez Garrido, Juan Imeldo			
Profesorado	Rodríguez Garrido, Juan Imeldo Vázquez Campo, Miriam			
Correo-e	imeldogarrido@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	COÑECER AS PRINCIPAIS BIOMOLÉCULAS DO ORGANISMO.			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CE1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Saber as propiedades estruturais e funcionais das biomoléculas e o seu metabolismo con vistas ao exercicio da enfermaría.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE1 CE8	CT1 CT4 CT7
Ser capaz de distinguir os sistemas moleculares e os procesos implicados no almacenamento, replicación e expresión da información xenética.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE1	CT7
Saber comprender os cambios moleculares asociados a distintas situacións fisiolóxicas e patolóxicas	CB1 CB5	CE1	CT1 CT3
Saber distinguir o proceso de xeración, almacenamento e uso da enerxía metabólica.	CB1 CB2 CB3 CB5	CE1	CT1 CT7

Contidos	
Tema	
Introdución á bioquímica	IMPORTANCIA DO ESTUDO DAS BIOMOLÉCULAS E A SÚA APLICACIÓN CLÍNICA.

Bioloxía celular.

ORGANIZACIÓN ESTRUCTURAL DA CÉLULA
COMPARTIMENTOS INTRACELULARES
ESTRUTURA DA MEMBRANA
TRANSPORTE CELULAR

Bases da bioquímica: bioelementos, biomoléculas, auga e disolucións, ácidos e bases.

ESTUDO DAS ESTRUCTURAS.
DISOLUCIÓNS E GASES SANGUÍNEOS.

Bioquímica estrutural: carbohidratos, lípidos, lipoproteínas, proteínas.

ESTRUTURAS E RELACIÓN CLÍNICA.

Metabolismo enerxético: mitocondrias e obtención de enerxía. Metabolismo dos hidratos de carbono. Metabolismo dos lípidos e lipoproteínas. Metabolismo nitrogenado.

METABOLISMOS E AS SÚAS ALTERACIÓNS CLÍNICAS MÁIS FRECUENTES.

Información xenética.

REPLICACIÓN, TRANSCRIPCIÓN E TRADUCIÓN.
MUTACIÓNS.
CONTROL DA EXPRESIÓN XENÉTICA.
ENXEÑARÍA XENÉTICA CON APLICACIÓN CLÍNICA.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	31	58.5	89.5
Resolución de problemas	3	9	12
Estudo de casos	4	2.5	6.5
Seminario	10	30	40
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías

	Descrición
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	A avaliación realizarase da mesma maneira que para o Exame de Preguntas obxectivas: - exame de preguntas obxectivas tipo test con respostas negativas. - cunha sóa resposta certa de entre catro opcións. - tendo en conta que tres respostas erradas restan unha certa. - para superar a proba o alumno debe obter polo menos o 50 % do valor total da proba (nota de corte 5)	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE1	CT1 CT3 CT4 CT7
Seminario	A avaliación realizarase da mesma maneira que para o Exame de Preguntas Obxectivas: - exame de preguntas obxectivas tipo test con respostas negativas - cunha sóa resposta certa - tendo en conta que tres respostas erradas restan unha certa - para superar a proba o alumno debe obter polo menos o 50 % do valor total da proba (nota de corte 5)	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE1	CT1 CT3 CT4 CT7

Exame de preguntas obxectivas	As probas de avaliación das competencias adquiridas consistirán nunha proba de preguntas obxectivas tipo test con respostas negativas. Cada pregunta terá catro opcións de resposta posibles das cales unha e só unha será a correcta. Cada pregunta ben contestada será un punto; por cada tres preguntas mal contestada restarase un punto, e as preguntas sen resposta non engaden nin restan puntos. Para superar a proba o alumno debe obter polo menos o 50 % do valor total da proba (nota de corte 5)	60	CB1 CB5	CE1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade Non Presencial de seminarios. De non poder asistir aos seminarios por causa xustificada e documentada, haberá unha para o alumnado que non cumpra co 90% do total de horas asignadas para o mesmo, e que consistirá en 10 preguntas a maiores no exame test sobre o impartido nos seminarios. Cualificará o 20% da totalidade da materia como nos seminarios presenciais, a condición de que o alumno supere proba test nun 50%.

Na modalidade Non Presencial, 2ª Edición Ordinaria e Fin de Carreira, establécense os mesmos criterios indicados para a 1ª Edición Ordinaria. É preciso aprobar a parte teórica e a de Seminarios, para poder superar a materia. As datas e os lugares dos exames serán as que constan no calendario oficial académico

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

David L. Nelson; Michael M. COX, **PRINCIPIOS DE BIOQUIMICA**, 6ª, OMEGA, 2014

Gaw, Murphy, Srivastava & Cowan, **BIOQUÍMICA CLÍNICA**, 5ª, ELSEVIER, 2014

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Outros comentarios

Utilizarase a plataforma Faitic, da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o cal será necesario que a o comezo do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente se está rexistrado correctamente na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Tanto para os seminarios como para a parte teórica, o profesorado utilizará a plataforma FAITIC, para colgar apuntamentos, esquemas, vídeos así como calquer outro material que poida ser de utilidade para o estudo da materia.

O profesorado poderá enviar exercicios e tarefas a resolver polo alumno.

Para algún temas da parte teórica e/ou seminarios utilizarase a aula virtual do Campo Remoto da UVigo, no devandito caso, avisarase con antelación ao alumnado, especificando o horario e as claves de acceso para acceder á mesma.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Para a xestión de dúbidas, comentarios ou explicacións personalizadas , o alumnado e o profesorado estarán en contacto vía e-mail ou mediante titorías virtuais no despacho virtual de cada profesor da UVigo (previa cita)

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As avaliacións (tanto de seminarios como da parte tórica) realizaranse mediante a plataforma FAITIC ou MOODLE de maneira non presencial.

O profesorado enviará con suficiente antelación ao alumnado, as instrucións pertinentes para a realización das devanditas probas e a maneira de acceder ás mesmas.

O tipo de probas de avaliación non variarán, nin tampouco as porcentaxes que se lle asignan a cada parte da materia na modalidade presencial.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería comunitaria I**

Materia	Enfermería comunitaria I			
Código	O51G140V01104			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Pérez Fernández, María Reyes			
Profesorado	Pérez Fernández, María Reyes			
Correo-e	maria.reyes.perez.fernandez@sergas.es			
Web	http://mariareyes.perez.fernandez@sergas.es			
Descrición xeral	A materia de Enfermería Comunitaria I, pretende capacitar ao alumno para valorar as diferentes situacións de saúde e enfermidade que afectan o individuo e á familia, ao longo do seu ciclo vital, tendo en conta a comunidade, así como os factores sociais, culturais e psicolóxicos que repercuten no estado de saúde dos seus membros.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CE20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade.
CE21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ser capaz de manexar o concepto saúde- enfermidade e de aplicar nocións de Demografía sanitaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE20 CE21 CE23 CE24	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Ser capaz de aplicar o Método epidemiolóxico e os Modelos causales	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG6 CG16 CE25	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11

Contidos

Tema	
TEMA 1. SAÚDE E ENFERMIDADE	1.1. Concepto clásico de saúde e enfermidade 1.2. Factores determinantes de saúde Biología human Estilos de vida Contorna Servizos sanitarios 1.3. Saúde Comunitaria. Enfermaría Comunitaria
TEMA 2. DEMOGRAFÍA SANITARIA	2.1. Composición e dinámica da poboación 2.2. Mortalidade, natalidade, fecundidade 2.3. As migracións
TEMA 3. SAÚDE AMBIENTAL E ECOLÓXICA	3.1. Medio, saúde e problemas sanitarios 3.2. Contaminación
TEMA 4. MICROBIOLOXÍA: MEDIDAS DE PREVENCIÓN FRONTE OS AXENTES INFECCIOSOS	4.1. Microbioloxía 4.2. Medidas de prevención fronte aos axentes infecciosos: Desinfección, Esterilización, Precaucións universais
TEMA 5. EPIDEMOLOXÍA	5.1. Marco conceptual e evolución histórica. 5.2. Método epidemiolóxico

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	4	0	4
Seminario	8	14	22
Presentación	9	10	19
Lección maxistral	25	33	58
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	40	44
Observación sistemática	0	3	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atención persoalizada con cada alumno

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. Nota de corte 5	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia. Exame cunha puntuación máxima posible de 10. Para superar a proba é necesario sacar como mínimo un 5	60	CB1 CG6 CE20 CT3 CB2 CG16 CE21 CT7 CB3 CE23 CT8 CB4 CE24 CT11 CB5 CE25
Observación sistemática	Técnicas destinadas a recompilar datos sobre a participación do alumno, baseados nun listado de condutas ou criterios operativos que facilite a obtención de datos cuantificables.	20	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT9 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira edición É indispensable aprobar cada unha das partes avaliadas cun 5 como nota mínima (o exame, as presentacións e a participación nos seminarios) para superar a materia.

Avaliación para a modalidade non presencial: Esta modalidade pode ser escollida en dúas situacións diferentes: 1. Os alumnos que por causas debidamente xustificadas non lles resulte posible a asistencia regular aos seminarios (máis do 90%), neste caso os alumnos deberán comunicar ao comezo da materia e por escrito á profesora responsable que non van asistir a devanditos seminarios, xustificando debidamente este feito. 2. Os alumnos que por diferentes causas, sempre xustificadas, non cumpran a porcentaxe mínima de asistencia. Nos dous casos non terán opción á modalidade de avaliación continua, pasando á modalidade non presencial. A avaliación da modalidade non presencial constará de dous partes: 1. Un exame con preguntas de desenvolvemento. É necesario sacar un 5 sobre unha puntuación de 10 para aprobar (60% da nota final). 2. Un exame sobre os contidos dos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10. (40% da nota final).

Segunda edición: O alumno examínase da parte que non supere na 1ª edición, o tipo de proba será o mesmo do mesmo xeito que as condicións (aprobar cada unha das partes avaliadas para superar a materia), nota de corte un 5.

Convocatoria de fin de carreira: Criterio de avaliación: exame de preguntas de desenvolvemento (100%). Nota de corte 5.

Datas de exame: As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia, nas súas dúas edicións, así como a convocatoria fin de carreira, serán as marcadas no calendario de exames aprobados no Centro. Ditas datas estarán dispoñibles para o alumnado tanto na páxina web da Escola como no taboleiro de información para o alumnado no centro. Dátaa/instrucións de revisión das probas de avaliación nas súas diferentes convocatorias, serán comunicadas oportunamente por parte da profesora da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións *provisionales serán as aprobadas e publicadas na web e taboleiros de anuncios do Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martín Zurro A. y Cano Pérez J.F., **Atención primaria. Concepto, organización y práctica clínica**, 6ª, Elsevier, 2003

Mazarrasa y col., **Salud pública y enfermería comunitaria**, 1ª, McGraw-Hill Interamericana, 2003

Piedrola, **Medicina preventiva y Salud pública**, 1ª, McGraw-Hill Interamericana, 2015

Burns N y Grove S., **Investigación en enfermería**, 5ª, Elsevier, 2012

Martín-Zurro A., Jodar G., **Atención familiar y salud comunitaria**, 1ª, Elsevier, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen
Eventos científicos, seminarios e lección maxistral

* Metodoloxías docentes que se modifican

Utilizarase a plataforma *FAITIC para a entrega do temario de forma *secuenciada así como de documentación que facilite a ampliación do mesmo. Así mesmo utilizaranse as aulas do Campus Remoto para impartir clases, seminarios e realizar as *tutorías

Presentación: Os alumnos en grupos de 4, elaborarán un traballo relacionado coa temática da materia que será revisado pola profesora até a entrega do documento definitivo.

Resolución de problemas de forma autónoma: Actividade na que se formulan problemas e exercicios relacionados coa materia. Os alumnos deben desenvolver a análise e resolución dos exercicios propostos pola profesora responsable de forma autónoma.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

Vía correo-e, a través da plataforma *FAITIC e en aula virtual

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

*https://www.defensordelpueblo.es/wp-content/uploads/2019/06/*Separata_*situacion_*demografica.*pdf

Iráselle facilitando ao alumnado ao longo do curso

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas pendentes que se manteñen:

Mantense o mesmo deseño das probas utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades do exame escrito non presencial (ben por correo electrónico, *Faitic ou cuestionarios e ferramentas de avaliación facilitadas por *Moodle, previo o coñecemento do alumnado) recollidas no Manual de urxencias para a docencia e a avaliación debido ao *Covid-19.

Proba Exame preguntas de desenvolvemento: [Peso anterior 60%] [Peso Proposto 50%]. Nota de corte: 5

Proba Observación sistemática [Peso anterior 20%] [Peso Proposto 30%]. Nota de corte: 5

Proba Presentación: [Peso anterior 20%] [Peso Proposto 20%]. Nota de corte: 5

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fisioloxía: Fisioloxía				
Materia	Fisioloxía: Fisioloxía			
Código	O51G140V01105			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Vázquez Campo, Miriam			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Raquel Vázquez Campo, Miriam			
Correo-e	miriam.vazquez.campo@sergas.es			
Web	http://			
Descrición xeral	Nesta materia abordárase o coñecemento das bases *fisiolóxicas necesarias para o correcto funcionamento do corpo humano, mediante a exposición teórica en sesións maxistras na aula, así como a explicación, aprendizaxe e práctica por parte do alumnado na aula-taller, das actividades, procedementos e coidados necesarios para a práctica asistencial enfermeira.			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CE1	Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
CE9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Ser capaz de comprender cal é a función normal dos distintos aparellos e sistemas do organismo normal.	CB1 CB2 CB3	CE1	CT1 CT2 CT4
Ser capaz de adquirir os coñecementos fundamentais sobre os mecanismos que regulan as funcións dos distintos órganos e sistemas.	CB4 CB5	CE1 CE9	CT3 CT7 CT9 CT11

Contidos	
Tema	
INTRODUCCIÓN A FISIOLOXÍA	INTRODUCCIÓN A FISIOLOXÍA. Definición. Niveis de organización. Homeostase. Mecanismos de control homeostático.

FISIOLOXÍA CELULAR E HISTOLÓXICA E DO SISTEMA INMUNE	FISIOLOXÍA CELULAR E HISTOLÓXICA. Paso de substancias a través das membranas celulares, procesos de transporte pasivo e activo. FISIOLOXÍA DO SISTEMA INMUNE. Organización do sistema inmunitario. Inmunde innata. Inmunde adaptativa. Células B e inmunde mediada por anticorpos. Células T e inmunde mediada por células.
FISIOLOXÍA RENAL E LÍQUIDOS CORPORAIS	FISIOLOXÍA RENAL. Aclaramento renal. Filtración glomerular. Reabsorción e secreción. Procesos de transporte renal. Regulación do volume urinario. FISIOLOXÍA DOS LÍQUIDOS CORPORAIS. Auga corporal total. Compartimentos dos líquidos do organismo. Composición química e distribución dos electrolitos nos líquidos corporais. Mecanismos que manteñen a homeostase do volume do líquido total. Equilibrio ácido-base.
FISIOLOXÍA SANGUÍNEA E CARDIOVASCULAR	FISIOLOXÍA SANGUÍNEA. Composición do sangue. Elementos formes do sangue. Tipos de sangue. Plasma sanguíneo. Coagulación do sangue. Fibrinólise. FISIOLOXÍA CARDIOVASCULAR. Hemodinámica. Sistema de conducción. Electrofisioloxía cardíaca. Ciclo cardíaco. Ruídos cardíacos. Fluxo, presión e resistencia.
FISIOLOXÍA RESPIRATORIA	FISIOLOXÍA RESPIRATORIA. Ventilación pulmonar. Volumes e capacidades pulmonares. Intercambio gaseoso nos pulmóns. Transporte de gases e control da respiración.
FISIOLOXÍA DIXESTIVA	FISIOLOXÍA DIXESTIVA. Mecanismos principais do sistema dixestivo. Dixestión mecánica e química. Secreción. Absorción. Eliminación.
FISIOLOXÍA ENDOCRINA	FISIOLOXÍA ENDOCRINA. Organización do sistema endocrino. Hormonas hipofisarias e hipotalámicas. Hormonas tiroideas. Hormonas suprarrenais. O páncreas endocrino.
FISIOLOXÍA DO APARELLO LOCOMOTOR	FISIOLOXÍA DO APARELLO LOCOMOTOR. Posición anatómica. Cavidades e rexións do corpo. Planos do corpo. Organización do músculo esquelético e liso. Mecanismo de contracción e relaxación.
NEUROFISIOLOXÍA	NEUROFISIOLOXÍA. Organización do sistema nervioso. Impulsos nerviosos. Potencial de acción. Transmisión sináptica. Neurotransmisores. Líquido cefalorraquídeo. Fisioloxía dos sentidos. Sistema nervioso central e periférico.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	10	42	52
Lección maxistral	38	93	131
Exame de preguntas obxectivas	1	20	21
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición teórica en aula, polo profesorado da materia, en relación aos contidos que son obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Seminario	A avaliación da parte de seminarios desta materia, realizarase da seguinte maneira: .- exame de preguntas obxectivas tipo test .- cunha soa resposta certa .- a fórmula a aplicar será: A-E, sendo A (acertos) e E (erros) .- nota de corte: 5.0 .- este apartado correspóndese co 40% da puntuación global da materia Será imprescindible superar esta parte de seminarios para poder superar a materia.	40	CB1 CB2	CE1	CT4
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación da parte de teoría desta materia, ser realizará da seguinte maneira: - Exame de preguntas obxectivas tipo test, onde as respostas erróneas restan (cada 3 respostas erradas, restan 1 pregunta acertada). - Este apartado corresponde co 60% (50% preguntas obxectivas e 10% resolución problemas/ou exercicios) da puntuación global da materia. .-Nota de corte: 5.0	50	CB1 CB2	CE9	CT2 CT4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Dentro do exame da parte teórica haberá unha parte de resolución de problemas ou casos prácticos. Estes casos prácticos avalíaranse mediante unhas preguntas tipo test cunha soa resposta certa	10	CB1	CE1	CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE NON PRESENCIAL DOS SEMINARIOS:

O alumnado desta modalidade, debera facer:

- 1º o exame de preguntas obxectivas tipo test, cos mesmos criterios establecidos na modalidade presencial. Esta parte correspóndese co 20% da puntuación total da parte de seminarios.
- 2º: unha proba práctica na aula, en relación aos contidos impartidos nos seminarios, Esta parte correspóndese co 20% da puntuación total da parte de seminarios. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será imprescindible superar estas probas de avaliación, para poder superar esta parte de seminarios, así como a materia (tendo superada a parte teórica).

Ademais o alumnado, desta modalidade deberá facer o exame de resposta curta correspondente a parte teórica da materia, con os mesmos criterios establecidos na modalidade presencial. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.

2ª EDICIÓN ORDINARIA: Establécense os mesmos criterios indicados para a 1ª edición ordinaria. É preciso superar a parte teórica e a de seminarios, para poder superar a materia.

FIN DE CARREIRA:

Establécense os mesmos criterios indicados para a 1ª edición ordinaria.

É preciso superar a parte teórica e a de seminarios, para poder superar a materia

DATAS DE EXAMES: As datas dos exames, das respectivas convocatorias, serán as que constan no calendario oficial académico

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Patton, K.T., Thibodeau, G.A., **Anatomía y fisiología**, 8ª, Elsevier, 2013

Guyton, A. C., Hall, J.E., **Tratado de fisiología médica**, 13ª, Elsevier, 2016

Silverthorn, D., **Fisiología humana : un enfoque integrado**, 6ª, Médica Panamericana, 2014

Bibliografía Complementaria

Costanzo, L.S., **Fisiología**, 5ª, Elsevier, 2014

Mulroney, S., **Netter. Fundamentos de Fisiología**, 8ª, Elsevier, 2016

Mezquita Pla, C, **Fisiología Médica. Del razonamiento fisiológico al razonamiento clínico**, 2ª, Editorial Médica Panamericana, 2019

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/O51G140V01103

Outros comentarios

Utilizarase a plataforma Faitic, da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o cal será necesario, que ao comezo do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Tanto para os seminarios como para a parte teórica, o profesorado utilizará a plataforma FAITIC, para colgar apuntamentos, esquemas, vídeos así como calquer outro material que poida ser de utilidade para o estudo da materia.

O profesorado poderá enviar exercicios e tarefas a resolver polo alumnado.

Para algúns temas da parte teórica e/ou seminarios utilizarase a aula virtual do Campus Remoto da UVigo, no devandito caso, avisarase con antelación ao alumnado, especificando o horario e as claves de acceso para acceder á mesma.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Para a xestión de dúbidas, comentarios ou explicacións personalizadas, o alumnado e o profesorado estarán en contacto vía e-mail ou mediante tutorías virtuais no despacho virtual de cada profesor da UVigo (previa cita).

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As avaliacións (tanto de seminarios como da parte teórica) realizaranse mediante a plataforma FAITIC ou MOODLE de maneira non presencial.

O profesorado enviará con suficiente antelación ao alumnado, as instrucións pertinentes para a realización das devanditas probas e a maneira de acceder ás mesmas.

O tipo de probas de avaliación non variarán, nin tampouco as porcentaxes que se lle asignan a cada parte da materia, na modalidade presencial.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estatística: Estatística**

Materia	Estatística: Estatística			
Código	O51G140V01106			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Salgado Barreira, Ángel			
Profesorado	Martínez Reglero, Cristina Salgado Barreira, Ángel			
Correo-e	angel.salgado.barreira@sergas.es			
Web	http://http://euenfou.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	A Estatística xoga un papel fundamental no desenvolvemento da Ciencia, sendo un dos alicerces do método científico nas súas fases empírica e interpretativa. A variada natureza da investigación nas Ciencias da Saúde, fai que a aplicación do método científico e as técnicas estatísticas resulten imprescindibles neste campo. Os profesionais sanitarios, e en particular o persoal de enfermería, manexan habitualmente unha gran cantidade de datos (medicións de laboratorio, antropométricas, informes sobre pacientes, ensaios clínicos, etc.) que requiren un tratamento apropiado para que resulten realmente informativos e de utilidade. Neste escenario, os métodos estatísticos permiten resumir, analizar e avaliar esta información, facilitando e apoiando cientificamente a toma de decisións.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Saber identificar, expor e resolver un problema estatístico. Coñecer os fundamentos da probabilidade e as medidas utilizadas para describir, resumir, comparar, e estimar a información	CB1 CB3 CB4 CB5	CG6 CG16	CT2 CT3 CT4 CT9 CT11	
Ser capaz de adquirir elementos de xuízo crítico para valorar a súa utilización na resolución de problemas e toma de decisións nas Ciencias da Saúde	CB2 CB4	CG6 CG16	CE8 CT1 CT4 CT7	
Ser capaz de aplicar tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados en saúde (TIC)		CG16 CE8	CT3 CT7 CT9	

Contidos	
Tema	
Introdución aos métodos estatísticos en ciencias da saúde	Introdución á estatística descritiva e a inferencia estatística
Variables aleatorias: caso discreto e caso continuo	Caso discreto. Caso continuo.
Análise descritivo dun conxunto de datos: distribucións de frecuencias	Estatística e Método científico en Ciencias da Saúde. Poboacións, Mostras e Variables. Estatísticos, gráficos e estudos descritivos.
Nocións básicas de probabilidade e Modelos de distribucións	Tipos de sucesos e Probabilidade: Distribución Poisson, Distribución Binomial, Distribución Normal
Introdución as técnicas de inferencia estatística: -Plantexamento dos problemas de estimación puntual e estimación por rexións de confianza. -Contrastes de hipóteses estatísticas.	Plantexamento dos problemas de estimación puntual e estimación de rexións de confianza Contrastes de hipóteses estatísticas
Series estatísticas de dous caracteres Regresión e Correlación lineal	Regresión e Correlación lineal
Fundamentos das tecnoloxías da información e da comunicación en ciencias da saúde Uso e manexo das tecnoloxías para o tratamento da información.	Ferramentas informáticas de maior difusión. Solucións das aplicacións baseadas na web. Natureza da información electrónica. Rexistro, organización, tratamento e intercambio de datos empregando solucións baseadas no computador.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	32	52
Estudo de casos	4	10	14
Resolución de problemas de forma autónoma	0	25	25
Seminario	20	15	35
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia polo docente.
Estudo de casos	Exposición dos contidos da materia polo docente.
Resolución de problemas de forma autónoma	Descrición: prácticas autónomas. Aplicar a realización de actividades prácticas variadas relacionadas cos contidos da materia. Exercicios prácticos a través do TIC. Simulacións a través do TIC. Traballo autónomo do alumnado Obxectivo: adquirir as destrezas, coñecementos, aptitudes e actitudes recollidos nos contidos da materia mediante a interacción cos sistemas e recursos informáticos dispoñibles. Utilizar programas e recursos informáticos tanto do ámbito profesional como xenéricos.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Durante os seminarios avaliarase o traballo desenrolado na aula durante o cuatrimestre a modo de avaliación continua, mediante cuestionarios e traballos, ben individuais e/ou grupais.	30	

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba que inclúe preguntas pechadas de resposta alternativa combinadas con preguntas de resposta curta relacionadas cos contidos da materia. O alumnado debe seleccionar unha resposta de entre un número limitado de posibilidades e responder brevemente ás cuestións expostas.	30	CB1 CB2 CB5	CG6	CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Proba que inclúe actividades, problemas ou casos a resolver similares aos expostos nas prácticas propostas durante o curso. O alumnado debe responder á actividade proposta, plasmando de maneira práctica os coñecementos adquiridos da materia. A superación desta proba poderá compensar a cualificación insuficiente da avaliación continua das actividades de carácter práctico.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG6 CG16	CE8 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT11

Outros comentarios sobre a Avaliación

FORMATO DAS PROBAS

1ª edición ordinaria (maio)

- Seminarios. Durante os seminarios faranse cuestionarios tipo test, a medida que se van presentando os temas teóricos e resolución, de exercicios prácticos a efectos de avaliar a avaliación continua do alumnado (para aprobar esta parte é preciso ter un 5 sobre 10).

- Probas teóricas de resposta curta. Proba que inclúe preguntas pechadas de resposta alternativa combinadas con preguntas de resposta curta relacionadas cos contidos da materia (cada unha das partes contará 5 puntos). O alumnado debe seleccionar unha resposta de entre un número limitado de posibilidades e responder brevemente ás cuestións formuladas. (En preguntas tipo test, 3 mal restan o valor dunha acertada) (para aprobar esta parte é preciso ter un 5 sobre 10)

- Probas prácticas, de execución. Probas de execución de tarefas reais e/ou simuladas. Proba que inclúe actividades, problemas ou casos a resolver semellantes aos presentados nas prácticas propostas durante o curso. O alumnado debe responder á actividade proposta apoiándose nos programas estatísticos explicados na clase, plasmando de maneira práctica os coñecementos adquiridos durante a mesma (para aprobar esta parte é preciso ter un 5 sobre 10)

2ª edición ordinaria (xullo) O procedemento de avaliación na convocatoria de Xullo será o mesmo que o empregado na convocatoria de maio. Aos alumnos que teñan completadas as actividades de avaliación continuada durante as clases teórico-prácticas manteráselle esta nota na convocatoria de Xullo.

Modalidade non presencial ALUMNOS QUE NON ASISTAN AOS SEMINARIOS, NON ACADEN A ASISTENCIA OBRIGATORIA DO 90% DO TOTAL DE HORAS; O A QUE O SOLICITE AO INICIO DO CUADRIMESTRE E/OU NON LEVEN A CABO AS ACTIVIDADES DE AVALIACIÓN CONTINUADA OU NON CHEGUEN AO 5 NAS MESMAS Este alumnado, que polos motivos anteriores, non complete a avaliación continuada terá dereito a presentarse aos exames de maio e/ou xullo pero necesitarán ter unha nota de 7 ou superior tanto na proba teórica como práctica para aprobar a materia.

Fin de carreira O alumnado que o precise terá dereito a presentarse á convocatoria de fin de carreira (meses de outubro ou novembro). O formato desta proba será o mesmo que nas convocatorias de maio e xullo. A proba consistirá nunha parte teórica de preguntas test e de resposta curta e unha parte práctica de resolución de problemas.

DATAS EXAMES Serán nas datas acordadas pola xunta de escola e publicadas na web: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Miguel A. Martínez-González, **Bioestadística Amigable**, 3ª, Diaz de Santos, 2009

Francisca Ríus Díaz y Julia Warnberg, **Bioestadística**, 2ª, Paraninfo, 2014

Bibliografía Complementaria

J. Sentís, H. Pardell; E. Cobo; J. Canela, **Bioestadística**, 3ª, Elsevier Masson, 2003

Gail F. Dawson, MD, MS, Faaep, **Interpretación fácil de la Bioestadística**, 1ª, Elsevier Saunders, 2009

Argimon Pallas, José María y Jiménez Villa, Josep, **Métodos de investigación clínica y epidemiológica**, 3ª, Elsevier España, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Metodoloxía da investigación/O51G140V01401

Traballo de Fin de Grao/O51G140V01407

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104

Plan de Contingencias

Descripción

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante la incierta e imprevisible evolución de la alerta sanitaria provocada por la COVID- 19, la Universidad establece una planificación extraordinaria que se activará en el momento en que las administraciones y la propia institución lo determinen atendiendo a criterios de seguridad, salud y responsabilidad, y garantizando la docencia en un escenario no presencial o no totalmente presencial. Estas medidas ya planificadas garantizan, en el momento que sea preceptivo, el desarrollo de la docencia de una forma mas ágil y eficaz al ser conocido con anterioridad por el alumnado y el profesorado a través de la herramienta normalizada e institucionalizada de las guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DE LAS METODOLOGÍAS ===

* Metodologías docentes que se modifican

-Lección magistral: Exposición de los contenidos de la materia por el docente a través del CampusRemoto de la UVigo en el horario habitual de la asignatura.

-Resolución de problemas de forma autónoma: Prácticas autónomas en las que el alumnado deberá realizar actividades prácticas variadas relacionadas con los contenidos de la materia. Se adaptarán algunas actividades que estaban planteadas para realizar de forma grupal, que se realizarán de forma individual.

-Seminarios: Se realizarán a través del CampusRemoto. Serán actividades enfocada al trabajo sobre un tema específico, que permite ahondar o complementar los contenidos de la materia. Se emplea cómo complemento de las clases teóricas y se profundizará en el empleo de un programa estadístico, lo que permitirá poner en práctica los conocimientos teóricos.

* Mecanismo no presencial de atención al alumnado (tutorías)

La atención personalizada del alumnado se realizará a través del mail que se facilita al comienzo del curso y a través del foro de FaiTic. Si fuera necesario se podrá acordar una reunión a través del CampusRemoto.

* Modificaciones (de proceder) de los contenidos a impartir

El material a impartir no se verá modificado, salvo alguna cosa puntual que por falta de tiempo o recursos no se pueda realizar.

* Bibliografía adicional para facilitar el auto-aprendizaje

Se incluirea material de apoyo, tal como videos explicativos de la parte práctica y material teórico que amplía el material habitual (no amplia la cantidad de materia, profundiza en explicaciones que vía remota puede resultar más difícil de explicar).

=== ADAPTACIÓN DE LA AVALIACIÓN ===

1ª EDICIÓN ORDINARIA (MAYO)

La evaluación de la asignatura se realizará a través de Evaluación Continua, de la forma que se detalla a continuación (en este caso el alumnado matriculado por segunda vez y que tenía la evaluación continua aprobada de otro año no se le mantiene la nota.

Evaluación continua (100%)

Consistirá en 2 ejercicios prácticos con el programa PSPP a realizar de forma autónoma y 2 cuestionarios sobre la parte teórica que se realizarán online en horario de seminarios (para hacer media hay que tener todas ellas con más de un 4 en la nota y sumar una media >5).

-Los ejercicios con PSPP (50%): se colgará en FaiTic el ejercicio y se dará el tiempo necesario para realizarlo, según las características del trabajo. Una vez finalizado, el alumnado colgará la tarea en FaiTic, en la pestaña de [Ejercicios], dentro del plazo establecido. (Ejercicio de la parte descriptiva 15% y ejercicio de descriptiva e inferencia 35%)

-Los cuestionarios tipo test de evaluación continua (50%): se realizarán a través de FaiTic de forma individual, uno de los temas 1 a 5 y otro de los temas 6 a 11. (cuestionario individual T1 a T5 25% y cuestionario individual T6 a T11 25%). En los cuestionarios el alumnado debe seleccionar una respuesta de entre un número limitado de posibilidades en el tiempo establecido, 3 mal restan el valor de una acertada.

2ª EDICIÓN ORDINARIA (JULIO)

Se realizará mediante examen final que constará de 2 partes, teórica y práctica.

Examen final (100%)

- Prueba teórica (50%): La prueba incluye preguntas cerradas de respuesta alternativa (tipo test) combinadas con preguntas de respuesta corta y ejercicios relacionados con los contenidos de la materia (cada una de las partes contará 5 puntos). El alumnado debe seleccionar una respuesta de entre un número limitado de posibilidades y responder brevemente a las cuestiones formuladas. (En preguntas tipo test, 3 mal restan el valor de una acertada) (para aprobar esta parte es preciso tener un 5 sobre 10)

- Prueba práctica con PSPP (50%): Pruebas de ejecución de tareas reales y/o simuladas. Prueba que incluye actividades, problemas o casos a resolver semejantes a los presentados en las prácticas propuestas durante lo curso. El alumnado debe

responder a la actividad propuesta apoyándose en el programa estadístico explicado en clase, plasmando de manera práctica los conocimientos adquiridos durante la misma (para aprobar esta parte es preciso tener un 5 sobre 10)

MODALIDAD NO PRESENCIAL

El alumnado que lo solicitó al inicio del cuatrimestre y/o no lleven a cabo las actividades de evaluación continuada. Este alumnado que, por los motivos anteriores, no complete la evaluación continuada tendrá derecho a presentarse a los exámenes de mayo y/o julio para aprobar la materia. Ambos en formato de examen teórico y práctico como se detallan en el punto anterior. Las pruebas se realizarán en las fechas establecidas por la escuela

FIN DE CARRERA

El alumnado que lo precise tendrá derecho a presentarse a la convocatoria de fin de carrera (meses de octubre o noviembre). El formato de esta prueba será el mismo que en las convocatorias de mayo y julio. La prueba consistirá en una parte teórica de preguntas test y de respuesta corta y una parte práctica de resolución de problemas.

FECHAS EXÁMENES 2020-21

De acuerdo a las fechas publicadas en la web de la escuela.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos de enfermería**

Materia	Fundamentos de enfermería			
Código	O51G140V01107			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Profesorado	Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Correo-e	eduardo.ramos.asensio@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	As transformacións que día a día se producen na sociedade e os cambios que afectan á profesión de enfermería son múltiples. Os factores de cambio discorren entre os sociais, económicos, culturais, políticos, demográficos, sanitarios, tecnolóxicos ... A enfermería ao longo da súa extensa historia estivo e está influída e condicionada por estes factores. Nesta materia preténdese coñecer a nosa historia como profesión, os diferentes modelos que foron xurdindo, como identificar as necesidades de saúde das/os cidadás/os e sobre todo a utilización do proceso de enfermería como metodoloxía científica indispensable para "coidar" a poboación.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermería.
CE16	Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermería, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar, desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
CE17	Aplicar o proceso de enfermería para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermería.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións

CT7 Razoamento crítico

CT9 Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.

CT11 Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Saber as teorías e modelos de enfermaría	CB1	CG15	CE15	CT3
	CB2	CG17	CE16	CT7
	CB3		CE17	CT9
	CB4		CE18	CT11
Ser capaz de aplicar a metodoloxía científica no proceso de coidar	CB5	CG1		CT1
		CG2		CT2
		CG5		CT4
		CG6		
		CG8		
	CG14			

Contidos

Tema	
MÓDULO I Os coidados desde unha perspectiva histórica	Factores condicionantes da evolución da profesión de enfermaría a través dos tempos: Pobos primitivos-civilizacións e culturas da antigüidade -Culturas clásicas. Idade Media, contemporánea e moderna. - Nacemento dunha profesión: Século XIX (Florence Nightingale) - A enfermaría nos séculos XX e XXI
MÓDULO II Conceptos que configuran a disciplina enfermeira Teoría e modelos de enfermaría	-Clasificación dos modelos e teorías -O metaparadigma enfermeiro - Modelos de enfermaría de: Florence Nightingale Virginia Henderson Dorothea Orem Hildegarde Peplau Outros modelos
MÓDULO III Aplicación da metodoloxía científica no proceso de coidar Patrons funcionais de saúde O proceso enfermeiro Desenvolvemento dos plans de coidados correspondentes	☐ O Método científico ☐ O Proceso de enfermaría: Etapas do Proceso de enfermaría: -Valoración: Padróns funcionais de M. Gordon -Diagnóstico de enfermaría: Definición Taxonomía da NANDA: Dominios e clases -Planificación NOC (Clasificación de resultados) NIC (Intervencións de enfermaría) - Execución - Avaliación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	48	0	48
Seminario	20	85	105
Exame de preguntas obxectivas	2	37	39
Traballo	0	33	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Actividades a realizar polo alumnado que está enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permitirá afondar ou complementar os contidos da materia. Empregarase como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Probas Descrición

Traballo O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	Constará dunha proba a realizar ao finalizar o cuadrimestre segundo o calendario oficial de exames, constará de preguntas tipo test con 3 alternativas de resposta e só unha delas será a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado é: $A-E$ onde A é o número de acertos e E o número de erros, as preguntas non respostadas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter despois de aplica-la fórmula ao menos unha puntuación de 5 puntos sobre 10.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CG15 CG17 CE15 CE16 CE17 CE18 CT3 CT7 CT9 CT11
Traballo	Neste apartado avaliarase a resolución dun caso práctico para desenvolver o proceso de enfermaría. Para facer media cos outros apartados da avaliación terase que obter 5 puntos sobre 10.	40	CB5 CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG14 CT1 CT2 CT4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Evaluación para la modalidad "no presencial"

A esta modalidade podrán acogerse aquelas/os alumnas/os que por causas justificadas no les sea posible asistir con regularidade (máis do 90%) a los seminarios, para lo que deberán al inicio de la materia comunicarle al profesorado *por escrito*, que no van a asistir a los seminarios y la causa debidamente justificada que lo impida. También aquellas/os alumnas/os que por diferentes causas, siempre justificadas, aún asistiendo a algún seminario, no alcancen la asistencia del 90%. En ambos casos al no estar en la evaluación continua, pasarán a la modalidad no presencial.

Criterios de evaluación para la modalidad "no presencial"

1. Exame tipo test: constará de una prueba a realizar al finalizar el cuadrimestre según el calendario oficial de exámenes, con 3 alternativas de respuesta donde solo una de ellas será la correcta. La fórmula que se aplicará para obtener la puntuación en este apartado es: $A-E$. Donde A es el número de aciertos y la E el número de errores, las respuestas no contestadas no restan puntuación. Para hacer media con el resto de la evaluación habrá que obtener, después de aplicar la fórmula, una puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta prueba tiene una calificación sobre el total de la materia del **60%**
2. Prueba objetiva : reconocimiento de estructuras anatómicas del corpo humano, conceptos de anatomía clínica. Para hacer media con el resto de la evaluación habrá que obtener una puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta prueba tiene una calificación sobre el total de la materia del **30%** ,
3. Elaboración y presentación de un trabajo sobre la temática propuesta (factic), en la fecha establecida por el profesorado y que será de conocimiento del alumnado. Para hacer media con resto de la evaluación habrá que obtener una puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta prueba tiene una calificación sobre el total de la materia del **10 %**.

Tanto en la evaluación continua como en la modalidad no presencial deberán obtenerse en cada un de los apartados el 50% de la nota para hacer nota media sumatoria. En el caso de no conseguir esa nota, deberán examinarse en la segunda edición ordinaria de aquella/as parte/s en las que no alcanzaran el 50% por no ter adquiridas las competencias establecidas.

SEGUNDA EDICIÓN:

E alumnado se examinará de la/s parte/s no superada/s en 1ª edición, las condiciones serán las mismas.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

1. PRUEBA OBJETIVA tipo test de la TOTALIDAD de la materia con 3 alternativas de respuesta donde solo una de ellas será la correcta. La fórmula que se aplicará para obtener la puntuación en este apartado es: $A-E$. Donde A es el número de aciertos y la E el número de errores, las respuestas no contestadas no restan puntuación. Para superar la asignatura habrá

que obtener, después de aplicar la fórmula, una puntuación de 5 puntos sobre 10. **100%**

Otros comentarios

- Las fechas oficiales de examen marcadas para esta materia, en las dos ediciones correspondientes, podrán consultarse en la página web <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao> así como en el tablón de anuncios del centro.
- Se utilizará la plataforma Fatic de la Universidade de Vigo, para mantener comunicación académica-docente, con el alumnado (temario, anuncios, calificaciones, etc) para lo que será necesario, que al inicio del cuatrimestre, el alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta en la plataforma, para así poder utilizar este servicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

N.A.N.D.A Internacional Edited by T. Heather Herdman and Shigemi Kamitsuru, **Diagnósticos enfermeros definiciones y clasificación 2018-2020**, 1ª ed, Elsevier, 2019

MOORHEAD S., JOHNSON M., MAAS M.L, SWANSON E, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC) :Medición de Resultados en Salud**, 5ª ed., Elsevier, 2013

MARRINER TOMEY, A., RAILE ALLIGOD, M., **Modelos y teorías en enfermería**, 7ª ed., Elsevier Mosby, 2011

BULECHEK G.M., BUTCHER H. K, DOCHTERMAN J. M. WAGNER C., **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª ed., Elsevier, 2013

<http://www.nnnconsult.com>, **Interrelación NANDA, NOC y NIC**, Elsevier, 2019

Bibliografía Complementaria

ALFARO LEFEVRE, R, **Aplicación del proceso enfermero**, 1ª ed., Masson, 2006

GARCIA-M CARO., MARTINEZ, M., **Historia de la enfermería**, 1ª ed., Elsevier, 2007

KOZIER, B., **Fundamentos de enfermería**, 8ª ed., Prentice-Hall, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Enfermería en saúde mental/O51G140V01305

Enfermería materno-infantil/O51G140V01302

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermería comunitaria I/O51G140V01104

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante a posible situación que poida ser provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán polo alumnado e o profesorado a través desta ferramenta DOCNET.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

Planificación docente: As horas presenciais planificadas que estean pendentes segundo o cronograma semanal da materia preestablecido e coñecido polo alumnado, pasan a realizarse de maneira non presencial pero en aula virtual no campus

virtual da Uvigo.

Metodoloxía docente. Mantéñense as previstas na guía normalizada (Lección maxistral) e en relación aos seminarios que se farían normalmente de maneira grupal nestas circunstancias excepcionais pasarían a ser de modo individualizado quedando da seguinte maneira:

Traballo tutelado. O estudante, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia e prepara seminarios

Resolución de problemas de forma autónoma: Actividade na que se formulan problemas e exercicios relacionados coa materia. A/o alumna/o debe desenvolver a análise e resolución dos exercicios de forma autónoma

Tutorías e atención personalizada: Manterían o seu horario habitual e pasarían a facerse de maneira virtual no despacho virtual do profesor (2100) no campus remoto da Uvigo baixo a modalidade de concertación previa. Tamén se utilizaría a vía e-mail.

Contidos: Non varían

Bibliografía: Non varía

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

1ª EDICIÓN ORDINARIA

Mantense o mesmo deseño das probas utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame final escrito non presencial exercicios do Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

Proba tipo test: Farase dunha maneira virtual a través da ferramenta de xestión da aprendizaxe Moodle. Preguntas tipo test con 3 alternativas de resposta e só una delas será a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado é: $A-E$ onde (A) é o número de acertos e (E) o número de erros, as preguntas non respondidas non restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10. O peso anterior desta proba era 60% e pasa ao 50%

Traballo: Neste apartado avaliarase a resolución dun caso práctico para desenvolver o proceso de enfermaría. Devandito exercicio entregárase en tempo e forma na plataforma Tema no apartado de exercicios en formato .PDF. Para facer media cos outros apartados da avaliación terase que obter polo menos 5 puntos sobre 10. O peso anterior desta proba era dun 40% e pasa a un 50%

2ª EDICIÓN ORDINARIA

As probas finais da segunda edición común serán non presenciais no caso que persistan as medidas excepcionais. Mantense o mesmo deseño das probas da primeira edición ordinaria adaptadas pola situación excepcional utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame tipo test non presencial, exercicios no Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

A avaliación farase da seguinte maneira:

A/o alumna/o que non teña superada na 1ª edición ordinaria a parte da teoría, deberá facer un exame de preguntas tipo test co mesmo deseño e características da 1ª edición. A puntuación mínima para ser apto neste apartado será de 5.0 sobre 10. Esta puntuación suporá o 50% do total da materia.

A/o alumna/o que non superase a proba práctica na edición anterior terá que resolver un caso práctico a desenvolver dunha maneira virtual o día marcado do exame, esta proba ten unha cualificación parcial sobre o total da materia do 50%, do mesmo xeito que no apartado anterior para obter a cualificación parcial deberase de ter unha puntuación polo menos de 5 puntos sobre 10.

En ambos os casos para facer a media entre elas deberase superar polo menos unha puntuación de 5 sobre 10 en cada unha delas

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma moderno: Inglés técnico**

Materia	Idioma moderno: Inglés técnico			
Código	O51G140V01108			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Rodríguez Carbajales, Ana María			
Profesorado	Rodríguez Carbajales, Ana María			
Correo-e	anarocar@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	1. Adquirir vocabulario e as habilidades comunicativas necesarias para poder desenvolverse en inglés en situacións básicas de enfermaría. 2. Ler, entender e buscar artigos relacionados con enfermaría.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Ser capaz de entender, en inglés, conferencias simples, coloquios e charlas académicas sobre temas médicos e sanitarios.	CB1			CT1
	CB2			CT3
	CB3			CT7
2. Ser capaz de expoñer presentacións científicas en inglés con estilo coidado.	CB4	CG6	CE8	CT2
	CB5	CG16		CT4
				CT9
				CT11

Contidos

Tema	
1. Introducción a terminoloxía das ciencias da saúde.	1.1 A admisión do paciente. Partes do corpo. 1.2 Os pacientes despois dunha operación. Tipos de dor. 1.3 Pacientes terminales. Sentimentos. 1.4 A enfermeira de distrito. Feridas. 1.5 Rehabilitación. 1.6 Movemento dos pacientes. Axudas para a mobilidade. 1.7 Escáners. 1.8 Diabetes.

2. Análisis e comprensión de textos específicos.	2.1 Textos científicos e tradución. 2.2 Realización de procura bibliográfica. 2.3 Estruturas gramaticais: -Tempos verbais. -Cuantificadores. -Adxectivos. -Conxuncións e preposicións. -Futuro. -Pronomes. -Relativos. -Etc.
3. Comprensión lectora.	3.1 Lectura. 3.2 Ideas principais. 3.3 Preguntas sobre o texto. 3.4 Redacción.
Os subtemas poden ser modificados en función do nivel do grupo.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	20	36	56
Lección maxistral	26	57	83
Exame de preguntas obxectivas	4	7	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	1. Exercicios de comprensión lectora e tradución sobre diferente textos relacionados coa enfermaría. 2. Exercicios de escoita. 3. Exercicios de expresión oral, debate, presentacións, role-play, etc. 4. Procura bibliográfica. 5. Se o estudante non ten un 90% de asistencia a seminarios, pasa directamente a modalidade non presencial de avaliación.
Lección maxistral	1. Presentación de estruturas gramaticais e aclaración de dúbidas. 2. Presentación de vocabulario de enfermaría e exercicios.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas. Traballo práctico en lingua inglesa e calquera explicación necesaria sobre a materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	1. Avaliación continua de participación (expresión oral) e asistencia a seminarios (10%). 2. Presentación en grupo (en inglés) dun traballo sobre un tema de enfermaría (10%). 3. Tradución de textos científicos (15%). 4. Entrega de exercicios (0.5%).	40	CG6 CE8 CT4 CG16 CT7 CT9 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Examen de resposta curta e obxectiva.	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA TODAS AS CONVOCATORIAS:

1. A asistencia aos seminarios e o aproveitamento dos mesmos, supoñen un 10% da nota total, non quere dicir que todos/as os/as que asistan, alcancen ese 10%. 2. A realización das presentacións power-point e exposición das mesmas, supoñen un 10% da nota total, o que non quere dicir que todos/as os/as que as realicen, alcancen ese 10%. 3. Requírese un certo esforzo por parte dos/as alumnos/as, a hora da procura bibliográfica necesaria para a realización dos traballos. 4. É imprescindible para superar a materia, ter aprobada as dúas partes (para todos os alumnos) é dicir, un mínimo dun 3 no exame e un mínimo dun 2, na parte de seminarios. 5. Os/as alumnos/as que non superen a materia na primeira convocatoria, se aproban algunha das dúas partes, gardaráselle esa nota para o curso seguinte.

MODALIDADE NON PRESENCIAL DOS SEMINARIOS DA MATERIA: Os/as alumnos/as que non se acollan o sistema de

avaliación continua (asistencia, participación...), terán que realizar ademais do exame final, outra proba na que se valorará o traballo feito nos seminarios. Elaboración e presentación en inglés dun traballo sobre un tema relacionado coa enfermería. Exercicios de escoita sobre temas vistos nos seminarios. Expresión oral sobre temas vistos nos seminarios. Exercicio de vocabulario. Esta modalidade será obrigatoria (ademais dos que a soliciten ao inicio do curso) para o alumnado que non cumpra co 90% da asistencia aos seminarios esixida.

Convocatoria fin de carreira: o sistema de avaliación para esta convocatoria, é igual que o indicado para o resto das convocatorias. Convocatoria segunda edición: o sistema de avaliación para esta convocatoria, é igual que o indicado para o resto das convocatorias.

DATAS DAS PROBAS DE AVALIACIÓN: Primeira Edición ordinaria: Segunda Edición ordinaria: Convocatoria fin de carreira:

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Virginia Allum and Patricia McGarr, **Cambridge English for Nursing (pre-intermediate)**, 1ª, Cambridge, 2010
www.wordreference.com,

Bibliografía Complementaria

Ruth Citores and Marco Pellegrinelly, **Healthy English**, 1ª, Elsevier Masson, 2009

Jean Rowan, **New English Grammar for Bachillerato**, 1ª, Burlington Books, 2005

Mosby (autor principal), **Diccionario Mosby Pocket de Medicina, Enfermería y Ciencias de la Salud**, 6ª, Elsevier-Mosby, 2010

<http://www.medicinenet.com>,

www.modernmedicine.com,

www.nursingtimes.net,

Recomendacións

Outros comentarios

1. Recoméndase ter unha base de inglés para poder superar a materia sen dificultade. Hai construcións gramaticais e vocabulario que se teñen que ter adquirido previamente.

2. Recoméndase seguir estudando inglés despois de ter superada a materia, xa que moita da bibliografía que van ter que consultar para a realización do traballo fin de grao aparece en inglés.

Plan de Continxencias

Descrición

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

* Mántense as mesmas metodoloxías docentes pero en modalidade non presencial a través do Campus Remoto, FAITIC e correo electrónico.

TITORÍAS

*As sesións de titorización realizaranse por medios telemáticos no despacho virtual do Campus Remoto baixo a modalidade de concertación previa. Tamén se poderán consultar dúbidas a través do correo electrónico.

CONTIDOS

* Os contidos da materia serán os mesmos que os citados para a modalidade presencial.

BIBLIOGRAFÍA

* A bibliografía empregada será a mesma que a empregada na modalidade presencial.

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

* Probas que se modifican:

O examen de resposta curta e obxectiva pasa a ser un cuestionario tipo test a través da ferramenta FAITIC (suporá o 45% da materia)

* Novas probas:

Ademais do cuestionario haberá que realizar:

- Redacción sobre un tema de enfermería que haberá que entregar a través do correo electrónico. Terán 30 minutos para a realización desta proba. (15% da materia)
- Cuestionario a través da ferramenta FAITIC sobre os textos traducidos. (15%)

* Información adicional

- En caso de ter que aplicar este plan e pasar a modalidade non presencial, os seminarios terán un peso dun 25%, e será obrigatorio entregar a través do correo electrónico exercicios sobre cada un dos temas (o que será equivalente a asistencia na modalidade presencial). Neste 25% inclúese participación, asistencia e presentación en grupo.
 - O alumnado que non cumpra ca obriga de entregar os exercicios dos seminarios, terá que facer a maiores un examen oral (vocabulario e expresión oral), a través do Campus Remoto.
 - A revisión dos exames realizarase de maneira virtual a través do Campus Remoto.
 - Senón está realizada a presentación en grupo, realizarase a través do Campus Remoto.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introducción á enfermaría clínica**

Materia	Introdución á enfermaría clínica			
Código	O51G140V01201			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros			
Profesorado	Cerradelo Lama, Jaime Fernández Varela, María Milagros			
Correo-e	mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	O propósito desta materia é capacitar ao alumnado para identificar as alteracións da saúde das persoas, así coma no coñecemento de procedementos enfermeiros.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
CG6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CG17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
CE9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
CE28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información

CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Saber as principais causas do enfermarse humano (etiología) e os mecanismos polos que éstes actúan de forma nociva (patoxenia)	CB1	CE9	CT1	
	CB2	CE13	CT2	
	CB3	CE28	CT4	
	CB4	CE29	CT9	
Ser capaz de identificar os principais síntomas que se asocian á enfermidade e os signos que se detectan ao realizar a exploración física do paciente (semiología)	CB2	CG1	CE9	CT1
	CB3	CG3	CE13	CT2
	CB5	CG6	CE28	CT9
		CG17	CE29	
Ser capaz de aplicar as principais técnicas diagnósticas e as normas de actuación de enfermarse en cada unha delas	CB2	CG2	CE2	CT1
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG9	CE18	CT5
		CG14	CE28	CT6
		CG15	CE29	CT7
		CG16		CT8
		CG17		
		CG18		
Ser capaz de utilizar adecuadamente os produtos sanitarios	CB4	CG12	CE2	CT3
				CT7
Ser capaz de identificar as enfermidades producidas por axentes físicos				CT10
				CT11
	CB5		CE9	CT1
			CE28	CT7
			CE29	

Contidos

Tema	
Introdución á fisiopatología.	-Valoración de signos e síntomas de enfermidade: -Monitorización dos signos vitais -Dor -Monitorización respiratoria: disnea, tose, cianose ... -Hemorragias -Manexo da náusea, manexo do vómito. -Diarrea, estreñimento e malabsorción -Ictericia -Anomalías na función renal, anomalías no volume de orixes, hematuria, piuria -Hipoglicemia e hiperglicemia, cetoacidose e estado hiperosmolar -Tratamento da febre, hipertermia e hipotermia -Alteración da consciencia. Síncope, avaliación, monitorización -Fracturas (tipos) e traumatismos (craneal, de medula espinal e pescozo, torácico, abdominal e facial) -Radiología: técnicas e métodos complementarios de diagnose: Funcionamiento dun servizo de Radiología. Os raios X. Propiedades. Tipos de radiacións Técnicas que utilizan radiacións ionizantes: Radiología convencional. TAC Técnicas que non utilizan radiacións ionizantes: Ecografía. ECO Doppler, Resonancia magnética Atención de Enfermería, procedementos relacionados e información ao paciente en: contrastes. reaccións adversas Preparación do paciente para as distintas exploracións radiolóxicas: dixestivas, urinarias, mama, músculo-esquelético, etc ... Normas xerais en radiología intervencionista: angiografía, nefrostomía percutánea Contraste e protección radiológica.

Procedementos de enfermaría nas manifestacións patolóxicas. (Uso e indicacións de produtos sanitarios).	Coidados enfermeiros, incorporando linguaxe e metodoloxía enfermeira (NNN) - Coidados de enfermaría ao ingreso: Documentación (valoración, rexistros: gráficas, escalas, ...) - Obtención, manipulación e transporte de mostras: sangue (Flebotomía: arterial, venosa) e Mostra de sangue capilar), feces , esputos, PAAF e biopsias - Sondaxe vesical, sondaxe gastrointestinal e coidados - Punción intravenosa. Coidados - Administración de medicación: diferentes vías (tópica, inhalatoria, rectal, oral e parenteral). Mantoux. - Vendaxes: xeneralidades, material, tipos, funcións, complicacións, coidados - Axuda na exploración: Preparación probas diagnósticas e/ou terapéuticas (Punción lumbar, paracentese, artrocentese, pericardiocentese e toracocentese). - Termoterapia: Aplicación de calor ou frío ... - Transporte: dentro da instalación e Transporte: entre instalacións. - Axuda co autocuidado e coidados paciente encamado: Baño, Cambio de posición,... - Coidados post-mortem.

Soporte vital Básico e avanzado.	- A asistencia prehospitalaria urxente. Ambulancias paramédicas, transporte aéreo e preparación do paciente. Respiradores de transporte. Material de monitorización e transporte. - Urxencias. Definición. Triaxe, clasificación e procedementos. - Interpretación ECG. Arritmias cardíacas de atención urxente. Monitorización. - Primeiros auxilios. RCP. - Afogamento. - Lesións por electricidade. - Inxestión de cáusticos. - Inhalación de gases tóxicos. - Queimaduras. - Conxelacións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	16	15	31
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Presentación	1	10	11
Lección maxistral	25	39	64
Exame de preguntas obxectivas	4	36	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Seminario/obradoiro: Actividades teórico-prácticas enfocadas ao traballo sobre procedementos específicos, que permiten complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Eventos científicos	Conferencias, congresos, xornadas, mesas redondas, debates... realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Levarase a cabo de maneira grupal.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre procedementos enfermeiros, nos que o alumnado adquirirá habilidades prácticas baseadas na evidencia

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Seminario	Asistencia obrigatoria ao 90% das horas de seminarios e participación nas diferentes actividades que se realicen. Valoraranse os coñecementos e as habilidades prácticas dos distintos procedementos enfermeiros traballados nos distintos seminarios, así como as habilidades de organización e planificación previa dunha simulación práctica. Realizarase a valoración mediante unha proba teórico-práctica no aula de simulación. Tamén se avaliará o manexo da linguaxe NANDA/NOC/NIC. Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Datos de avaliación: páx web	40	CG1 CG2 CG3 CG17 CG18	CE2 CE13 CE29	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT10 CT11	
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliación das competencias adquiridas. Exame tipo test con 3-4 alternativas de resposta, donde so unha delas será correcta, as preguntas non contestadas no restan puntuación. Será necesario obter un mínimo do 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Imprescindible superar cada parte de avaliación da materia para poder facer media. Data de avaliación: páx web	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG12 CG14 CG15 CG16	CE2 CE9 CE13 CE18 CE28 CE29	CT3 CT5 CT8 CT9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Enlace datos de avaliación: <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/alumnado/exames-grao>

Avaliación para a modalidades SEMINARIOS "NON Presencial":

A esta modalidade poderán acollerse aquelas/os alumnas/os que por causas xustificadas non lles sexa posible asistir con regularidade (mais do 90%) aos seminarios, para o que deberán ao inicio da materia comunicarlle ao profesorado por escrito, que non van asistir aos seminarios e a causa debidamente xustificada que o impida. Tamén aquelas/os alumnas/os que por diferentes causas, sempre xustificadas, aínda asistindo a algun seminario, non alcancen a asistencia do 90%. En ambos casos pasarán á modalidade non presencial.

Criterios de avaliación para a modalidade "non presencial"

1. Proba teórico-práctica na aula de simulación de todos os procedementos dados no aula durante o curso. Tamén se avaliará o manexo da linguaxe NANDA/NOC/NIC (40%). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10.

2. Exame de preguntas obxectivas: Exame tipo test con 3-4 alternativas de resposta, donde so unha delas será correcta, as preguntas non contestadas no restan puntuación. Será necesario obter un mínimo do 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10.

Para superar a totalidade da materia será indispensable ter superada cada unha das partes. O suspenso dalgunha parte, suporá a non superación da materia.

2ª Edición ordinaria.

Os criterios para esta avaliación serán os mesmos que na 1ª edición ordinaria.

O alumnado examinarase da parte que non supere na 1ª edición, o tipo de proba será o mesmo.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA.

CRITERIO DE AVALIACIÓN:

1. Exame tipo test con 3-4 alternativas de resposta, donde so unha delas será correcta, as preguntas non contestadas no restan puntuación. Será necesario obter un mínimo do 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 60%

2. Proba práctica na aula de simulación. Para facer media co resto da avaliación haberá que obter unha puntuación de 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 40%.

Imprescindible superar cada parte de avaliación da materia para poder facer media.

Outros comentarios

- As datas oficiais de exame marcadas para esta materia, nas dúas edicións correspondentes, poderán consultarse na páxina web <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao> , así como no taboleiro de anuncios do centro.
- 1ª edición:
- 2ª edición:
- Convocatoria fin de carreira:
- Utilizaráse a plataforma Faitic da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o que será necesario, que ao inicio do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, si está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gloria Bulechek Howard Butcher Joanne M. Dochterman Cheryl Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª, Elsevier ESPAÑA, 2013

Meridean Maas; Marion Johnson; S. Moorhead, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC)**, 5ª, Elsevier ESPAÑA, 2013

NNNConsult, Elsevier España,

Javier Morillo Rodríguez and David Fernández Ayuso, **Enfermería clínica II . Cuidados críticos y especialidades médico-quirúrgicas**, 1ª, Elsevier España, 2016

Perry, A.G; Potter, P, **Guía Mosby de Técnicas y Procedimientos Básicos**, 7ª, Elsevier España, 2011

Index de enfermería (digital),

Enfermería global (global),

Enfermería Clínica,

Bibliografía Complementaria

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fistera.com/index.asp>,

<http://www.isciii.es/investen>,

Nursing,

Metas de Enfermería,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o

profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Seminario/Obradoiro: Realizaranse a través do Campus Remoto (asistencia obrigatoria) ou telematicamente a través do Faitic.

Estudo de casos, análises diagnósticos, aprendizaxe baseada en problemasv (Faitic).

Actividades introdutorias: actividades encamiñadas a tomar contacto e a presentación da materia.

Lección maxistral: a través do Campus Remoto da UVigo ou telematicamente a través do Faitic.

Presentación: A/o estudante, de maneira individual/grupal elabora un documento sobre a temática da materia (.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención é por vía email. Faráanse as titorías personalizadas de xeito virtual a través da aula virtual e baixo previa petición.

* Contidos: Non varían

* Bibliografía: Non varía

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense o mesmo deseño das probas utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame final oral (aula virtual) ou escrito non presencial (ben a través cuestionarios, exercicios do Faitic e/ou ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado).

1. Proba tipo test de preguntas obxectivas: Farase de forma virtual a través da ferramenta de xestión da aprendizaxe Moodle. Preguntas tipo test con 3-4 alternativas de resposta e só una delas será a correcta. Será necesario obter o 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). As preguntas non contestadas no restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 60%

2. Seminario (30%):

2.1. Resolución dun exercicio a través de Faitic/Moodle, relacionado cos seminarios, no que se demostrará o manexo da taxonomía NANDA- NOC- NIC. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 10%.

2.2. Proba oral a través do Campus Remoto, sobre os procedementos enfermeiros traballados nos seminarios. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 20%

Para facer media cos outros apartados da avaliación terá que obter polo menos 5 puntos sobre 10 en cada unha das probas de avaliación dos seminarios.

3. Presentación: traballos grupais realizados en liña. Devandito exercicio entregarase en tempo e forma na plataforma Tema no apartado de exercicios en formato PDF. Para facer media cos outros apartados da avaliación, terá que obter polo menos 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 10%.

Imprescindible superar cada unha destas partes para aprobar a materia.

2ª EDICIÓN ORDINARIA

As probas finais da segunda edición ordinaria serán "non presenciais" no caso de que persistan as medidas excepcionais.

Mantense o mesmo deseño das probas da primeira edición ordinaria adaptadas pola situación excepcional utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición e as modalidades de exame tipo test non presencial, exercicios en Faitic e ferramentas de avaliación soportados por Moodle, previo coñecemento do alumnado, recollidas no Manual de urxencia para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19.

A avaliación farase da seguinte maneira:

- A/o alumna/o que non teña superada na 1ª edición ordinaria a parte da teoría, deberá facer un exame de preguntas tipo test do mesmo deseño da 1ª edición. Será necesario obter o 60% de respostas correctas para aprobar (60% de acertos = 5 puntos). As preguntas non contestadas no restan puntuación. Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10. Esta proba ten unha cualificación sobre o total da materia do 60%

- A/o alumna/ou que non superase a avaliación dos seminarios, deberá facer a proba/s non superadas na 1ª edición ordinaria. O deseño das probas será o mesmo da 1ª edición.

Para facer media co resto da avaliación haberá que ter polo menos 5 puntos sobre 10 na proba/s. Tamén se manterá a ponderación.

Presentación: Deberá ter presentado en tempo e forma o traballo na data sinalada no cuadrimestre na plataforma faitic no apartado de exercicios.

IMPRESINDIBLE SUPERAR CADA PARTE PARA APROBAR A MATERIA

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética e lexislación**

Materia	Ética e lexislación			
Código	O51G140V01202			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Fariñas Valiña, Natalia			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia			
Correo-e	natalia.farinas.valina@sergas.es			
Web				

Descrición xeral A profesión de enfermaría afecta directa e intimamente ao ser humano, por iso corre o risco de lesionar posibles dereitos fundamentais, como a intimidade, a honra, e a liberdade.

- O alumnado será capaz de identificar e comprender os preceptos éticos-deontolóxicos, lexislativos e administrativos que regulan a profesión de enfermaría.
- Será capaz de aplicar a situacións concretas os principios éticos e preceptos lexislativos que regulan o exercicio profesional da enfermaría e ser competente en exercelos.
- Coñecerá os dereitos e deberes dos pacientes, con especial atención á información, segredo profesional, e o obrigado respecto ao principio de autonomía.
- Comprenderá o papel da enfermaría dentro das profesións sanitarias e como deberá ser a súa actuación profesional, desde o punto de vista legal e ético con outros profesionais sanitarios e outros membros do equipo.

Competencias

Código

- CB1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
- CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
- CB5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- CG1 Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
- CG4 Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
- CG7 Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
- CG8 Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
- CG10 Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
- CG11 Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañerios. Fomentar a formación e información para a saúde
- CG12 Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
- CG13 Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
- CG15 Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
- CG18 Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de cuidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
- CE11 Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.

CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermaría.
CE49	Prestar cuidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o cuidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CE52	Coñecer os cuidados paliativos e control da dor para prestar cuidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Aplicar os principios da Bioética e os valores éticos	CB1	CG4	CE11	CT1
	CB2	CG7	CE12	CT2
	CB3	CG8	CE48	CT3
	CB4	CG10	CE49	CT4
	CB5	CG12	CE50	CT5
		CG13	CE52	CT6
		CG15		CT7
		CG18		CT8
				CT9
				CT10
				CT11
Ser capaz de realizar unha análise ética e de deseñar e resolver casos	CB2	CG1	CE48	CT1
	CB3	CG4	CE49	CT2
	CB4	CG7		CT3
	CB5	CG8		CT4
		CG10		CT5
		CG11		CT6
		CG12		CT7
		CG13		CT8
		CG18		CT9
				CT10
				CT11

Contidos

Tema	
1. DISTINCIÓN ENTRE OS CONCEPTOS: ÉTICA, DEONTOLOXÍA E DEREITO.	Distinción entre os conceptos: ética, deontoloxía e dereito. Declaracións Universais de dereitos: Declaración Universal de Dereitos Humanos, Convenio Oviedo, Declaración de Helsinqui. Ética do cuidado. Os Comités de ética. A norma xurídica. A actividade xurídica da persoa. A incapacitación.
2. Os CÓDIGOS DEONTOLÓXICOS.	Código deontolóxico da enfermaría española Código deontolóxico do Consello internacional de enfermeiras
3. A REGULACIÓN XURÍDICA E DEONTOLÓXICA DOS DEREITOS DOS PACIENTES.	O dereito á protección da saúde. Dereitos e Deberes dos usuarios/paciente: Lei Xeral de Sanidade. A regulación xurídica e deontolóxica dos dereitos dos pacientes. Lei 41/2002, de 14 de novembro, básica reguladora da autonomía do paciente e de dereitos e obrigacións en materia de información e documentación clínica. O dereito á información sanitaria. Consentimento informado. A intimidade do paciente.

4. NORMATIVA XURÍDICA E ÉTICA EN RELACIÓN CO SEGREDO PROFESIONAL.	Normativa xurídica e ética en relación co segredo profesional.
5. COÑECEMENTO DO MARCO LEGAL E ADMINISTRATIVO VIXENTE PARA DESENVOLVER AS FUNCIÓNS PROPIAS DO PERSOAL DE ENFERMARÍA.	Coñecemento do marco legal e administrativo vixente para desenvolver as funcións propias do profesional de enfermaría. A responsabilidade do profesional sanitario. Obxección de conciencia.
6. LEIS ESPECÍFICAS SANITARIAS.	Leis específicas sanitarias. Lei 44/2003, de 21 de novembro, de Ordenación das Profesións Sanitarias. Real Decreto 450/2005, de 22 de abril, sobre especialidades de enfermaría.
7. LEIS XERAIS QUE TEÑEN REPERCUSIÓN SOBRE A PROFESIÓN.	Leis xerais que teñen repercusión sobre a profesión.
8. PROBLEMAS RELACIONADOS CO INICIO E O FINAL DA VIDA.	1. O paciente en situación terminal. A eutanasia, reflexións ético-xurídicas. 2. A vellez e a dignidade da morte, reflexións ético-xurídicas. Testamento Vital 3. O aborto, reflexións ético-xurídicas 4. Implicacións ético-legais da pílula postcoital. 5. A dispoñibilidade do propio corpo: cuestións ético-xurídicas á mantenta da maternidade subrogada. 6. Esterilidade de enfermos mentais, reflexións ético-xurídicas. 7. Problemas éticos en torno á SIDA. 8. Manipulación xenética, aspectos ético-xurídicos. 9. O transplante de órganos, aspectos ético-xurídicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	18	22.5	40.5
Eventos científicos	2	0	2
Lección maxistral	25.5	15	40.5
Cartafol/dossier	1	2.5	3.5
Traballo	0.5	10	10.5
Exame de preguntas obxectivas	3	50	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas a o traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos de a materia. Pódense empregar como complemento de as clases teóricas.
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates ... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos de a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte de o docente de os contidos de a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Cartafol/dossier	Os temas de exposición en seminarios por parte do alumnado (Tema 8) terán que ser recollidos nun resumo/portafolio de elaboración individual e entrega inmediata á exposición na clase. Ao comezo do cuadrimestre daranse as indicacións oportunas para a súa elaboración. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a materia. Esta avaliación suporá o 30% da puntuación total da materia.	30	CB1 CG4 CE48 CT1 CB2 CG7 CT2 CB3 CG18 CT3 CB4 CT7 CB5 CT8 CT9 CT10

Traballo	Todo o alumnado matriculado na asignatura presenta o resultado obtido na elaboración dun traballo sobre a temática da materia de seminarios (tema 8), segundo os criterios que se indiquen ao comezo do curso oportunamente. O sorteo/reparto de subtemas do tema 8, levarase a cabo a primeira semana de clases e posteriormente publicarase en Faitic. A exposición e defensa do mesmo, será na aula, nas datas previamente marcadas e publicadas no cronograma de Faitic. Avaliarase individualmente, a cada un dos participantes do grupo de traballo, segundo a rúbrica colgada en Faitic para ese efecto. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a materia. (Máximo:10%)	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7	CE11 CE12 CE50 CE52	CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará un exame tipo test sobre o contido da materia, no que se inclúen preguntas con diferentes alternativas de resposta, sendo só unha a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Dita proba, farase na data marcada no calendario oficial académico. A cualificación para ser apto neste apartado, será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a materia. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CG13 CG15	CE48 CE49	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE NON PRESENCIAL:

A esta modalidade poderase acoller o alumnado que por causas xustificadas non lles sexa posible asistir con regularidade (máis do 90%) aos seminarios, deben solicitalo por escrito á docente antes 28 de setembro. Tamén serán avaliados por esta modalidade o alumnado que inicialmente non o solicitase, pero teña unha asistencia inferior ao 90% unha vez finalizadas as clases.

Apartados de avaliación:

- **1º) Proba test (máximo: 60%):** O alumnado realizará un exame tipo test sobre o contido da materia, no que se inclúen preguntas con diferentes alternativas de resposta, sendo só unha a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Dita proba, farase na data marcada no calendario oficial académico. A cualificación para ser apto neste apartado, será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a materia. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia.
- **2º) Traballo (máximo 10%):** O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun traballo sobre a temática da materia de seminarios (tema 8), segundo os criterios que se indiquen ao comezo do curso oportunamente. O sorteo/reparto de subtemas do tema 8, levarase a cabo a primeira semana de clases e posteriormente publicarase en Faitic. É responsabilidade do alumnado non presencial participar nese reparto. A exposición e defensa do mesmo, será na aula, nas datas previamente marcadas e publicadas no cronograma de Faitic. Avaliarase individualmente, a cada un dos participantes do grupo de traballo, segundo a rúbrica colgada en Faitic para ese efecto. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a materia. (Máximo:10%).
- **3º) Proba test (máximo 30%):** o alumnado realizará un exame tipo test sobre os contidos desenvolvidos nos seminarios (tema 8), no que se inclúen preguntas con diferentes alternativas de resposta, sendo só unha a correcta. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Dita proba, farase na data marcada no calendario oficial académico. A cualificación para ser apto neste apartado, será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a

materia. Esta avaliación suporá o 30% da puntuación total da materia.

SEGUNDA EDICIÓN: O alumno examínase da parte que non supere na 1ª edición, as condicións e criterios serán os mesmos aos da primeira edición. Convocatoria de exames: as datas de exame serán as que figuren aprobadas e publicadas na web e taboleiros do Centro.

FIN DE CARREIRA: O alumnado poderá presentarse a esta convocatoria de fin de carreira (previa matrícula específica para esta convocatoria) na que prevalecerán os mesmos criterios indicados para a 1ª e 2ª edición ordinaria.

As probas de avaliación correspondentes, faranse na data indicada no calendario oficial académico para esta convocatoria de [fin de carreira].

Outros comentarios:

As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia, nas súas dúas edicións, serán as marcadas no calendario de exámenes aprobados no Centro. Ditas datas estarán dispoñibles para o alumnado tanto na páxina web da Escola coma no taboleiro de información para o alumnado no centro.

A data/instrucións de revisión das probas de avaliación nas súas diferentes convocatorias, serán comunicadas oportunamente por parte da profesora da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MUÑOZ CONDE, F.; **DERECHO PENAL PARTE ESPECIAL**, 21ª, TIRANT LO BLANCH, 2017

MEDINA CASTELLANO, C.D.; **ÉTICA Y LEGISLACIÓN**, 3ª, D.A.E., 2015

GARCÍA MENA J. M.; GÓMEZ SALGADO, J.; MEDINA ARAGÓN F. J.; **ÉTICA Y LEGISLACIÓN EN CUIDADOS**, 1ª, ENFO, 2010

BOLADERAS CUCURELLA, M.; **BIOÉTICA DEL CUIDAR: ¿QUE SIGNIFICA HUMANIZAR LA ASISTENCIA?**, 1ª, TECNOS, 2015

Junquera de Estéfani, R.; **Bioética y bioderecho Reflexiones jurídicas ante los retos bioéticos**, 1ª, COMARES, 2008

Hidalgo Cerezo, A.; **LOS PROFESIONALES DE ENFERMERÍA ANTE LA LEY**, 1ª, DÍAZ DE SANTOS, 2018

Bibliografía Complementaria

FEITO GRANDE, L.; **ÉTICA Y ENFERMERÍA**, 1ª, SAN PABLO, 2015

Aparicio Rodríguez, Luis Cayetano. González Morán, Luis. Torre Díaz, Francisco Javier de la. Junquer, **NORMAS BÁSICAS DE BIODERECHO**, 1ª, Dykinson, 2010

Cantero Martínez, J.; Palomar Olmeda, A.; **TRATADO DE DERECHO SANITARIO**, 1ª, ARANZADI, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría xeriátrica e cuidados paliativos/O51G140V01304

Enfermaría materno-infantil/O51G140V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Outros comentarios

- Recomendable subir foto á ficha de usuario de Faitic

- Consultar a plataforma FAITIC a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia

- Consultar como material de apoio e estudo os compendios normativos facilitados mediante Faitic (Documentos)

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou

non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dunha maneira máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- Metodoloxías docentes: O desenvolvemento docente trasládase da aula física á aula virtual, pero mantendo a metodoloxía docente.

- Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): a través do despacho virtual, previa cita a través de email (nfarval@sergas.es).

Bibliografía: mantense as recomendacións bibliográficas

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

I. Cartafol/dossier:

Os temas de exposición en seminarios por parte do alumnado (Tema 8) terán que ser recollidos nun resumo/portafolio de elaboración individual e entrega inmediata á exposición na clase virtual, no apartado de Faitic correspondente.

Ao comezo do cuadrimestre daranse as indicacións oportunas para a súa elaboración.

A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.

É preciso superar esta parte, para poder superar a materia.

Esta avaliación suporá o 30% da puntuación total da materia.

II. Traballo:

O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun traballo sobre a temática da materia de seminarios (tema 8), segundo os criterios que se indiquen ao comezo do curso oportunamente. O sorteo/reparto de subtemas do tema 8, levará a cabo a primeira semana de clases e posteriormente publicarase en Faitic. A exposición e defensa do mesmo será mediante aula virtual, nas datas previamente marcadas e publicadas en Faitic. Avaliarase individualmente, a cada un dos participantes do grupo de traballo, segundo a rúbrica publicada en Faitic para ese efecto. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5.

(Poderación: 10% da cualificación global da materia)

III. Exame oral virtual, a través do campus remoto (aula virtual/despacho virtual)

O alumnado realizará un exame oral do contido da materia, dúas preguntas de desenvolvemento. Imprescindible superar cada unha das preguntas propostas para poder superar a materia. (Poderación: 60% da cualificación global da materia)

Imprescindible superar cada unha das tres partes para facer media.

2ª EDICIÓN ORDINARIA:

O alumnado que teña suspensa/s algunha das partes da avaliación citadas, na súa 1ª edición, deberá presentarse nesta 2ª edición a parte que teña pendente segundo sexa alumnado presencial ou non presencial no relativo a parte de seminarios. As condicións de avaliación son as mesmas que na 1ª edición virtual.

CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA VIRTUAL:

O alumnado que se presente a esta convocatoria, deberá superar un exame oral virtual, consistirá en dúas preguntas de desenvolvemento. Imprescindible superar con éxito o 50% dos contidos de cada unha das preguntas propostas.

Neste exame avaliaranse os contidos teóricos, expostos nas clases maxistras, nos seminarios e nos traballos propostos e expostos na clase polo alumnado, en relación aos contidos propios da materia.

DATAS EXAME:

As datas serán as que figuran aprobadas e publicadas na web e tableiros da Escola.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Farmacoloxía e dietética				
Materia	Farmacoloxía e dietética			
Código	O51G140V01203			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	López Otero, M ^a José			
Profesorado	López Otero, M ^a José Pereira Vázquez, María			
Correo-e	checheotero@gmail.com			
Web	http://http://euenfou.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	FARMACOLOXÍA E DIETÉTICA APLICADA Á CIENCIA DA ENFERMARÍA.			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CE3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
CE6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
CE7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT7	Razoamento crítico
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ser capaz de diferenciar os diferentes grupos de medicamentos, os principios activos, uso e indicacións, así como os fundamentos farmacodinámicos e farmacocinéticos implicados.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG15 CG17	CE3 CE4	CT1 CT2 CT3
Ser capaz de avaliar os beneficios esperados e os riscos asociados á administración de medicamentos, tanto desde o punto de vista poboacional como do paciente individual.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG15 CG17	CE3 CE4	CT1 CT2 CT3
Ser capaz de aplicar os principios que rexen o uso racional e eficiente da farmacoterapia.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG15 CG17	CE3 CE4	CT1 CT2 CT3 CT4
Saber realizar pautas e indicacións saudables na poboación sa nas distintas etapas da vida, en función de idade e sexo.	CB1 CB2 CB3 CB4	CG9 CG10 CG11 CG15 CG17	CE5 CE6 CE7 CE8	CT3 CT7 CT9 CT11
Saber identificar as situacións de risco nutricional. Saber realizar intervencións nutricionais e establecer pautas e recomendacións na prevención ou tratamento da enfermidade.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG9 CG10 CG11 CG15 CG17	CE5 CE6 CE7 CE8	CT3 CT7 CT9 CT11

Contidos

Tema	
Conceptos de farmacoloxía e fármacos, principios e mecanismos xerais de acción dos fármacos.	Definición de termos farmacolóxicos. Procesos de obtención de fármacos.
Formas de dosificación. Estabilidade dos medicamentos.	Formas farmacéuticas.
Farmacocinética dos medicamentos.	Absorción, distribución, metabolismo, eliminación, implicacións clínicas.
Farmacodinamia dos medicamentos.	Concepto de receptor. Interacción fármaco-receptor
Fundamento da posoloxía e do réxime posolóxico.	Calculo de dose. Vías de administración.
Farmacoterapia en función dos problemas máis frecuentes.	Farmacoloxía cardiovascular. Farmacoloxía do aparello respiratorio. Farmacoloxía do SN autónomo e periférico. Farmacoloxía do SN Central. Farmacoloxía do aparello dixestivo. Medio interno. Hormonas, metabolismo e vitaminas. Farmacoloxía antiinfeciosa. Quimioterapia antineoplásica. Inmunomoduladores.
Efectos adversos dos medicamentos.	Farmacovigilancia.
Nutrición e dietética: Desenvolvemento histórico da nutrición e a dietética, o concepto de nutrientes e enerxía.	Alimentación, nutrición e dietética. Consumo alimentario recomendado.
Factores que determinan as necesidades enerxéticas, necesidades e recomendacións nutricionais.	Requirimentos e recomendacións nutricionais da poboación xeral.
Estudo dos alimentos como fonte de enerxía e nutrientes.	Nutrientes. Proteínas. Glúcidos. Lípidos. Vitaminas. Minerais.
Modificacións que sofren os alimentos cos procesados.	Dixestión, absorción e metabolismo.
Estudo da alimentación das persoas sas e nos distintos momentos do ciclo vital.	Recomendacións en poboación xeral. Recomendacións adulto san. Recomendacións no ancián. Xestación e lactación. Nutrición no deporte.
Estudo da valoración do estado nutricional dos individuos.	Valoración nutricional. Valoración da inxesta. Elaboración de dietas.
Dietoterapia en función das patoloxías máis frecuentes.	Dietas terapéuticas. Diabétes, dislipemia, osteoporose, HTA, Insuficiencia renal, cancer, inmunodeprimidos, litiasis vías urinarias, hiperuricemia, obesidade. Transtornos conduta alimentaria. Nutrición terapéutica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	10	38	48
Lección maxistral	56	109	165

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	A avaliación dos seminarios contará con dous partes que suporán un 40% da nota da materia. Unha parte será avaliación continua ao longo do cuadrimestre que dura a materia e suporá un 20%. Nesta parte valorarase a actitude e participación na aula, así como a resolución dos problemas expostos polo profesor na aula, así como as diferentes probas que se poidan expor. O outro 20% da nota será examen un tipo test da materia impartida nos seminarios. Cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. É imprescindible superar cada unha das partes para facer media, sendo necesario sacar 5 puntos sobre 10 na avaliación continua e 5 puntos sobre 10 no exame de seminarios para poder facer media. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia. É imprescindible a superación da proba de cálculo de dose. A asistencia aos seminarios é obrigatoria, cando menos no 90% do total das horas asignadas, no caso contrario a/o alumna/o, pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para "a modalidade non presencial".	40	CB1 CG9 CT1 CB2 CG10 CT2 CB3 CG11 CT3 CB4 CG15 CT4 CB5 CG17 CT7 CT9 CT11
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación da parte teórica realizarase con preguntas tipo test. Cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. Para facer media coa nota de seminarios será imprescindible sacar 5 puntos sobre 10. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia.	60	CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade non presencial de seminarios:

Si o alumno non pode asistir ao 90% das horas dos seminarios por causa suficientemente xustificada e documentada, o principio do cuadrimestre (nos primeiros 15 días) deberá comunicarllo ao coordinador da materia mediante a solicitude por escrito correspondente, do paso á "modalidade non presencial" (Data límite 25 de Setembro de 2020). No caso daqueles alumnos que por diferentes motivos, e sempre xustificados, aínda asistindo a algún seminario, non consigan a asistencia do 90% das horas dos seminarios, pasarán igualmente á modalidade non presencial.

A avaliación da modalidade non presencial consistirá na realización dunha proba tipo test en relación aos contidos dos seminarios. Dividirase en dúas partes, cálculo de dose e o resto da materia impartida nos seminarios. E preciso superar cada unha das partes sendo necesario sacar un 5 sobre 10 en cada unha delas. Cada tres preguntas falladas descontará unha resposta correcta. A puntuación para ser apto nesta parte da materia será de 5 puntos sobre 10, e suporá un 40% da nota da materia. Será imprescindible superar esta parte para facer media coa nota da proba teórica. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia.

A avaliación da parte teórica realizarase con preguntas tipo test. Cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta

correcta. Para facer promedio coa nota de seminarios será imprescindible sacar 5 puntos sobre 10. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia. A avaliación da parte teórica suporá un 60% da nota.

2ª edición: O alumno que non superou a proba tipo test na primeira edición, deberá realizar de novo unha proba tipo test cos mesmos criterios de avaliación que os descritos para a primeira edición. Cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. Para facer promedio coa nota de seminarios será imprescindible sacar 5 puntos sobre 10. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia. A avaliación da parte teórica suporá un 60% da nota. Só gardarase a parte de seminarios até a segunda edición.

O alumno que non superou a avaliación continua ou a proba tipo test dos seminarios realizará unha proba escrita en relación aos contidos dos seminarios e suporá o 40% da nota. Dividirase en dúas partes, cálculo de dose e o resto da materia impartida nos seminarios. E preciso superar cada unha das partes sendo necesario sacar un 5 sobre 10 en cada unha delas. Cada tres preguntas falladas descontará unha resposta correcta. A puntuación para ser apto nesta parte da materia será de 5 puntos sobre 10, e suporá un 40% da nota da materia. Será imprescindible superar esta parte para facer media coa nota da proba teórica. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia.

Convocatoria de fin de carreira: Todo alumno que non teña superada a materia en anteriores convocatorias, poderá presentarse a esta convocatoria de fin de carreira. Nesta convocatoria o alumno deberá realizar a proba escrita tanto dos seminarios como da materia. Serán dous exames tipo test nos cales cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. Deberá ter en cada un deles 5 puntos sobre 10 para facer media. Para o computo global, a nota de seminarios corresponderá o 40% da nota e a nota da parte teórica o 60% restante.

Outros comentarios: Será imprescindible, que cada alumno matriculado na materia, **sexa repetidor ou non**, entregue a ficha do alumno nos primeiros 15 días do curso ao coordinador da materia, para poder realizar a avaliación continua da mesma (Data límite 25 de Setembro de 2020) As datas oficiais de exame marcadas para esta materia nas edicións correspondentes, poderanse consultar na páxina web así como no taboleiro de anuncios do centro. Utilizarase a plataforma Faitic, da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o cal será necesario, que ao comezo do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, se está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo. Para as tutorías será recomendable enviar previamente un correo electrónico á profesora responsable co tema a tratar.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

RANG H.P, **FARMACOLOGÍA**, 8, ELSEVIER, 2015

PILAR CERVERA, **ALIMENTACIÓN Y DIETOTERAPIA**, 4, MCGRAW HILL INTERAMERICANA, 2004

DANIEL A LUIS ROMÁN, **DIETOTERAPIA, NUTRICIÓN CLÍNICA Y METABOLISMO**, 1, DIAZ DE SANTOS, 2010

Bibliografía Complementaria

FLOREZ, **FARMACOLOGÍA HUMANA**, 6, ELSEVIER MASSON, 2014

ALPERS, STENSON, **NUTRICIÓN**, 4, MARBÁN, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermaría materno-infantil/O51G140V01302

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/O51G140V01103

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento

da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se modifican

A ferramenta principal de docencia non presencial será faitic, onde estarán os contidos teóricos da materia. Empregarase o Campus remoto para as clases teóricas non presenciais e para os seminarios. Os exames poderan ser escritos ou orales.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Para as tutorías será recomendable enviar previamente un correo electrónico a profesora responsable co tema a tratar e concertar una cita telemática.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

1ª edición.

A avaliación dos seminarios suporá un 40% da nota da materia. Constará de dúas partes, que contarán cada unha co 20% da nota. Unha parte será o cálculo de dose e a asistencia telemática aos seminarios e a outra será un exame tipo test. É imprescindible superar cada unha das partes para facer media. Para facer media coa nota da parte teórica será imprescindible sacar 5 puntos sobre 10 en cada unha das partes. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia. A asistencia aos seminarios é obrigatoria, aínda que se impartan de forma telemática, cando menos no 90% do total das horas asignadas, no caso contrario a/o alumna/o, pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para "a modalidade non presencial".

A avaliación da parte teórica realizarase con preguntas tipo test. Suporá un 60% da nota. Cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. Para facer media coa nota de seminarios será imprescindible sacar 5 puntos sobre 10. O suspenso dunha parte implica o suspenso da materia.

Modalidade "non presencial" de seminarios.

Se a/o alumna/o non pode asistir de forma telemática ao 90% das horas dos seminarios por causa suficientemente xustificada e documentada, o principio do cuadrimestre (nos primeiros 15 días) deberá comunicarllo ao coordinador da materia mediante a solicitude por escrito correspondente, do paso á "modalidade non presencial" (data límite 25 de setembro de 2020). No caso daqueles alumnos que por diferentes motivos, e sempre xustificados, aínda asistindo a algún seminario, non consigan a asistencia do 90% das horas dos seminarios, pasarán igualmente á modalidade "non presencial". A avaliación da modalidade non presencial consistirá na realización dunha proba tipo test en relación aos contidos dos seminarios. Dividirase en dúas partes, cálculo de dose e o resto da materia impartida nos seminarios. E preciso superar cada unha das partes sendo necesario sacar un 5 sobre 10 en cada unha delas. Cada tres preguntas falladas descontará unha resposta correcta. A puntuación para ser apto nesta parte da materia será de 5 puntos sobre 10, e suporá un 40% da nota da materia. Será imprescindible superar esta parte para facer media coa nota da proba teórica. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia.

A avaliación da parte teórica realizarase con preguntas tipo test. Suporá un 60% da nota. Cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. Para facer media coa nota de seminarios será imprescindible sacar 5 puntos sobre 10. O suspenso dunha parte implica o suspenso da materia.

2ª edición.

A/o alumna/o que non superou a proba tipo test na primeira edición, deberá realizar de novo unha proba tipo test cos mesmos criterios de avaliación que os descritos para a primeira edición.

Só se gardará a parte de seminarios até a segunda edición.

O alumno que non superou a avaliación continua ou a proba tipo test dos seminarios realizará unha proba escrita en relación aos contidos dos seminarios e suporá o 40% da nota. Dividirase en dúas partes, cálculo de dose e o resto da materia impartida nos seminarios. E preciso superar cada unha das partes sendo necesario sacar un 5 sobre 10 en cada unha delas. Cada tres preguntas falladas descontará unha resposta correcta. A puntuación para ser apto nesta parte da materia será de 5 puntos sobre 10, e suporá un 40% da nota da materia. Será imprescindible superar esta parte para facer media coa nota da proba teórica. O suspenso dunha parte implica o suspenso na materia.

Convocatoria de fin de carreira.

Toda/o alumna/o que non teña superada a materia en anteriores convocatorias, poderá presentarse a esta convocatoria de fin de carreira. Nesta convocatoria o alumno deberá realizar a proba telemática tanto dos seminarios como da materia. Serán dous exames tipo test nos cales cada tres preguntas falladas descontarase unha resposta correcta. Deberá ter en cada un deles 5 puntos sobre 10 para facer media. Para o cómputo global, a nota de seminarios corresponderá o 40% da nota e a nota da parte teórica o 60% restante.

Outros comentarios.

Será imprescindible, que cada alumna/o matriculada/o na materia, sexa repetidor ou non, entregue a ficha de alumna/o nos primeiros 15 días do curso ao coordinador da materia, para poder realizar a avaliación continua da mesma (data límite, 25 de setembro de 2020). As datas oficiais de exame marcadas para esta materia nas edicións correspondentes, poderanse consultar na páxina web así como no taboleiro de anuncios do centro. Utilizarase a plataforma Faitic, da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (temario, anuncios, cualificacións, etc) para o cal será necesario, que ao comezo do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, se está correctamente dado de alta na plataforma, para así poder utilizar este servizo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería clínica I**

Materia	Enfermería clínica I			
Código	O51G140V01204			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Raquel Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Correo-e	eduardo.ramos.asensio@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Enfermería Clínica I pertence ao módulo das Ciencias da Enfermería. Nesta materia abordarase, desde o punto de vista enfermeiro, as alteracións da saúde nas diferentes situacións e relacionaranse ditas alteracións coa identificación das necesidades da saúde dos individuos. Para facer esta correlación, utilizarase o método científico para a resolución de problemas (necesidades non cubertas) derivados de ditas alteracións: o proceso de enfermaría. Adquiriránse as habilidades para o desenvolvemento dos procedementos necesarios, para dar resposta as necesidades dos individuos nestas e outras alteracións da saúde, dun xeito práctico. Non deixa de ser a aplicación do proceso de enfermaría desde unha perspectiva e enfoque clínico.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CE28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
CE30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Ser capaz de comprender os problemas que desencadean as enfermidades no ámbito da patoloxía cirúrxica e médica	CB1	CE28	CT1
	CB2	CE29	CT2
	CB4	CE30	CT3 CT4
Ser capaz de diferenciar os mecanismos e/ou problemas derivados das patoloxías máis comúns dos diferentes aparellos e sistemas do organismo humano, o seu tratamento médico e cirúrxico	CB3	CG7	CE28 CT6
			CE29 CT7
			CE30 CT8
			CE31 CT10 CE32
Ser capaz de planificar procedementos e intervencións precisas, para proporcionar unha axeitada atención de enfermaría os individuos con problemas médicos e cirúrxicos	CB4	CG7	CE28 CT1
	CB5	CG8	CE29 CT2
			CE30 CT3
			CE31 CT4
			CE32 CT11 CE33
Ser capaz de identificar e valorar as necesidades e/ou problemas ocasionados polas enfermidades establecendo prioridades, planificando coidados e participando na avaliación do plan de coidados	CB1	CG7	CE28 CT2
		CG8	CE29 CT4
			CE30 CT5
			CE33 CT7 CT8 CT9

Contidos

Tema	
MÓDULO I Introdución a enfermaría médico-cirúrxica	-Aplicación do proceso de enfermería en relación coas alteracións da saúde -Introdución a organización hospitalaria, persoal asistencial, historia clínica - Protocolo de acollida ao paciente na unidade de hospitalización
MÓDULO II Atención de enfermaría no perioperatorio	-Preoperatorio -Intraoperatorio. Área cirúrxica -Postoperatorio
MÓDULO III Atención de enfermaría ao doente con desequilibrio hidroelectrolítico, ácido-base.	-Déficit de líquidos e electrolitos -Desequilibrio ácido-base -Cálculo do balance hídrico
MÓDULO IV O doente con alteracións tegumentarias	-Coidados de feridas -Prevenición das úlceras por presión -Coidados nas queimaduras -Outras alteracións da pel
MÓDULO V O doente con problemas de intercambio gaseoso	-Alteracións respiratorias -Osíxenoterapia -Aspirado e recollida de secrecións bronquiais -Probos funcionais e diagnósticos do aparello respiratorio -Técnicas de fisioterapia respiratoria -Terapia inhalatoria
MÓDULO VI O doente con problemas nas funcións hematolóxicas	-Alteracións hematolóxicas -Medidas de illamento -Hemotransfusión e hemodoazón
MÓDULO VII O doente con problemas nas funcións: cardiovascular e circulatoria	-Alteracións cardíacas -Alteracións circulatorias -Coidados de enfermería ao paciente cardíopata -Probos diagnósticos e funcionais do aparello cardio-circulatorio -Medidas preventivas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	45	58	103
Seminario	28	50	78
Exame de preguntas obxectivas	2	30	32
Práctica de laboratorio	3	9	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Seminario	A avaliación da parte de seminarios da materia, contará con dous apartados, o que no global suporá o 40% da puntuación total da materia. 1º, avaliación continuada. Ésta farase ao longo do cuadrimestre no que se imparte a materia, mediante a observación das habilidades e destrezas mostradas polo alumnado na realización das técnicas, explicación dos procedementos que se indiquen, así coma a súa participación nos temas expostos nos seminarios. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia. 2º exame de preguntas obxectivas (tipo test). En relación a materia impartida nos seminarios, farase unha proba de preguntas tipo test, con varias opcións de resposta, sendo só unha destas válida, A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros). As preguntas en branco non restan puntuación. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia. Será preciso superar estas dúas probas de avaliación, para poder superar esta parte de seminarios da materia; e poder así tamén superar a materia. A asistencia aos seminarios é obrigatoria, mínimo o 90% do total das horas asignadas, no caso contrario a/o alumna/o, pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos na "modalidade non presencial dos seminarios".	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7	CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Neste apartado avaliarase o contido teórico mediante a realización dunha proba obxectiva con preguntas tipo test, con 3 alternativas de resposta, sendo só unha destas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros). As preguntas en branco non restan puntuación. A puntuación mínima para ser apto neste apartado será de 5.0 sobre 10. Dita proba farase na aula e data marcada no calendario oficial académico. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia. Será preciso superar esta parte da teoría, para poder superar a materia.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG8	CE28 CE29 CE30 CE32 CE33	CT3 CT4 CT7 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade non presencial dos seminarios.

A esta modalidade, poderase acoller o alumnado que con causa debidamente xustificada, non lle sexa posible asistir ao 90% do total de horas asignadas para os seminarios, para o cal deberá ao inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia (na

1ª semana) comunicar a profesora responsable da mesma, mediante solicitude por escrito, do paso a "modalidade non presencial dos seminarios", indicando cal é a causa que debidamente xustificada, impide a súa asistencia aos mesmos.

No caso daquel alumnado que por diferentes motivos, aínda asistindo a algún seminario, non chegue a acadar a asistencia establecida do 90%, pasará igualmente a esta "modalidade non presencial dos seminarios".

A avaliación da modalidade non presencial dos seminarios.

1º. A/o alumna/o, deberá facer un exame práctico na aula, en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia.

2º. A/o alumna/o, deberá facer o exame de preguntas obxectivas, en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia. Será unha proba de preguntas tipo test, con 3 opcións de resposta, sendo só unha destas válida. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros). A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia.

É preciso ter superado estas dúas probas de avaliación (exame práctico e exame tipo test), para poder superar esta parte de seminarios da materia.

3º. De igual xeito a/o alumna/o nesta modalidade, deberá facer o exame de preguntas obxectivas correspondente a parte teórica da materia, o cal terá os mesmos criterios establecidos na modalidade presencial. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia.

Nesta modalidade, ao igual do que na modalidade presencial, será preciso superar tanto a parte de seminarios (proba práctica e proba tipo test) coma a parte teórica (exame de preguntas obxectivas tipo test) para poder superar a materia.

2ª edición ordinaria.

A esta convocatoria deberá presentarse o alumnado que non teña superada algunha/s das partes correspondentes desta materia.

- No caso de que a/o alumna/o non teña superada a avaliación continuada (modo presencial) ou a proba práctica (modo non presencial), terá que facer un exame práctico en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 2ª edición ordinaria. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia.

- No caso de que a/o alumna/o non teña superado o exame de preguntas obxectivas correspondente a parte de seminarios da materia, terá que facer esta proba de preguntas tipo test, con 3 opcións de resposta, sendo só unha destas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros). A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 2ª edición ordinaria. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia.

Será preciso superar estas dúas probas de avaliación (exame práctico e exame tipo test), para poder superar esta parte de seminarios da materia. Esta avaliación suporá no total, o 40% da puntuación total da materia.

- No caso de que a/o alumna/o non teña superada a parte da teoría, deberá facer un exame de preguntas obxectivas tipo test, con 3 opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos - erros). A puntuación mínima para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 2ª edición ordinaria. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia.

Para superar a materia nesta 2ª edición ordinaria, será preciso superar tanto a parte de seminarios (proba práctica e proba tipo test) coma a parte teórica (exame de preguntas obxectivas tipo test).

Convocatoria de Fin de carreira.

O alumnado poderá presentarse a esta convocatoria de fin de carreira (previa matrícula específica para esta convocatoria) na que prevalecerán os mesmos criterios de realización e de avaliación indicados para a 1ª e a 2ª edición ordinaria. As probas de avaliación correspondentes, faranse na data indicada no calendario oficial académico para esta convocatoria de fin de carreira.

Outros comentarios.

- As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia, nas súas dúas edicións, serán as marcadas no calendario oficial académico da UVigo. Ditas datas estarán dispoñibles para o alumnado tanto na páxina web da Escola, <http://euenfou.webs.uvigo.es/index.php/profesorado/exames-grao> coma no taboleiro de información para o alumnado no centro.
- A data de revisión das probas de avaliación nas súas diferentes convocatorias, serán comunicadas oportunamente por parte do profesorado da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais.
- Utilizarase a plataforma Faitic, da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente, co alumnado (documentación, anuncios, cualificacións, etc) para o cal será necesario, que ao inicio do cuadrimestre, o alumnado revise individualmente, se está correctamente dado de alta en dita plataforma.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

LeMone, P. Burke, K., **Enfermería médico-quirúrgica. Vol. I, II**, 4ª ed., Pearson, 2009

Píriz, R. De la Fuente, M., **Enfermería médico-quirúrgica. Enfermería S 21 Vol. I, II, III**, 1ª ed., DAE, 2013

Swearingen, P.L., **Manual de enfermería médico-quirúrgica. Intervenciones enfermeras y tratamientos interdisciplinarios.**, 6ª ed., Elsevier, 2008

N.A.N.D.A Internacional Edited by T. Heather Herdman and Shigemi Kamitsuru., **Diagnósticos enfermeros definiciones y clasificación 2015-2017**, 1ª ed., Elsevier, 2017

MOORHEAD S., JOHNSON M., MAAS M.L, SWANSON E., **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 5ª ed., Elsevier, 2013

BULECHEK G.M., BUTCHER H. K, DOCHTERMAN J. M. WAGNER C., **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª ed., Elsevier, 2013

<http://www.nnnconsult.com>,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Bioquímica: Bioquímica/O51G140V01103

Enfermería comunitaria I/O51G140V01104

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo, establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen,

atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado, a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen.

No caso dos seminarios, será de igual xeito obrigatorio asistir ao 90% do total de horas asignadas para os mesmos, aínda que estes sexan impartidos de xeito virtual. O alumnado que non cumpra este criterio, pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para a modalidade non presencial dos seminarios.

Continuarase utilizando a plataforma Faitic da UVigo, para disponibilizar ao alumnado, a documentación necesaria en relación aos contidos da materia, tanto da parte teórica coma da parte práctica/seminarios.

* Metodoloxías docentes que se modifican.

No caso de non ser posible impartir a docencia (tanto teórica coma práctica/seminarios) de modo presencial, de xeito total ou parcial e polo tempo que sexa preciso, utilizarase a aula virtual do Campus Remoto da UVigo, para impartir dita docencia de modo virtual, nos horarios que se establezan e previo aviso en tempo e forma ao alumnado matriculado na materia.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías).

A atención personalizada co alumnado por parte do profesorado da materia, farase a través do correo electrónico, do Faitic, así coma no despacho virtual do Campus Remoto da UVigo (se fose preciso) previa cita.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

No caso de que non sexa posible facer a avaliación da materia de modo presencial (tanto da parte teórica coma da parte práctica/seminarios) e nas edicións que correspondan, dita avaliación farase do seguinte xeito:

.-Avaliación da parte teórica da materia. Será mediante a realización dun exame virtual de preguntas obxectivas (tipo test), a través da plataforma Faitic-Moodle da UVigo.

Os criterios marcados para esta avaliación, serán iguais aos indicados no caso de que a avaliación fose presencial. Proba tipo test con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa, a fórmula a aplicar será a de (A-E, acertos-erros), as preguntas en branco non restan puntuación, a puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10, é será preciso superar esta parte, para poder superar a materia. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico.

A puntuación obtida nesta parte, suporá o 60% da puntuación total da materia.

.-Avaliación da parte de seminarios da materia. Será (tanto para o alumnado da modalidade presencial coma o da non presencial dos seminarios) do seguinte xeito:

.- Avaliación continuada dos seminarios. Farase mediante a realización dunha proba virtual de supostos prácticos, a través da plataforma Faitic-Moodle da UVigo.

Os criterios marcados para esta avaliación serán iguais aos indicados no caso de que a avaliación fose presencial en canto a que, a puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10 e que será preciso superar esta avaliación, para poder superar a parte dos seminarios así como para poder superar materia. A data de realización desta proba será comunicada en tempo e forma ao alumnado matriculado na materia.

A puntuación obtida nesta parte, suporá o 20% da puntuación total da materia.

.- Exame de preguntas obxectivas dos seminarios. En relación a materia impartida nos seminarios, farase unha proba virtual de preguntas tipo test, con varias opcións de resposta, sendo só unha destas válida, onde se utilizará a fórmula (A-E, acertos - erros), as preguntas en branco non restan puntuación. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico.

A puntuación obtida nesta parte, suporá o 20% da puntuación total da materia.

* Información adicional.

Os criterios de avaliación para poder superar a materia, serán iguais aos establecidos no caso de que a docencia fose presencial, polo tanto será preciso, superar as tres partes da materia: exame de preguntas obxectivas (tipo test), tanto da parte teórica coma da parte de seminarios, así como a proba de supostos prácticos dos seminarios.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Enfermería clínica II				
Materia	Enfermería clínica II			
Código	O51G140V01205			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	García García, Manuel			
Profesorado	Fernández Conde, Ana García García, Manuel			
Correo-e	mgarcigarci@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Enfermería Clínica II: abordaxe desde unha perspectiva enfermeira das alteracións de saúde en diferentes situacións, capacitando aos alumnos futuros enfermeiros no manexo do proceso de enfermaría.			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CE28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
CE30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ser capaz de diferenciar os mecanismos e/ou problemas derivados das patoloxías máis comúns dos diferentes aparellos e sistemas do organismo humano, o seu tratamento médico e cirúrxico.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG8	CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Ser capaz de planificar procedementos e intervencións precisas para proporcionar unha adecuada atención de enfermaría aos individuos con problemas médicos e cirúrxicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG8	CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Ser capaz de deseñar coidados nas principais enfermidades relacionadas co aparello dixestivo, locomotor, órganos dos sentidos, sistema nervioso e inmunitario.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG8	CE28 CE29 CE30 CE32	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT10
Ser capaz de planificar e prestar coidados nas principais enfermidades sistémicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG8	CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT10
Ser capaz de prestar asistencia centrada no paciente, utilizando os diagnósticos de enfermaría e as actividades derivadas deles, nas patoloxías estudadas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG7 CG8	CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11

Contidos

Tema	
O/a paciente con trastornos inmunitarios	- Bioloxía dos linfocitos B e T - HLA e enfermidade - Mecanismo de posta en marcha da resposta inmunitaria - Reaccións inflamatorias de hipersensibilidade - Autoinmidade - Inmunodeficiencias - Coidados de enfermaría a pacientes con trastornos inmunitarios
O/a paciente con problemas da función músculo-esquelética	- Fisiopatoloxía do sistema músculo-esquelético - Feridas. Asepsia e antisepsia. Bioloxía da reparación das feridas. Clasificación das feridas. Factores que inflúen na cicatrización das feridas. Tipos de cicatrización. Tratamento e coidados. Cicatrices patolóxicas - Traumatismos músculo-esqueléticos. Fraturas óseas. Esguinces e luxacións. Rotura de fibras musculares e tendóns - Valoración de enfermería do paciente con alteracións articulares - Valoración de enfermería dos problemas músculo-esqueléticos - Problemas principais do aparello locomotor. Enfermidades sistémicas de afectación articular. Enfermidades óseas. Enfermidades musculares

O/a paciente con disfunción neurolóxica	- Fisiopatoloxía do sistema neurolóxico - Valoración do paciente con alteracións neurolóxicas - Cefalea - Alteracións do nivel de conciencia - Valoración do paciente inconsciente - Convulsións - Accidente cerebro-vascular - Trastornos neuromusculares. Enfermidades desmielinizantes - Infeccións do SNC - Polineuropatías e mononeuropatías - Enfermidades dos nervios craniais - Tumores do sistema nervioso - Demencia - Coidados de enfermaría do paciente con problemas neurolóxicos - Coidados paliativos ao paciente crónico
O/a paciente con alteracións da visión	- Fisiopatoloxía do órgano da visión - Valoración do paciente con alteracións oftalmolóxicas - Problemas inflamatorios e infeccións oftalmolóxicas - Alteracións oftalmolóxicas que requiren cirurxía - Coidados de enfermaría nos problemas e cirurxía oftalmolóxica
O/a paciente con alteracións da audición	- Fisiopatoloxía de nariz, garganta e oído - Valoración e problemas xerais de pacientes con alteracións ORL - Coidados de enfermaría en pacientes con problemas e cirurxía ORL - Coidados de enfermaría nas urxencias ORL
O/a paciente con problemas dixestivos	- Fisiopatoloxía do aparello dixestivo - Valoración do paciente con problemas dixestivos. Valoración do paciente con dor abdominal. Peritonite. - Alteracións do esófago - Coidados de enfermaría ao paciente con trastornos esofáxicos - Alteracións gástricas - Coidados de enfermaría a pacientes con trastornos gástricos - Alteracións intestinais. Alteracións de colon, recto e ano - Coidados a pacientes con trastornos intestinais, colon, recto e ano - Alteracións do fígado e das vías biliares - Coidados a pacientes con trastornos hepatobiliares - Alteracións pancreáticas - Coidados a pacientes con trastornos pancreáticos - Coidados do paciente intervistos de cirurxía do aparello dixestivo. Infección postoperatoria. Shock hipovolémico e séptico. Tipos de cirurxía segundo risco de infección postoperatoria. Infeccións por anaerobios. Factores que predispoñen a infección hospitalaria - Tumores benignos e malignos do aparello dixestivo. Definición e tipos de metástase. Estadiaxe tumoral. Tratamento xeral e coidados do paciente con cancro

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	65	98
Traballo tutelado	3	15	18
Seminario	10	14	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións de clases expositivas. Clases teóricas de tipo participativo para favorecer a discusión e a comprensión do tema tratado. Farase lectura de documentos científicos de interese e/ou casos clínicos.
Traballo tutelado	Traballos individuais e en grupo relacionados co contido do módulo e que se exporán nas clases para favorecer a participación do alumnado e a resolución de problemas.
Seminario	Traballo con pequenos grupos de estudo e debate de temas específicos relacionados co contido do tema. Busca e selección de información relevante, a análise crítica do mesmo, exposición de ideas e traballo en equipo en relación ao obxecto de estudo. Estudo de casos, análises diagnósticos, aprendizaxe baseada en problemas.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballo tutelado Traballos individuais e en grupo relacionados co contido do módulo, tutelados por un profesor da asignatura.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Traballo tutelado	Traballos individuais ou en grupos de poucos alumnos de temas vinculados coa materia da asignatura, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso da aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Nota de corte 5 sobre 10. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes.	10	CB3 CB5	CE29 CE30	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7
Seminario	Avaliación continua da participación, habilidades e destrezas do alumnado nas prácticas realizadas nos seminarios. Asistencia obrigatoria polo menos ao 90% do total das horas. De non tela realizarse modalidade non presencial. Na modalidade non presencial a calificación calcularase facendo media entre a avaliación continua e a nota da proba de pregunta curta e/ou test, e/ou proba de pregunta longa. Se as preguntas son tipo test no exame indícarase se as respostas incorrectas restan e en qué porcentaxe. Nota de corte 5 sobre 10. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes. A data dos exames publicarase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.	30	CB1 CB2 CB3 CB4	CG7 CG8 CE30 CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame de coñecemento mediante preguntas de resposta curta e/ou test Nota de corte 5 sobre 10. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes.	60	CB1	CE28 CE29 CE30	CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia aos seminarios é de carácter obrigatorio, polo menos o 90% do total de horas. Para superar a totalidade da materia (teoría e seminarios) será indispensable ter superada cada unha das partes. O suspenso dalgunha parte suporá o suspenso da materia.

NOTA: Os exames de coñecementos abarcarán os contidos teóricos e contidos dos seminarios. Poderán ser tipo test e/ou pregunta curta. Globalmente corresponden ao 90% da nota final, en primeira convocatoria. O 10% restante corresponde a o traballo tutelado.

MODALIDADE NON PRESENCIAL Os estudantes que non lles sexa posible cursar unha avaliación continua por motivos suficientemente xustificadas e documentados, facilitaráselles a seguinte avaliación final: proba de coñecementos ou exame tipo test ou pregunta curta sobre os contidos de teoría (60%), pregunta tipo test e pregunta longa sobre os contidos dos seminarios (30%) e traballo tutelado(10%).

SEGUNDA CONVOCATORIA E SEGUINTE: para a cualificación, só se terá en conta o exame de coñecementos sobre contidos teóricos e seminarios da materia. Tipo de exame test e/ou pregunta curta (100% da nota global). Nota de corte 5 sobre 10.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: para a cualificación, só se terá en conta o exame de coñecementos sobre contidos teóricos e seminarios da materia. Tipo de exame test e/ou pregunta curta (100% da nota global). Nota de corte 5 sobre 10.

No caso de exame/proba tipo test, indícarase se as respostas incorrectas restan e en qué porcentaxe.

DATAS DOS EXAMES: as datas dos exames/probas de avaliación serán as marcadas no calendario oficial académico da Universidade de Vigo que estarán dispoñibles na web da Escola, así coma no taboleiro de anuncios para o alumnado no Centro.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

P. L. Swearingen, **Manual de Enfermería Médico-Quirúrgica**, 6ª Edición, ELSEVIER, 2008

Brunner, Suddarth, **Enfermería Médico-Quirúrgica**, 12ª Edición, Lippincott Williams & Wilkins, 2016

NANDA Internacional, **NANDA Internacional. Diagnósticos enfermeros. Definición e clasificación. 2015-2017**, 1ª Edición, ELSEVIER, 2015

Sue Moorhead, PhD, RN, Marion Johnson, PhD, RN, Meridean L. Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC)** :**Medición de Resultados en Salu**, 5ª Edición, ELSEVIER, 2013

Bulechek, Butcher, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 6ª Edición, ELSEVIER, 2013

Harrison, **Principios de Medicina Interna**, 18ª Edición, McGraw Hill, 2012

NNNconsult,

DIALNET,

Index de enfermería,

Bibliografía Complementaria

S. M. Lewis, **Enfermería Médico-Quirúrgica**, 6ª Edición, ELSEVIER, 2004

CUIDEN,

PubMed,

CIBER REVISTA,

CULTURA DE CUIDADOS,

ENFERMERÍA GLOBAL,

Enfermería clínica,

<http://www.aeeorl.es/>,

<http://seorl.net/>,

<http://www.aeeto.es/>,

<http://www.univadis.es/?gclid=CKSm1I3I2dQCFTcW0wod17MGgw>,

<http://www.aeepd.com/>,

<https://www.seeo.org/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo, establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado, a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: manteranse os traballos tutelados, os seminarios e as clases maxistrais. Serán impartidas de forma presencial e virtual si a situación o permite. Se non é posible ningunha actividade presencial, será virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican: adaptarase a metodoloxía para que sexa posible virtual, non presencial.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): as titorías serán utilizando medios on line, de forma virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Considerase a puntuación indicada no paso 7 (Avaliación), na mesma proporción.

* Probas pendentes

Pasarán a ser feitas na plataforma virtual, on line, a través da plataforma correspondente. Considerase a puntuación indicada no paso 7, na mesma proporción.

* Probas que se modifican: as probas/exames serán tipo test, pregunta curta ou oral, faranse de xeito virtual, a través da plataforma correspondente.

* Tanto nas clases coma nas probas de avaliación, utilizaranse os recursos telemáticos/virtuais facilitados pola Universidade de Vigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería comunitaria II**

Materia	Enfermería comunitaria II			
Código	O51G140V01206			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Pérez Fernández, María Reyes			
Profesorado	Pérez Fernández, María Reyes			
Correo-e	maria.reyes.perez.fernandez@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Enfermería Comunitaria II dá continuidade á materia Enfermería Comunitaria I de 1º de grao. Nesta materia, expónse a atención primaria de saúde como alicerce fundamental para a prestación de servizos de saúde á poboación, tendo en conta, desde o punto de vista enfermeiro, dos principais programas de saúde que actualmente se desenvolven no sistema sanitario español.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermería, ao individuo, a familia e a comunidade.
CE20	Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermería ao individuo, a familia e a comunidade.
CE21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermedade.

CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE27	Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Ser capaz de realizar enquisas epidemiolóxicas e resolver estudos epidemiolóxicos de brotes de enfermidades ou situacións desfavorables en relación coa saúde.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG6 CG15	CE26	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Saber aplicar intervencións de formación para a saúde para contribuír a resolver problemas de saúde colectivos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG16 CG17	CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE27	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11

Contidos

Tema	
TEMA 1. EPIDEMIOLOXÍA DAS ENFERMIDADES TRANSMISIBLES	1.1. Conceto de enfermidade transmisible infecciosa, enfermidades emerxentes 1.2. E. transmisibles por vía aérea 1.3. E. transmisibles por vía hídrica y alimentaria 1.4. E. susceptibles de inmunoprevención 1.5. E. emerxentes 1.6. Zoonose e E. transmitidas por vectores 1.7. E. relacionadas coa inmunoprevención
TEMA 2. EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	2.1. Enfoques e modelos de EPS 2.2. Planificación de programas e/ou actividades 2.3. Métodos e medios de EPS 2.4. Entrevista clínica
TEMA 3. EPIDEMIOLOXÍA E PREVENCIÓN	3.1. Estratexias de prevención 3.2. Obesidade 3.3. Enfermidades cardiovasculares 3.4. Cáncer 3.5. Actividade física e saúde 3.6. Alimentación e saúde 3.7. Saúde laboral

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	25	24	49
Eventos científicos	2	5	7
Saídas de estudo	2	6	8
Lección maxistral	44	90	134
Observación sistemática	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Presentación	1	22	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición	
Seminario	Entrevistas que o alumnado manterá ca profesora da materia para o asesoramento/desenrolo das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Observación sistemática	Recompilación de datos sobre a participación e actitude do alumno, nas actividades expostas nos seminarios e nas las clases teóricas. Nota de corte 5. No caso de non ter superado este apartado o alumno deberá facer unha proba práctica onde terá que demostrar o seu coñecemento sobre os contidos impartidos nos seminarios. Nota de corte 5.	20	CG1 CE19 CT1 CG2 CE20 CT2 CG3 CE21 CT3 CG4 CE22 CT4 CG5 CE23 CT5 CG6 CE24 CT6 CG8 CE25 CT7 CG9 CE26 CT8 CG10 CE27 CT9 CG11 CT10 CG15 CT11 CG16 CG17
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	60	CB1 CG1 CE19 CB2 CG2 CB5 CG4 CG9 CG10 CG11 CG15 CG17
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto ... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	20	CG11 CE20 CT1 CG15 CE21 CT2 CG16 CE23 CT3 CE24 CT4 CE25 CT5 CE26 CT6 CT7 CT8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Primeira edición É indispensable aprobar cada unha das partes avaliadas cun 5 como nota mínima (o exame, as presentacións e a participación nos seminarios) para superar a materia.

Avaliación para a modalidade non presencial: Esta modalidade pode ser escollida en dúas situacións diferentes: 1. Os alumnos que por causas debidamente xustificadas non lles resulte posible a asistencia regular aos seminarios (máis do 90%), neste caso os alumnos deberán comunicar ao comezo da materia e por escrito á profesora responsable que non van asistir a devanditos seminarios, xustificando debidamente este feito. 2. Os alumnos que por diferentes causas, sempre xustificadas, non cumpran a porcentaxe mínima de asistencia. Nos dous casos non terán opción á modalidade de avaliación continua, pasando á modalidade non presencial. A avaliación da modalidade non presencial constará de dous partes: 1. Un exame con preguntas de desenvolvemento. É necesario sacar un 5 sobre unha puntuación de 10 para aprobar (60% da nota final). 2. Un exame sobre os contidos dos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10. (40% da nota final).

Segunda edición: O alumno examínase da parte que non supere na 1ª edición, o tipo de proba será o mesmo do mesmo xeito que as condicións (aprobar cada unha das partes avaliadas para superar a materia), nota de corte un 5.

Convocatoria de fin de carreira: Criterio de avaliación: exame de preguntas de desenvolvemento (100%). Nota de corte 5.

Datas de exame: As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia, nas súas dúas edicións, así como a convocatoria fin de carreira, serán as marcadas no calendario de exames aprobados no Centro. Ditas datas estarán dispoñibles para o alumnado tanto na páxina web da Escola como no taboleiro de información para o alumnado no centro. A data/instrucións de revisión das probas de avaliación nas súas diferentes convocatorias, serán comunicadas oportunamente por parte da profesora da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais serán as aprobadas e publicadas na web e taboleiros de anuncios do Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martín-Zurro A., Jodar G., **Atención familiar y salud comunitaria**, 1ª, Elsevier, 2011

Burns N y Grove S., **Investigación en enfermería**, 5ª, Elsevier, 2015

Piedrola Gil, **Medicina Preventiva y Salud Pública**, 12ª, Elsevier, 2015

Mazarrasa y col., **Salud Pública y enfermería comunitaria**, 1ª, McGraw Hill, 2005

Martín Zurro A y Cano Pérez JF, **Atención Primaria. Concepto, organización y práctica clínica**, 6ª, Elsevier, 2003

Pérez Fernández MR, **Principios de Hidroterapia y Balneoterapia**, 1ª, McGraw Hill, 2005

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría clínica III/O51G140V01301

Enfermaría en saúde mental/O51G140V01305

Enfermaría xeriátrica e coidados paliativos/O51G140V01304

Enfermaría materno-infantil/O51G140V01302

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Plan de Continxencias

Descrición

===MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Eventos científicos, seminarios e lección maxistral

* Metodoloxías docentes que se modifican

Utilizarase a plataforma FAITIC para a entrega do temario de forma secuenciada así como de documentación que facilite a ampliación do mesmo e as aulas do Campus Remoto para impartir a docencia, os seminarios e realizar as tutorías.

Traballo tutelado. Os alumnos en grupos de 4, elaborarán un traballo relacionado coa temática da materia que será revisado pola profesora até a entrega do documento definitivo. Nota de corte: 5

Resolución de problemas de forma autónoma: Actividade na que se formulan problemas e exercicios relacionados coa materia. Os alumnos deben desenvolver a análise e resolución dos exercicios propostos pola profesora responsable de forma autónoma. Nota de corte: 5

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Vía correo-e, a través da plataforma FAITIC e en aula virtual

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Nutrición en saúde pública <http://gesdoc.isciii.es/gesdoccontroller?action=download&ide=11/01/2018-5fc6605fd4>

Actividade física en saúde pública http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1135-57272011000400001

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas pendentes que se manteñen

Mantense o mesmo deseño de probas, utilizando as ferramentas non presenciais postas a disposición (aulas virtuais Campus Remoto e Faitic) e as modalidades do exame escrito non presencial (ben por correo electrónico, Faitic ou cuestionarios e ferramentas de avaliación facilitadas por Moodle, previo coñecemento do alumnado) recollidas no Manual de urxencias para a docencia e a avaliación debido ao Covid-19

Proba Exame preguntas de desenvolvemento: [Peso anterior 60%] [Peso Proposto 50%]. Nota de corte 5

Proba Observación sistemática: [Peso anterior 20%] [Peso Proposto 30%]. Nota de corte 5

Proba Presentación: [Peso anterior 20%] [Peso Proposto 20%]. Nota de corte: 5

É imprescindible aprobar cada unha das partes (exame, observación sistemática e presentación) para superar a materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión de enfermaría**

Materia	Xestión de enfermaría			
Código	O51G140V01207			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Núñez Masid, Eloína			
Profesorado	Núñez Masid, Eloína Souto Pereira, Montserrat			
Correo-e	eloina.nunez.masid@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Co estudo desta materia preténdese que o alumno adquira as competencias necesarias pra poder traballar no medio sanitario no marco da organización dos servizos de saúde, ofrecendo unha atención no coidado, asentadas nas normas de garantía de calidade. A través do programa docente, o alumno coñecerá o proceso administrativo dende calquer nivel de organización. Afondará nos modelos de Sistemas Sanitarios, a súa creación, obxectivos e deseño. Desenvolverá competencias no eido da xestión de enfermería e dotarase de elementos de discusión para o pensamento e acción enfermeiras, actualizando os conceptos de xestión e administración sanitaria dentro do marco actual de política xeral. Facilitarase o coñecemento do medio laboral onde o alumno desenvolverá o seu labor como profesional. O desenvolvemento das competencias específicas desta materia, recomendan que o alumno teña adquirido previamente os coñecementos das materias de Fundamentos de Enfermería e Enfermería comunitaria I.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CE45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
CE46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
CE47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
CE48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermería española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermería.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Ser capaz de analizar as contornas e políticas sanitarias máis significativas.	CB1	CG12	CE45	CT1
	CB2	CG15		CT3
	CB3			CT5
	CB4			CT7
	CB5			CT8
Ser capaz de aplicar a política de calidade asistencial e a avaliación da calidade dos servizos de enfermaría.	CB1	CG12	CE45	CT1
	CB2	CG13	CE46	CT2
	CB3	CG15	CE47	CT3
	CB4		CE48	CT4
	CB5			CT5
				CT6
				CT7
				CT8
				CT9
				CT10
				CT11

Contidos

Tema	
TEMA 1. O Proceso administrativo nos servizos de saúde.	Definición, etapas e características. Información e comunicación no proceso administrativo. Relación entre enfermaría e administración. Función administrativa, niveis, teorías e modelos enfermeiros na administración. Fases do proceso administrativo: planificación, xestión, dirección e control.
TEMA 2. Análise das contornas sanitarias.	Contorna sanitaria e conceptos de saúde. Sistemas de atención á saúde. Tipos.
TEMA 3. Políticas sanitarias, central e autonómica.	Sistema Nacional de Saúde. Sistema Galego de Saúde. Lei Xeral de Sanidade.
TEMA 4. Políticas sanitarias máis significativas a nivel mundial.	Sistemas sanitarios próximos á nosa contorna.
TEMA 5. Xestión de servizos de enfermaría, características e procesos.	Dotación de persoal. Selección, contratación. Programación-Sistemas de clasificación dos enfermos: GDR-Traballo por enfermo. PNR. Elaboración de carteleiras de persoal. Política de persoal. Absentismo. Rotacións. Formación Saúde laboral. Enfermidade profesional.
TEMA 6. Concepto de calidade e seguridade.	Concepto de Calidade na atención sanitaria. Definicións. Compoñentes. Enfermaría e Calidade. Evolución histórica. Control e Garantía de Calidade. Valoración da Calidade: estrutura-proceso-resultado. Indicadores, criterios e estándares de calidade. Programas de avance e garantía de calidade.
TEMA 7. Política de calidade asistencial e avaliación da calidade dos servizos enfermaría.	Definición e obxectivos. Características do control. Tipos e medios. Problemas do control.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	3	17	20
Seminario	10	13	23
Lección maxistral	36	70	106
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, ...

Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Transmisión de coñecementos, ofrecendo un enfoque crítico da disciplina que leve aos alumnos a reflexionar e descubrir as relacións entre os diversos concetos, formar unha mentalidade crítica na forma de afrontar os problemas e a existencia dun método.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	"Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas."

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O estudante, de maneira grupal elaborará un traballo sobre unha organización integral de unha unidade de hospitalización ou de atención primaria. O alumnado deberá ter superado o traballo con alomenos un 5 para poder facer media.	35	CB1 CG12 CE45 CT1 CB2 CG13 CE46 CT2 CB3 CG15 CE47 CT3 CB4 CE48 CT4 CB5 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10
Seminario	Desenrolo das fases do procedemento administrativo: Planificación, Dirección, Execución e Control. O alumnado deberá ter superada esta fase con alomenos un 5 para poder facer media.	5	CB1 CG12 CE45 CT1 CB2 CG13 CE46 CT2 CB3 CG15 CE47 CT3 CB4 CE48 CT4 CB5 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen 30 preguntas pechadas con 4 opcións de resposta, sendo correcta unha única resposta e contando como negativas as respostas incorrectas. para superar este exame deberá alcanzar alomenos un 5 para poder facer media	60	CB1 CG12 CE45 CT1 CB2 CG13 CE46 CT2 CB3 CG15 CE47 CT3 CB4 CE48 CT4 CB5 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade non presencial dos seminarios.

Para esta modalidade non presencial, entendendo por ésta a ausencia de máis do 10% dos seminarios, deberanse presentar dous traballos sobre dous temas tratados nos seminarios e realizárase un exame que inclúen 50 preguntas pechadas con 4 opcións de resposta, sendo correcta unha única resposta, contando como negativas as respostas incorrectas.

Aquelas partes nas que non se obtivera unha calificación igual ou superior ao 5, deberán recuperarse nas seguintes edicións.

Os criterios de avaliación para a 2ª edición ordinaria e fin de carreira serán os mesmos que para a modalidade non presencial

As datas dos exames/probas de avaliación, serán as marcadas no calendario oficial académico da UVigo e que estarán dispoñibles na páxina web da Escola, así coma no taboleiro de anuncios para o alumnado no centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dee Aun Gillies, **Gestión de enfermería**, 1ª edición, Masson Salvat, 1994

Bibliografía Complementaria

Mª Paz Mompart García, **Administración de Servicios de Enfermería**, 1ª edición, Mason salvat, 1994

Temes José Luis/Pastor V., **Manual de gestión hospitalaria**, 1ª edición, MCGraw-Hill, Interamericana de España, 1996

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Outros comentarios

O alumno debería consultar a prensa especializada, Mundo sanitario, Diario médico e artigos de xornais da prensa xeral de actualidade en política sanitaria e artigos de opinión.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo, establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado, a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen, se colgaran na plataforma de FAITIC os distintos temas.

* Metodoloxías docentes que se modifican, no caso de non poder ter clases presenciales o alumnado estudaría os temas colgados na plataforma e solventaría as dúbidas por vía telefónica ou por email co profesorado.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías), a través de teléfono ou por correo electrónico co profesorado da materia.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

No caso de que o exame tipo test nesas datas non se tivera realizado cambiaríase por un traballo individual dun dos temas, o que suporá o 60% da avaliación. Mantense o traballo grupal co mesmo peso na avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas I**

Materia	Prácticas clínicas I			
Código	051G140V01208			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 9	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros Fariñas Valiña, Natalia			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia Fernández Varela, María Milagros			
Correo-e	natalia.farinas.valina@sergas.es mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo da materia é achegar coñecementos e habilidades, relacionados co manexo das intervencións e actividades enfermeiras, orientadas ao coidado, para satisfacer as necesidades básicas do ser humano no continuum saúde/enfermidade.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria

CG17	Realizar cuidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de cuidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos cuidados de saúde.
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os cuidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do cuidado de enfermaría.
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os cuidados integrais de enfermaría.
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os cuidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE29	Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de cuidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CE35	Aplicar cuidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos cuidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE44	Seleccionar as intervencións cuidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
CE49	Prestar cuidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o cuidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade, garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha excelente relación interpersonal que garanta a dignidade e confidencialidade.

CB1 CG1 CE8 CT1
 CB2 CG3 CE11 CT2
 CB3 CG6 CE12 CT3
 CB4 CG7 CE15 CT4
 CB5 CG8 CE17 CT5
 CG9 CE18 CT6
 CG11 CE26 CT7
 CG12 CE29 CT8
 CG15 CE31 CT9
 CG16 CE33 CT10
 CG17 CE42 CT11
 CG18 CE49

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia, aos que garantizará o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.

CB1 CG1 CE4 CT1
 CB2 CG2 CE8 CT2
 CB3 CG3 CE10 CT3
 CB4 CG4 CE11 CT4
 CB5 CG5 CE12 CT5
 CG6 CE13 CT6
 CG10 CE15 CT7
 CG12 CE17 CT9
 CG13 CE18 CT10
 CG14 CE19 CT11
 CG15 CE22
 CG16 CE23
 CG17 CE24
 CE25
 CE29
 CE31
 CE33
 CE35
 CE36
 CE37
 CE44
 CE49
 CE50

Contidos

Tema

Rotatorio de prácticas preprofesionais, que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en centros de atención primaria, centros asistenciais, sociosanitarios e hospitalais.

Prácticas clínicas a realizar en unidades de hospitalización xeral. PROCESO ENFERMEIRO: manexo taxonomía NANDA, NIC, NOC.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	2	0	2
Prácticum, Practicas externas e clínicas	178	0	178
Seminario	18	0	18
Actividades introductorias	2	0	2
Estudo de casos	0	13	13
Cartafol/dossier	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates ... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos de a materia
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O/A estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión, durante un período determinado, realizando as funcións asignadas e previstas na proposta de prácticas. As prácticas clínicas desenvólense nun contexto relacionado cunha profesión na área das Ciencias da Saúde.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Actividades introductorias Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O/A estudante desenvolve as actividades de formación nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Teñen carácter obrigatorio por ser unha titulación que conduce a unha profesión regulada, pertencente á área das Ciencias da Saúde.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola/o supervisora/or da Unidade, co asesoramento das enfermeiras colaboradoras de prácticas clínicas. Asistencia obrigatoria do 100% das horas. As faltas de asistencia NON recuperadas, supón a non valoración da rotación, e a non superación da materia. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	45	CB1 CG1 CE4 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG3 CE10 CT3 CB4 CG4 CE11 CT4 CB5 CG6 CE12 CT5 CG7 CE13 CT6 CG8 CE15 CT7 CG9 CE17 CT8 CG10 CE18 CT9 CG11 CE19 CT10 CG12 CE22 CT11 CG13 CE29 CG14 CE31 CG15 CE33 CG16 CE35 CG17 CE36 CG18 CE37 CE42 CE44 CE49 CE50
Estudo de casos	Elaboración dun caso práctico, desenvolvendo o proceso de enfermería nun paciente da Unidade de prácticas no que realice a súa estancia clínica, que estará baseado na taxonomía NANDA, NIC, NOC. Consultar a guía do traballo na plataforma Faitic. A presentación será individual. Prazos de entrega: consultar faitic. A non presentación do traballo nas datas establecidas, supón a non superación da materia. Nota de corte 5 en cada apartado do traballo. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	45	CB1 CG2 CE17 CT1 CB2 CG3 CE18 CT2 CB3 CG4 CE19 CT3 CB4 CG5 CE23 CT4 CG6 CE24 CT7 CG14 CE26 CG16 CE29 CE44 CE50
Cartafol/dossier	Elaboración dun informe/memoria sobre as tarefas e procedementos desenvolvidos, observacións realizadas. Normas de presentación: consultar no Faitic Prazo de entrega: Consultar no faitic Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	10	CB1 CG2 CE15 CT1 CB2 CG5 CT2 CB3 CG16 CT4 CB4 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

2ª edición ordinaria:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes **soamente** poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar o relativo á avaliación do estudo de casos e/ou o cartafol/dossier, segundo corresponda. Asimesmo nesta 2ª edición soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e sempre que haxa dispoñibilidade no Centro Sanitario de referencia.

Para o estudo de caso, o alumnado ten 2 alternativas:- Presentar o mesmo caso clínico da edición anterior, modificado e corrixido. **A nota máxima** a acadar será un **5**.- Presentar un novo caso clínico, é dicir un traballo distinto ao da edición anterior. **A nota máxima** a acadar será un **10**.

Entrega do cartafol/dossier e estudo de casos: consultar datas a través da plataforma FAITIC.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia.

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para a súa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e forma na Escola.

- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados a unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicas.enfermaria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.

-É obrigatorio subir á plataforma **FAITIC** no apartado "**usuarios**" unha **foto** que permita a identificación da/o alumna/o.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

NANDA International, **Definiciones y clasificación 2018-2020 de NANDA International**, 11ª, ELSEVIER, 2019

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería, NIC**, 7ª, Elsevier, 2018

Sue Moorhead Elizabeth Swanson Marion Johnson Meridean Maas, **Clasificación de resultados de Enfermería, NOC**, 6ª, Elsevier, 2018

Nanda International, **NNNConsult**, Elsevier,

Perry & Potter, **Guía Mosby de Técnicas y procedimientos en enfermería**, 9ª, Elsevier, 2019

Index de enfermería (digital),

Enfermería global (global),

Revista Enfermería Clínica,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Bibliografía Complementaria

<http://www.gneaupp.org>,

<http://www.isciii.es/investen>,

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fistera.com/index.asp>,

Nursing,

www.enfersalud.com,

Metas de Enfermería,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Outros comentarios

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermaría e consultar a plataforma FAITIC, a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia.

Plan de Continxencias

Descrición

A lexislación vixente conforma a profesión de Enfermeira/o como profesión regulada cuxo exercicio, de acordo co disposto no artigo 12.9 do Real Decreto 1393/2007, no que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais, require da posesión do correspondente título oficial de Grao, obtido conforme ás condicións establecidas polo Goberno no Acordo de Consello de Ministros do 8 de febreiro de 2008, publicado no Boletín Oficial do Estado do 27 de febreiro de 2008.

Na orden CIN/2134/2008, de 3 de xullo, establécense os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habilitan para o exercicio da profesión de Enfermeira/o.

Como o título de Graduada/o en Enfermería pola UVigo é presencial e habilita para o exercicio dunha profesión regulada, no relativo ás prácticas clínicas, considérase imprescindible a formación presencial nos centros sanitarios de referencia o que non pode ser modificado sen a pertinente instrución específica das autoridades competentes. A realización de prácticas clínicas presenciais é un condicionante para que poidan ser avaliadas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería clínica III**

Materia	Enfermería clínica III			
Código	O51G140V01301			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Conde, Ana			
Profesorado	Fernández Conde, Ana Vale Iglesias, Maria Florentina			
Correo-e	malofe@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Abordaxe desde unha prespectiva enfermeira das alteracións de saúde en diferentes situacións, capacitando ás/os futuros/as enfermeiras/ no manexo do Proceso Enfermeiro.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CE28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
CE30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ser capaz de planificar e prestar cuidados nas principais enfermidades sistémicas.	CB2 CB3 CB4	CG8	CE28 CE29 CE30 CE31 CE32	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT10
Ser capaz de prestar asistencia centrada no paciente, utilizando os diagnósticos de enfermaría e as actividades derivadas deles, nas patoloxías estudadas.	CB2 CB4	CG7 CG8	CE28 CE31 CE32	CT2 CT5 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11
Saber aplicar os cuidados necesarios para a atención á persoa paciente crítico.	CB1 CB2 CB3	CG7	CE28 CE29 CE31 CE32 CE33	CT1 CT4 CT5 CT7
Saber aplicar os procesos de Enfermaría de urxencias e emerxencias.	CB2 CB3 CB5	CG7 CG8	CE28 CE31 CE32 CE33	CT2 CT5 CT9

Contidos

Tema	
O/a paciente con alteracións na eliminación urinaria.	Incontinencia e retención urinaria Infeccións urinarias Urolitiasis Alteracións da próstata Síndromes renais e glomerulonefrite Insuficiencia renal Tumores das vías urinarias Valoración das probas de función renal Hidronefrose HTA Insuficiencia renal aguda e crónica Diálise Transplante renal
O/a paciente con alteracións na regulación endocrina.	Alteracións da hipófise e do hipotálamo Alteracións tiroideas Alteracións paratiroideas Alteracións suprarrenais Diabetes Obesidade Hiperlipidemias Alteracións do metabolismo do ácido úrico
Enfermaría de urxencias e emerxencias.	Concepto e diferenzas de Urxencias, Emerxencias e Catástrofes. Urxencias extrahospitalarias. A cadea asistencial. Estrutura e dinámica básica dun Servizo de Urxencias. Valoración e clasificación dos pacientes nun Servizo de Urxencias. Soporte Vital Básico e Avanzado. Cadea de supervivencia. Algoritmos de actuación.
Atención ao paciente crítico.	Unidade de vixilancia intensiva. Estrutura e dinámica básicas. Monitorización e cuidados hemodinámicos. Monitorización e cuidados respiratorios. Monitorización e cuidados neurolóxicos. Fármacos de uso frecuente na área de críticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	0	35
Estudo de casos	1	23	24
Seminario	10	40	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	37	41

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Sesións expositivas As clases teóricas serán de tipo participativo para favorecer a discusión e a comprensión do tema tratado. Exporanse contidos da materia empregando programas de presentacións. Farase lectura de documentos científicos de interese e/ou casos clínicos.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminario	Actividades levadas a cabo de maneira explicativa e práctica sobre un tema concreto da materia que permite complementala de maneira máis profunda. Participación e implicación do alumno para demostrar as súas habilidades técnicas. Traballos individuais e grupais. Asistencia obrigatoria ao 90% dos seminarios

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades levadas a cabo de maneira explicativa e práctica sobre un tema concreto da materia que permite complementala de maneira máis profunda. Participación e implicación do alumno para demostrar as súas habilidades técnicas. Traballos individuais e grupais. Asistencia obrigatoria ao 90% dos seminarios
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Estudo de casos	Valorarase a resolución de casos prácticos e análises de situacións, expostos nos seminarios.	10	CB3 CB5	CE29 CE30	CT1 CT2 CT3 CT4 CT7
Seminario	Avaliación continua da participación, habilidades e destrezas do alumnado nas prácticas realizadas nos seminarios ao longo do cuadrimestre. Asistencia obrigatoria polo menos ao 90% do total das horas. De non tela a avaliación realizarase como na modalidade non presencial. Na modalidade presencial a avaliación realizarase cunha proba de resposta curta ou tipo test. No exame indicarse se as respostas incorrectas restan e en qué porcentaxe. Na modalidade non presencial a cualificación calcularase facendo media entre a nota da proba de pregunta curta/test (realizada a os alumnos de modalidade presencial) e unha proba de pregunta longa sobre os contidos vistos nos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día asignado no calendario oficial de exames. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes. A data do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.	30	CB1 CB2 CB3 CB4	CG7 CG8 CE30 CE31 CE32 CE33	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame con preguntas de resposta curta/test. Pode haber varias opcións de exame (con distintas preguntas pero co mesmo grao de dificultade). Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día asignado no calendario oficial de exames. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes. A data do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.	60	CB1	CE28 CE29 CE30	CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia será imprescindible aprobar cada parte por separado.

Para recuperar calquera das partes farase en 2ª edición, cun exame escrito das mesmas características que o da 1ª edición. A data do exame na 2ª edición publicarase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.

Nota de corte 5 sobre 10

EVALUACION DA MODALIDADE NON PRESENCIAL DOS SEMINARIOS: Poderanse acoller a esta modalidade os alumnos que non poidan asistir aos mesmos, e solicítelo por escrito antes do 05/10/2020, e debidamente xustificado.

Deberán realizar:

- Proba de resposta curta/test igual que na modalidade presencial. Nota de corte 5 sobre 10.
- Proba de resposta longa, de desenvolvemento. Nota de corte 5 sobre 10, (fará media coa nota da proba de resposta curta).
- Traballo sobre un tema relacionado coa la materia impartida nos seminarios a concretar coa profesora encargada da asignatura. Nota de corte 5 sobre 10.
- A nota de seminarios será a media da proba tipo test, a proba de resposta longa e o traballo. Suporá, igual que na modalidade presencial un 30% da nota total.

Para aprobar, será necesario superar as tres partes: proba de resposta curta, proba de resposta longa e traballo. Nota de corte 5 sobre 10.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA: Proba de resposta curta/test sobre toda a materia impartida, tanto nas sesións maxistras como nos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10.

A data do exame de fin de carreira publicárase na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

NANDA Internacional, **NANDA Internacional, Inc. Diagnósticos enfermeros. Definición e clasificación 2018-2020**, 11ª, ELSEVIER, 2019

Sue Moorhead, PhD, RN, Marion Johnson, PhD, RN, Meridean L. Maas, **Clasificación completa de resultados de enfermería NOC 2018**, 6ª, ELSEVIER, 2018

Gloria M. Bulechek, PhD, RN, FAAN, Howard K. Butcher, PhD, RN, PMHCNS-BC, Joanne M. Dochterman and C, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, ELSEVIER, 2018

CUIDEN,

PUBMED,

Nanda Internacional, **NNNconsult**,

INDEX DE ENFERMERÍA,

REVISTA ENFERMERÍA CLÍNICA,

ENFERMERÍA GLOBAL,

CIBER REVISTA,

ENFERMERÍA INTENSIVA,

CULTURA DE CUIDADOS,

<http://www.enfermeriadeurgencias.com/>,

<http://www.semicyuc.org/>,

Bibliografía Complementaria

Swearinger, **Manual de Enfermería Médico-quirúrgica**, 6ª, ELSEVIER, 2008

Harrison, **Principios de Medicina Interna**, 18ª, McGraw Hill, 2012

Farreras, **Principios de Medicina Interna**, 17, ELSEVIER, 2012

Brunner & Suddarth, **Enfermería médico-quirúrgica**, 12ª, Lippincott Williams & Wilkins, 2016

Espanza Rayón, **Manual de Enfermería Médico- Quirúrgica: Patrones funcionales: cognitivo-percept**, 1ª, SÍNTESIS, 2002

SHEEHY, **Manual de Urgencia de Enfermería**, 6ª, ELSEVIER, 2006

Jiménez Murillo, L. / Montero Pérez, F.J., **Medicina de urgencias y emergencias**, 4ª, ELSEVIER, 2009

Terry, **Enfermería de cuidados intensivos**, 1ª, MANUAL MODERNO, 2012

Gómez Ferrero, O [et al.], **Manual de enfermería en cuidados intensivos : enfermería de cuidados médico-quirúrgicos.**, 2ª, MONSA PRAYMA, 2011

DIALNET,

METAS DE ENFERMERÍA,

NURE INVESTIGACIÓN,

ROL DE ENFERMERÍA,

<http://seeiuc.org/>,

<http://www.cuidados-intensivos-sedar.es/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Manteranse as mesmas metodoloxías docentes en función da situación de presencialidade que se permita, usando como soporte as videoconferencias nos casos nos que nos podan estar presentes na aula todo o alumnado.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): realizaranse a través de Faitic, correo electrónico ou sala de profesores virtual do campus remoto según conveña.

Inda que os contidos non se modificarán, poderanse ver reducidos os temas a tratar nas clases maxistras, e utilizar outro tipo de metodoloxías (clases virtuais, videos, guías[]) se a situación obriga a que os seminarios presenciais sexan realizados cun número moi pequeno de alumnos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Se a situación de excepcionalidade impide facer os exámenes de forma presencial éstos faranse a través da plataforma FAITIC. A avaliación realizarase cunha proba tipo test. Nesta proba incluíranse preguntas sobre os contidos da parte teórica (nun 60%) e sobre a parte de seminarios (nun 30%). No exame indicárase se restan as respostas incorrectas e en qué porcentaxe. O 10% restante da nota recaerá na realización de estudos de casos.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería materno-infantil**

Materia	Enfermería materno-infantil			
Código	O51G140V01302			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, Raquel			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Raquel			
Correo-e	raquel.perez.rodriguez@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abordarase todo o proceso vital da muller así como da etapa pediátrica, profundando nos coidados de enfermmería necesarios nestas dúas etapas da vida, en relación a: alteracións da saúde, coidados de enfermmería (técnicas, procedementos, etc) medidas preventivas e educación para a saúde.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermmería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermmería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creencias e valores, ademáis de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de conductas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañerios. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermmería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CE34	Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
CE35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e prever complicacións.
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermmería e as complicacións que poden presentarse.
CE38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermmería, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus coidadores.

CE39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
CE40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou cuidadores primarios.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Ser capaz de planificar cuidados de enfermería nas distintas etapas da vida da muller, dentro do contexto familiar e comunitario, para lograr un estado de saúde óptimo ou recuperar a saúde, baseándose a toma de decisións, en datos obxectivos, feitos científicos e evidencias clínicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE34	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Saber describir os cambios que acontecen no organismo durante a xestación, parto e puerperio.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG12	CE35	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11
Saber describir, as intervencións e actividades axeitadas a prevención e tratamento dos problemas de saúde, na infancia e na adolescencia, e planificar os cuidados garantindo o dereito a dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión, do neno e a súa familia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE36 CE37 CE38 CE39 CE40	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11

Contidos

Tema	
Reproducción humana	Anatomía e fisioloxía do aparello reprodutor feminino e masculino Sexualidade humana Infeccións de transmisión sexual (ITS)
Control da natalidade	Planificación familiar
Xestación. Xestación de alto risco	Fecundación e desenvolvemento fetal Xestación, normal e de alto risco
Problemas de saúde na xestante	Control da saúde na xestación patolóxica
Parto e puerperio. Coidado prenatal	Parto normal, de urxencia. Puerperio Coidados inmediatos de enfermería a/o recén nada/o

Problemas de saúde reprodutiva	Alteracións da saúde a nivel xinecolóxico
	Etapa do climaterio na muller
Características da muller nas diferentes etapas do ciclo vital	Control de saúde da muller nas diferentes etapas da vida
	Responsabilidade do profesional de enfermería nos casos de violencia de xénero. Detección de casos, actuación e prevención
Introdución a enfermería pediátrica	Coidados, técnicas e procedementos de enfermaría máis frecuentes en pediatría
Recén nada/o san. Desenvolvemento e crecemento	Recén nada/o san
	Alimentación e nutrición, desde o nacemento até a adolescencia
	Vacunación na infancia e na adolescencia
A/o nena/o hospitalizada/o	Hospitalización na idade pediátrica
	Programa de atención integral pediátrica durante a hospitalización
Recén nada/o de alto risco	Recén nada/o patolóxica/o
Problemas de saúde máis frecuentes na infancia	Alteracións da saúde máis frecuentes en pediatría
	Coidados de enfermaría pediátricos en situacións especiais
	Prevención e actuación de enfermaría en situacións de urxencia/emergencia na idade pediátrica
	Maltrato infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	52	84	136
Traballo tutelado	6	18	24
Seminario	10	21	31
Exame de preguntas obxectivas	2	32	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado, dos contidos da materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre cada tema específico: presentación e manexo do material correspondente, práctica de técnicas e procedementos relacionados en cada caso, etc que permiten afondar e/ou complementar os contidos da parte teórica da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado, para o asesoramento/desenvolvemento de actividades e contidos da materia, no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Seminario	A avaliación da parte de seminarios da materia, contará con dous apartados: 1º. Avaliación continuada dos seminarios. Esta avaliación farase ao longo do cuadrimestre no que se imparte a materia, mediante a observación das habilidades e destrezas mostradas polo alumnado durante os seminarios, así coma a súa participación nos temas expostos na aula. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte dos seminarios, para poder superar a materia. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia. A asistencia aos seminarios é obrigatoria, mínimo o 90% do total das horas asignadas, no caso contrario, o alumnado pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para a "modalidade non presencial dos seminarios". 2º. Traballo en materia de violencia de xénero. O alumnado deberá facer este traballo en grupo, segundo os criterios que se indiquen oportunamente ao inicio do curso. A exposición e defensa do mesmo, será na aula, nas datas previamente marcadas. Avaliarase individualmente a cada un dos participantes do grupo de traballo. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte dos seminarios, para poder superar a materia. Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia. Para poder superar esta parte de seminarios da materia, será preciso superar a avaliación continuada e a exposición e defensa do traballo, o que suporá no total, o 40% da puntuación total da materia.	40	CB1 CG1 CE34 CT1 CB2 CG2 CE35 CT2 CB3 CG4 CE36 CT3 CB4 CG5 CE37 CT4 CB5 CG7 CE38 CT5 CG8 CE39 CT6 CG9 CE40 CT7 CG10 CT8 CG11 CT9 CG12 CT10 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Neste apartado avaliarase o contido teórico da materia, tanto a parte de materno como a de pediatría, mediante a realización dun exame de preguntas obxectivas (tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha destas certa. Dita proba, farase na data marcada no calendario oficial académico. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E, acertos-erros). As preguntas en branco, non restan puntuación. A cualificación para ser apto neste apartado, será de 5 ou máis puntos sobre 10. É preciso superar esta parte, para poder superar a materia. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia.	60	CE34 CE35 CE36 CE37 CE38 CE39 CE40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade non presencial dos seminarios.

A esta modalidade, poderase acoller o alumnado que con causa debidamente xustificada, non lle sexa posible asistir ao 90% do total de horas asignadas para os seminarios, para o cal deberá ao inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia (na 1ª semana), comunicar a profesora responsable da mesma, mediante solicitude por escrito, a súa petición para a "modalidade non presencial", indicando cal é a causa que impide a súa asistencia a ditos seminarios.

No caso do alumnado que por diferentes motivos, aínda asistindo a algún seminario, non chegue a acadar a asistencia establecida do 90%, pasará igualmente a esta "modalidade non presencial dos seminarios".

Avaliación da modalidade non presencial dos seminarios.

1º. O alumnado terá que facer unha proba práctica na aula, en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia.

Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 1ª edición ordinaria.

A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.

Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia.

2º. O alumnado terá que facer un traballo individual ou en grupo, en materia de "violencia de xénero", segundo os criterios que se indiquen oportunamente ao inicio do cuadrimestre.

Dito traballo será exposto e defendido na aula, nas datas previamente marcadas.

No caso de que o alumnado faga o traballo en grupo, será cualificado individualmente.

A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.

Esta avaliación suporá o 20% da puntuación total da materia.

É preciso superar estas dúas probas de avaliación, para poder superar a parte de seminarios da materia; o que suporá no total, o 40% da puntuación total da materia.

3º. O alumnado nesta modalidade, terá que facer de igual xeito, o exame de preguntas obxectivas (tipo test), segundo os criterios antes indicados para a modalidade presencial. Esta avaliación suporá o 60% da puntuación total da materia.

2ª edición ordinaria (xullo).

A esta convocatoria deberá presentarse o alumnado que non teña superada algunha/s das partes correspondentes a esta materia:

.- No caso de non ter feito ou superado o exame de preguntas obxectivas (tipo test), o alumnado deberá facelo cumprindo con os mesmos criterios establecidos para a 1ª edición ordinaria. Dita proba farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 2ª edición ordinaria.

.- No caso de non ter superada a avaliación continuada (modalidade presencial) ou non ter feita ou superada a proba práctica correspondente a parte de seminarios da materia (modalidade non presencial dos seminarios), o alumnado deberá facer unha proba práctica na aula, en relación aos contidos impartidos nos seminarios da materia, e cumprir con os mesmos criterios de avaliación establecidos para a 1ª edición ordinaria (modalidade non presencial dos seminarios). Esta proba práctica farase na data marcada no calendario oficial académico, para a 2ª edición ordinaria.

.- No caso de non ter feito ou superado o traballo en materia de "violencia e xénero", o alumnado deberá facelo segundo os criterios establecidos para a súa realización e deberá cumprir con os mesmos criterios de avaliación establecidos, para a 1ª edición ordinaria, tendo como prazo máximo para a entrega deste traballo, o día antes da data marcada no calendario oficial académico, para realizar as probas de avaliación desta materia na 2ª edición ordinaria.

Para superar a materia nesta 2ª edición ordinaria, será preciso superar as dúas partes dos seminarios (proba práctica e traballo) e o exame de preguntas obxectivas (tipo test).

Convocatoria de Fin de carreira.

O alumnado poderá presentarse a esta convocatoria de fin de carreira (previa matrícula específica para esta convocatoria) na que prevalecerán os mesmos criterios de realización e de avaliación indicados para a 1ª e 2ª edición ordinaria.

As probas de avaliación correspondentes, faranse na data indicada no calendario oficial académico para esta convocatoria de [fin de carreira].

Outros comentarios.

As datas oficiais para a realización das probas de avaliación desta materia, nas súas dúas edicións, serán as marcadas no calendario oficial académico da UVigo. Ditas datas estarán disponibles para o alumnado tanto na páxina web da Escola coma no taboleiro de información para o alumnado no centro.

*A data de revisión das probas de avaliación nas súas diferentes convocatorias, serán comunicadas oportunamente por parte da profesora da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Torrens RS, Mtnéz C, **Enfermería de la mujer**, 2ª, DAE-Paradigma, 2012

Aguilar, M.J, **Tratado de enfermería infantil: cuidados pediátricos**, 2ª, Elsevier, 2012

Rodgers CC, Wilson D, Hockenberry MJ, **Wong. Enfermería Pediátrica**, 10ª, Elsevier, 2019

Morales IM, García JM, **Cuidados intensivos pediátricos**, 1ª, DAE, 2010

Bibliografía Complementaria

Perry SE, Cashion K, Lowdermilk DL, **Maternidad y salud de la mujer**, 9ª, Elsevier, 2008

Towle, M.A, **Asistencia de enfermería materno-neonatal**, 1ª, Pearson, 2010

Mtnéz MR, Ruiz MD, Glez P, **Enfermería del niño y adolescente I**, 2ª, DAE - Paradigma, 2012

Mtnéz MR, Ruiz MD, Glez P, **Enfermería del niño y adolescente II**, 2ª, DAE-Paradigma, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Enfermería comunitaria II/O51G140V01206

Ética e lexislación/O51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introdución á enfermería clínica/O51G140V01201

Outros comentarios

Utilizarase a plataforma "Faitic" da Universidade de Vigo, para manter comunicación académica-docente co alumnado (documentación, anuncios, cualificacións, etc) para o que será preciso, que ao inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia, o alumnado verifique que está dado de alta na plataforma correctamente.

O alumnado deberá entregar á profesora, na 1ª semana do inicio do cuadrimestre no que se imparte a materia, a ficha correspondente para a/o alumna/o, debidamente cumprimentada.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo, establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado, a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen.

No caso dos seminarios, será de igual xeito obrigatorio asistir ao 90% do total de horas asignadas para os mesmos, aínda que éstos sexan impartidos de xeito virtual. O alumnado que non cumpra este criterio, pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para a modalidade non presencial dos seminarios.

Continuarase utilizando a plataforma Faitic da UVigo, para disponibilizar ao alumnado, a documentación necesaria en relación aos contidos da materia, tanto da parte teórica coma da parte práctica/seminarios.

* Metodoloxías docentes que se modifican.

No caso de non ser posible impartir a docencia (tanto teórica coma práctica/seminarios) de modo presencial, de xeito total ou parcial e polo tempo que sexa preciso, utilizarase a aula virtual do Campus Remoto da UVigo, para impartir dita docencia de modo virtual, nos horarios que se establezan e previo aviso en tempo e forma ao alumnado matriculado na materia.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías).

A atención personalizada co alumnado por parte da profesora da materia, farase a través do correo electrónico, do Faitic, así coma no despacho virtual do Campus Remoto da Uvigo (se fose preciso) previa cita.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

No caso de que non sexa posible facer a avaliación da materia de modo presencial (tanto da parte teórica coma da parte práctica/seminarios) e nas edicións que correspondan, dita avaliación farase do seguinte xeito:

Avaliación da parte teórica da materia. Será mediante a realización dun exame virtual de preguntas obxectivas (tipo test), a través da plataforma Faitic-Moodle da UVigo.

Os criterios marcados para esta avaliación, serán iguais aos indicados no caso de que a avaliación fose presencial. Proba tipo test, con varias opcións de resposta, sendo só unha destas certa, a fórmula a aplicar será a de (A-E, acertos-erros), as preguntas en branco non restan puntuación, a puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10, é será preciso superar esta parte, para poder superar a materia.

A puntuación obtida nesta parte, suporá o 60% da puntuación total da materia.

Avaliación da parte de seminarios da materia. Será tanto para o alumnado da modalidade presencial coma o da non presencial dos seminarios, do seguinte xeito:

.- Avaliación continuada dos seminarios. Ésta farase mediante unha proba virtual de supostos prácticos, a través da plataforma Faitic-Moodle da UVigo.

Os criterios marcados para esta avaliación serán iguais aos indicados no caso de que a avaliación fose presencial en canto a que, a puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10 e que será preciso superar esta avaliación, para poder superar a parte dos seminarios así como para poder superar materia.

A puntuación obtida nesta parte, suporá o 20% da puntuación total da materia.

.- Realización dun traballo en materia de violencia de xénero. Éste deberá ser feito individualmente ou en grupo (dependendo do momento no que entren en vigor as medidas excepcionais) e segundo a normativa indicada en tempo e forma ao alumnado. A única excepción neste caso é que o traballo non será exposto presencialmente na aula.

Os criterios marcados para esta avaliación serán iguais aos indicados no caso de que a avaliación fose presencial. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte, para poder superar a parte dos seminarios así como para poder superar a materia.

A puntuación obtida nesta parte, suporá o 20% da puntuación total da materia.

* Información adicional.

Os criterios de avaliación para poder superar a materia, serán iguais aos establecidos no caso de que a docencia fose presencial, polo tanto para poder superar a materia, será preciso, superar as tres partes da mesma: exame de preguntas obxectivas (tipo test), proba de supostos prácticos dos seminarios e o traballo en materia de violencia de xénero.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas II**

Materia	Prácticas clínicas II			
Código	O51G140V01303			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	15	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros Fariñas Valiña, Natalia			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia Fernández Varela, María Milagros Ramos Asensio, Eduardo Miguel			
Correo-e	natalia.farinas.valina@sergas.es mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Prácticas clínicas tuteladas, realizadas en Unidades de hospitalización			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria

CG17	Realizar cuidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de cuidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos cuidados de saúde.
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os cuidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do cuidado de enfermaría.
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os cuidados integrais de enfermaría.
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os cuidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE29	Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de cuidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CE35	Aplicar cuidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos cuidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE44	Seleccionar as intervencións cuidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
CE49	Prestar cuidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o cuidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	CB1	CG1	CE8	CT1
	CB2	CG3	CE11	CT2
	CB3	CG4	CE12	CT3
	CB4	CG6	CE15	CT4
	CB5	CG7	CE17	CT5
		CG8	CE18	CT6
		CG9	CE26	CT7
		CG11	CE29	CT8
		CG12	CE31	CT9
		CG15	CE33	CT10
		CG16	CE42	CT11
		CG17	CE49	
		CG18		

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantizará o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	CB1	CG1	CE4	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE10	CT3
	CB4	CG4	CE11	CT4
	CB5	CG5	CE12	CT5
		CG6	CE13	CT6
		CG10	CE15	CT7
		CG12	CE17	CT8
		CG13	CE18	CT9
		CG14	CE19	CT10
		CG15	CE22	CT11
		CG16	CE23	
		CG17	CE24	
			CE25	
			CE29	
			CE31	
			CE33	
			CE35	
		CE36		
		CE37		
		CE44		
		CE49		
		CE50		

Contidos

Tema	
Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en centros de atención primaria, centros asistenciais, sociosanitarios, e hospitais.	Prácticas clínicas a realizar en atención primaria de saúde ou en unidades de hospitalización xeral PROCESO ENFERMEIRO: ser capaz de aplicar o PE (método sistemático e organizado de administrar cuidados de enfermaría individualizados) nun caso que seleccionará o alumno/a en a Unidade de prácticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	18	0	18
Prácticum, Practicas externas e clínicas	328	0	328
Estudo de casos	0	13	13
Cartafol/dossier	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos de a materia.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante o seu correspondente anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado, poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Prácticum, Practicas externas e clínicas	Formación en cuidados integrales al paciente bajo supervisión directa del personal de enfermería de la unidad adjudicada. Observación directa y realización de las distintas técnicas de enfermería

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O/A estudante desenvolve as actividades de formación nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Inclúense con carácter obrigatorio en estudos conducentes a determinadas profesións reguladas.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante o seu correspondente anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado, poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola/o supervisora/or da Unidade, co asesoramento das enfermeiras que participaron na docencia. Asistencia obrigatoria 100% das horas. As faltas de asistencia NON recuperadas, supón a non valoración da rotación, e a non superación da materia. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	45	CB1 CG1 CE4 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG3 CE10 CT3 CB4 CG4 CE11 CT4 CB5 CG5 CE12 CT5 CG6 CE13 CT6 CG7 CE15 CT7 CG8 CE17 CT8 CG9 CE18 CT9 CG10 CE19 CT10 CG11 CE22 CT11 CG12 CE29 CG13 CE31 CG14 CE33 CG15 CE35 CG16 CE36 CG17 CE37 CG18 CE42 CE44 CE49 CE50
Estudo de casos	Elaboración dun caso práctico desenvolvendo o proceso de enfermaría nun enfermo da Unidade de prácticas na que realice a súa estancia clínica, estará baseado na taxonomía NANDA, NIC, NOC. Consultar a guía do traballo na plataforma Faitic. A presentación será individual. Prazo de entrega: ver faitic A non presentación do traballo nas datas establecidas supón a non superación da materia. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia	45	CB1 CG2 CE17 CT1 CB2 CG3 CE18 CT2 CB3 CG4 CE19 CT3 CB4 CG5 CE23 CT4 CG6 CE24 CT7 CG14 CE25 CG16 CE26 CE29 CE44 CE50
Cartafol/dossier	Elaboración dun informe/memoria sobre as tarefas e procedementos desenvolvidos, observacións realizadas Normas de presentación: consultar Faitic Prazo de entrega: ver faitic Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	10	CB1 CG2 CE15 CT1 CB2 CG5 CT2 CB3 CG16 CT4 CB4 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

2ª EDICIÓN ORDINARIA:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes **soamente** poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar o relativo á avaliación do estudo de casos e/ou o cartafol/dossier, segundo corresponda. Asimesmo nesta 2ª edición soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e sempre que haxa dispoñibilidade no Centro Sanitario de referencia.

Para o estudo de caso, o alumnado ten 2 alternativas:

- Presentar o mesmo caso clínico da edición anterior, modificado e corrixido. A nota máxima a acadar será un 5.
- Presentar un novo caso clínico, é dicir un traballo distinto ao da edición anterior. A nota máxima a acadar será un 10.

Entrega do Cartafol/dossier e estudo caso: consultar datas a través da plataforma FAITIC.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia.

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para asúa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e en forma na Escola.
- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados a unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicas.enfermaria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.
- A asistencia a prácticas clínicas é obrigatoria, as ausencias serán recuperadas segundo establece a Normativa de Prácticas Clínicas do Centro.
- É obrigatorio subir á plataforma **FAITIC** no apartado "**usuarios**" unha **foto** que permita a identificación da/o alumna/o

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Nanda International, **NNNConsult**, Elsevier,

NANDA International, **Definiciones y clasificación 2018-2020 de NANDA International**, 11ª, Elsevier, 2019

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2018

Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2018

Perry. Potter, **Guía Mosby De Habilidades Y Procedimientos En Enfermería**, 9ª, Elsevier, 2019

Index de enfermería (digital),

<http://www.isciii.es/investen>,

Bibliografía Complementaria

Enfermería global,

Metas de Enfermería,

Enfermería Clínica,

Nursing,

www.index-f.com,

<http://www.gneaupp.org>,

Portal Sanitario Fisterra (Atención Primaria en la Red) <http://www.fisterra.com/index.asp>,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermería clínica III/O51G140V01301

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermería/O51G140V01107

Enfermería clínica I/O51G140V01204

Enfermería clínica II/O51G140V01205

Introdución á enfermería clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Outros comentarios

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermería e consultar a plataforma FAITIC a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia

Plan de Continxencias

Descrición

A lexislación vixente conforma a profesión de Enfermeira/o como profesión regulada cuxo exercicio, de acordo co disposto

no artigo 12.9 do Real Decreto 1393/2007, no que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais, require da posesión do correspondente título oficial de Grao, obtido conforme ás condicións establecidas polo Goberno no Acordo de Consello de Ministros do 8 de febreiro de 2008, publicado no Boletín Oficial do Estado do 27 de febreiro de 2008.

Na orden CIN/2134/2008, de 3 de xullo, establécense os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habilitan para o exercicio da profesión de Enfermeira/o.

Como o título de Graduada/o en Enfermería pola UVigo é presencial e habilita para o exercicio dunha profesión regulada, no relativo ás prácticas clínicas, considérase imprescindible a formación presencial nos centros sanitarios de referencia o que non pode ser modificado sen a pertinente instrución específica das autoridades competentes. A realización de prácticas clínicas presenciais é un condicionante para que poidan ser avaliadas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería xeriátrica e cuidados paliativos**

Materia	Enfermería xeriátrica e cuidados paliativos			
Código	O51G140V01304			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Vale Iglesias, Maria Florentina			
Profesorado	Menor Rodríguez, María José Vale Iglesias, Maria Florentina			
Correo-e	maria.florentina.vale.iglesias@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abordárase o coñecemento xeral e específico da especialidade da Xeriatria e da Xerontoloxía, que se fundamenta nos cuidados de enfermmería ao ancián. Estudaranse as teorías do envellecemento, os aspectos clínicos, sociolóxicos, etc, do mesmo, así coma os cuidados de enfermmería necesarios para o ancián, tanto enfermo coma san.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermmería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermmería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermmería
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermmería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de conductas preventivas e terapéuticas
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañerios. Fomentar a formación e información para a saúde
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciasiais
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de cuidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos cuidados de saúde.
CE41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns

CE52	Coñecer os cuidados paliativos e control da dor para prestar cuidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Realizar cuidados, tendo en conta as modificacións morfofuncionais, e psicosociais do envellecemento.	CB1 CG1 CE8 CT1 CB2 CG2 CE41 CT2 CB3 CG3 CE42 CT3 CB4 CG5 CE43 CT4 CB5 CG6 CE52 CT5 CG7 CT6 CG9 CT7 CG11 CT8 CG14 CT9 CG15 CT10 CG18 CT11
Saber aplicar os aspectos xerais do proceso de envellecemento no seu contexto socio-sanitario.	CB1 CG1 CE8 CB2 CG2 CE41 CB3 CG3 CE42 CB4 CG5 CE43 CB5 CG6 CE52 CG7 CG9 CG11 CG14 CG15 CG18

Contidos

Tema	
O envellecemento: marco conceptual. Aspectos xerais do proceso de envellecemento.	Conceptos xerais: xerontoloxía, xeriatría. Introducción á xeriatría. Aspectos éticos do cuidado do ancián. Quén é o ancián?.
Enfermaría xerontolóxica.	Arritmias máis frecuentes no ancián. Hipertensión arterial. Insuficiencia cardíaca. Patoloxía tiroidea. Enfermidade cerebrovascular. Tremores e enfermidade de Parkinson. Enfermidade pulmonar obstrutiva crónica. Infeccións de ouriños. Osteoporose.
O contexto socio-sanitario da poboación ancián.	Ancián e fármacos. Factores responsables da modificación da resposta farmacolóxica no ancián. Reaccións adversas. Interaccións medicamentosas.

Niveis asistenciais.	Manexo xeral e extrahospitalario do doente xeriátrico. Os niveis asistenciais xeriátricos. A Atención Primaria na atención o ancián. Aspectos clínicos do seguemento do doente xeriátrico.
Teorías do envellecemento.	Envellecemento normal. Proceso de envellecemento. Cambios biolóxicos e físicos. Teorías.
Modificacións morfofuncionais e psicosociais do envellecemento.	Avaliación física do ancián. Cambios psíquicos e sociais. A xubilación. Saúde bucal. Valoración de perdas visuais e auditivas.
A/o ancián enferma/o. Valoración integral.	O paciente xeriátrico. Concepto.
Ancián fráxil.	Conceptos de: ancián san, ancián doente, ancián de alto risco na comunidade ou "ancián fráxil". Características do ancián fráxil (alteración intelectual, inmovilidade, inestabilidade, incontinencia, iatroxenia); normas básicas para a prescrición de medicamentos.
Grandes síndrome xeriátricas.	Síndrome de inmovilismo. Incontinencia urinaria. Síndrome confusional aguda: "unha síndrome xeriátrica" en alza. Demencias. Estreñimento. Depresión.
Coidados paliativos.	Atención de enfermaría o ancián oncolóxico. Coidados paliativos. Sedación na agonía na ancián terminal.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	10	20	30
Lección maxistral	36	40	76
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	19	21
Exame de preguntas obxectivas	2	21	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre cada tema específico: presentación e manexo do material correspondente, práctica de técnicas e procedementos relacionados en cada caso, *etc que permiten profundar e/ou complementar os contidos da materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre cada tema específico: presentación e manexo do material correspondente, práctica de técnicas e procedementos relacionados en cada caso, *etc que permiten profundar e/ou complementar os contidos da materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	1ª avaliación, continua: Farase ao longo do cuadrimestre no que se imparte a materia, mediante a observación das habilidades e destrezas mostradas polo alumnado, durante a realización das actividades prácticas nos seminarios, ademais da súa participación nos temas expostos na aula. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Esta avaliación suporá o 10% da puntuación total da materia. 2ª avaliación, exame de preguntas obxectivas: En relación aos contidos impartidos nos seminarios, farase un exame de preguntas obxectivas. Utilizarase a fórmula (A-E), acertos (A) - erros (E). A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Esta avaliación suporá o 30% da puntuación total da materia. Esta proba farase na data marcada no calendario académico. Será preciso ter superado estas dúas probas de avaliación, para poder superar esta parte de seminarios; o cal será preciso para poder superar a materia. A asistencia aos seminarios é obrigatoria, no mínimo no 90% do total das horas asignadas; no caso contrario o alumnado que non cumpra este criterio, pasará a ser avaliado según os criterios establecidos para a "modalidade non presencial".	40	CB1 CG1 CE8 CT1 CB2 CG2 CE41 CT2 CB3 CG3 CE42 CT3 CB4 CG5 CE43 CT4 CB5 CG6 CE52 CT5 CG7 CT6 CG9 CT7 CG11 CT8 CG14 CT9 CG15 CT10 CG18 CT11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado deberá responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Nota de corte: 5 o máis puntos sobre 10. É preciso aprobar esta parte, para poder facer media coa proba tipo test (parte teórica da materia).	30	CG1 CE41 CG2 CE42 CG3 CE43 CG5 CE52 CG6 CG7 CG9 CG11 CG14 CG15 CG18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos, ...). O alumnado deberá seleccionar unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Nota de corte: 5 o máis puntos sobre 10. É preciso aprobar esta parte para poder facer media coa proba de resposta curta.	30	CG1 CE41 CG2 CE42 CG3 CE43 CG5 CE52 CG6 CG7 CG9 CG11 CG14 CG15 CG18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade non presencial (seminarios).

- Esta modalidade poderá acoller estudantes que, cunha causa debidamente xustificada, non poidan asistir ao 90% do total das horas asignadas para os seminarios, para o que deberán ter o comezo do semestre no que ensina o tema, comunica ao profesor responsable dela, mediante solicitude por escrito, a transición ao "modo non presencial", indicando a causa que impide a súa asistencia a eles. Aqueles estudantes que, incluso asistindo a un seminario, non

logren obter a asistencia establecida do 90%, tamén acudirán a esta "modalidade de non asistencia".

- Avaliación da modalidade non presencial:
- **Avaliación da parte de Seminarios:** Os estudantes deben realizar unha proba, en relación cos contidos ensinados nos seminarios da materia para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeira / falsa, elección múltiple, emparellamento de elementos, ...). Os estudantes deben seleccionar unha resposta entre un número limitado de posibilidades. A proba farase na data marcada no calendario académico, para a 1ª edición común. Antes de realizala, notificarase a través de Faitic as características específicas da proba, para coñecemento do alumnado. A puntuación para ser apto nesta sección será de 5 ou máis puntos sobre 10. Esta proba suporá o 70% da nota da materia de seminarios.
- 2º lugar, os estudantes deberán facer unha presentación relacionada co tema da materia, o que representa o 30% das nota total da materia de seminarios.
- É necesario aprobar ambas as partes para obter a nota final desta parte dos seminarios da materia. A nota global da parte dos Seminarios representa o 40% da nota total da materia.

Avaliación da modalidade non presencial Parte teórica:

1. Realización **dunha proba / resposta breve / desenvolvemento**. Dita proba estará marcada segundo o calendario académico. A puntuación para ser apto será de 6 ou máis puntos sobre 10, o que é do 60% da nota total da parte teórica. Antes de realizala, notificarase a Faitic as características específicas da proba. 2. Presentación **dun traballo relacionado coa materia**, que representa o 40% da nota total da parte teórica. É necesario aprobar ambas as partes para obter a nota final para a parte teórica da materia. A cualificación da parte teórica suporá o 60% da cualificación total da materia.

2ª edición común:- Prevalecerán os mesmos criterios establecidos para a 1ª edición. É necesario ter superado tanto a parte teórica como a de seminarios, para superar a materia.

Convocatoria de fin de grao. Os alumnos poderán presentarse nesta convocatoria (inscripción previa especificamente para ela), na que prevalecerán os mesmos criterios indicados para a 1ª e 2ª edición común.

Outros comentarios: A plataforma "Faitic" da Universidade de Vigo servirá para manter a comunicación académica-docente cos estudantes (documentación, anuncios, notas, etc.) para o que será necesario, que ao comezo do semestre no que ensina a materia, os estudantes comprobán que están rexistrados na plataforma. É necesario entregar a ficha do alumno correspondente á materia, na 1ª semana do comezo do cuadrimestre.

Datas de exames para esta materia: As datas oficiais de exames marcadas para este tema nas edicións correspondentes estarán dispoñibles na páxina web da escola, así como no taboleiro de información para o alumnado do centro. A **data de revisión das probas de avaliación** nas súas diferentes convocatorias, comunicaranse oportunamente, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Misericordia García Hernández, María Pilar Torres Egea, Esperanza Ballesteros Rodríguez, **Enfermería Geriátrica**, 2ª edición, Elsevier, 2006

Misericordia García Hernández, Rosa Martínez Sellarés, **Enfermería y envejecimiento**, 1ª edición, Elsevier Masson, 2012

Bibliografía Complementaria

Francisco Guillén Llera, Isidoro Ruipérez Cantera, **Manual de Geriatría**, 3ª edición, Masson, 2009

Gammack J.K., Morley, J.E., **Clínicas Médicas de Norteamérica, Volumen 90, nº 5**, 1ª edición, Elsevier, 2007

Francisco Guillén Llera, Jesús Pérez del Molino Martín, **Síndromes y Cuidados en el Paciente Geriátrico**, 2ª edición, Biblioteca Nacional, 2007

Medicine, **Enfermedades Geriátricas. Unidad temática 62, 10ª serie 2010; 10 (62): 4249 - 4321**, 10ª serie, Elsevier Doyma, 2011

Ackley J. Betty; Ladwig B. Gail, **Manual de Diagnósticos de Enfermería. Guía para la planificación de los cuidados**, 7ª edición, Elsevier Mosby, 2007

Manuel Quintanilla Martínez, **Enfermería Geriátrica. Cuidados integrales en el anciano. Tomos I y II**, 2ª edición, Instituto Monsa de Ediciones, 2006

M Lesende, AG Iturbe, JG Pavón, JJB Cortés, PA Soler, **Anciano frágil. Detección y tratamiento en AP**, Atención Primaria, 2010

□ Sociedad Española de enfermería Geriátrica y Gerontológica, <http://www.arrakis.es/~seegg/>,

□ Sociedad española de geriatría y gerontología, : www.segg.org,

□ Sociedad Española de enfermería Geriátrica y Gerontológica, www.seegg.org,

□ Grupo nacional para el estudio y prevención de las úlceras por presión, www.gneaupp.es,

□ Sociedad Española de enfermería en cuidados paliativos, www.secpal.com,

□ Sociedad Española de cuidados paliativos, www.secpal.com,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Atención e apoio na dependencia e vulnerabilidade social/O51G140V01417

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría en saúde mental/O51G140V01305

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Enfermaría comunitaria II/O51G140V01206

Ética e lexislación/O51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermaría clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Utilizarase a mesma metodoloxía de ensino que nas leccións maxistras presenciais interactuando co alumnado de forma virtual a través das aulas do Campus Remoto da UVigo.

Tamén se utilizará fundamentalmente a Plataforma Fatic/Moodle. Semanalmente colgarase na plataforma material bibliográfico (guías de actuación, capítulos de libros, artigos de interese[]) de cada tema para que o alumno poida continuar coa súa formación. Así mesmo tamén se colgarán guías didácticas para que axuden no estudo e a elaboración do tema, e mesmo temas xa elaborados polo profesorado responsable da materia en formato Word, pdf ou power point.

Atención personalizada:

A atención personalizada realizarase fundamentalmente por vía email ou despacho virtual de Campus remoto previa solicitude.

As titorías realizaranse a través dos despachos virtuais do Campus Remoto da Uvigo.

Avaliación:

1. Parte teórica da materia: Haberá unha proba virtual de elección múltiple mediante plataforma Fatic/Moodle, con tempo limitados e con horario. A cualificación da parte teórica suporá o 60% da cualificación total da materia.

2. Parte de Seminarios: Haberá unha proba virtual de elección múltiple a través da plataforma Fatic/Moodle, con tempo limitado e cronometrado. A cualificación da parte dos seminarios suporá o 40% da cualificación total da materia.

As dúas partes da materia consideraranse superadas cunha nota de 5 sobre 10. É necesario aprobar ambas as partes para superar a materia.

Os alumnos que nesa data tivesen algún tipo de problema de conexión, deben comunicalo ao profesorado vía mail, na hora seguinte á de comezo da proba. Realizaríase nova proba ao día seguinte na mesma hora e condicións.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Enfermería en saúde mental**

Materia	Enfermería en saúde mental			
Código	O51G140V01305			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Álvarez García, María José Juliana			
Profesorado	Álvarez García, María José Juliana Fariñas Valiña, Natalia			
Correo-e	maria.jose.juliana.alvarez.garcia@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Saúde Mental e modo de vida. Atención de Enfermería de saúde mental a persoa, familia e comunidade. Aspectos Psiquiátricos dos coidados de Enfermería.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañerios. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial

CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE14	Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
CE51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Saber a clasificación e clínica dos trastornos mentais e os coidados de enfermería asociados a eles.	CB1 CG1 CE10 CT1
	CB2 CG2 CE12 CT2
	CB3 CG3 CE14 CT3
	CB4 CG4 CE22 CT4
	CB5 CG5 CE23 CT5
	CG6 CE24 CT6
	CG7 CE25 CT7
	CG8 CE26 CT8
	CG9 CE31 CT9
	CG10 CE32 CT10
	CG11 CE51 CT11
	CG12
	CG13
	CG14
	CG15
	CG16
	CG17

Contidos

Tema	
Introducción á saúde mental	Enfermidade mental. Repaso histórico. Como evolucionou o concepto de saúde mental. A saúde mental dentro do sistema de saúde.
Comunicación e relación terapéutica	O profesional de enfermaría no campo da saúde mental. Conceptos básicos. A relación enfermeira/paciente base da relación terapéutica.
Psicopatoloxía	Descrición e identificación dos principais cadros psicopatolóxicos e avaliación das manifestacións de devanditas patoloxías.

Coidados de enfermaría nos distintos trastornos mentais	Valoración de enfermaría na saúde mental. Os patróns funcionais de saúde aplicados á saúde mental. Diagnósticos de enfermaría asociados. Intervencións de enfermaría e resultados esperados. Espectro da esquizofrenia e outros trastornos psicóticos. Trastorno bipolar e trastornos relacionados. Trastornos depresivos. Trastornos de ansiedade. Trastorno obsesivo-compulsivo e trastornos relacionados. Trastornos relacionados con traumas e factores de tensións. Trastornos dissociativos. Trastorno de síntomas somáticos e trastornos relacionados. Trastornos alimentarios e da ingestión de alimentos. Trastornos do soño-vixilia. Disfuncións sexuais. Disforia de xénero. Trastornos parafilicos. Trastornos destrutivos do control dos impulsos e da conduta. Trastornos relacionados con sustancias e trastornos adictivos Trastornos da personalidade. Saúde mental infantojuvenil. Trastornos da excreción. Trastornos do desenvolvemento neurológico (discapacidades intelectuais, trastornos da comunicación, trastornos do espectro do autismo, trastorno por déficit de atención con hiperactividade).
Terapias interactivas	Rehabilitación e readaptación social do paciente con alteracións na saúde mental. Diferentes intervencións terapéuticas para enfermaría. Saúde mental e rehabilitación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	10	2	12
Lección maxistral	24	20	44
Exame de preguntas obxectivas	4	38	42
Traballo	12	40	52

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado, dos contidos da materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Seminario	A asistencia aos seminarios é obrigatoria, cando menos no 90% do total das horas asignadas, no caso contrario a/o alumna/o pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para a "modalidade non presencial". A avaliación presencial de seminarios será: 1º. Avaliación continua (10%): Esta avaliación farase ao longo do cuadrimestre no que se imparte a materia, mediante a observación da participación e implicación do alumnado nos temas expostos na aula. A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia. 2º. Exame de preguntas obxectivas (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa dos temas expostos en seminarios (30%). A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Para superar o exame, será preciso acadar o 60% da puntuación total máxima posible deste apartado: (60% da puntuación total máxima posible= 5 puntos sobre 10). Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia.	40	CB1 CG1 CE10 CT5 CB2 CG2 CE23 CT6 CB3 CG3 CE24 CT9 CB4 CG4 CE25 CT10 CB5 CG5 CE26 CT11 CG6 CE31 CG7 CE32 CG8 CG9 CG10 CG14
Exame de preguntas obxectivas	Nesta apartado avaliarase os contidos teóricos, expostos nas clases maxistras, en relación aos contidos propios da materia. Constará dun exame de preguntas obxectivas (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Para superar o exame, será preciso acadar o 60% da puntuación total máxima posible deste apartado: (60% da puntuación total máxima posible= 5 puntos sobre 10). Será preciso que todo o alumnado matriculado na materia supere este apartado da materia, para poder superar a asignatura.	50	CB1 CG4 CE22 CT1 CB2 CG6 CE51 CT2 CB3 CG7 CT3 CB4 CG9 CT4 CB5 CG10 CT7 CG13 CT8
Traballo	Neste apartado avaliarase a elaboración e exposición dun traballo en equipo, dos temas propostos nas clases. As instrucións de elaboración e de exposición do mesmo, daranse ao comenzo do cuadrimestre e publicaranse posteriormente en fatic. A calificación para ser apto será de 5 ou máis puntos sobre 10. Será preciso que todo o alumnado matriculado na materia supere este apartado da materia, para poder superar a asignatura.	10	CG11 CE12 CG12 CE14 CG13 CG14 CG15 CG16 CG17

Outros comentarios sobre a Avaliación

OUTROS COMENTARIOS:

Para superar a materia, será preciso aprobar cada unha das partes da mesma, de forma independente. De non ser así, só se gardará a cualificación das partes superadas, ata a 2ª convocatoria, do presente curso académico.

AVALIACIÓN NON PRESENCIAL DOS SEMINARIOS (40% puntuación, do total da materia):

As/os alumnas/os que teñan unha asistencia aos seminarios inferior ó 90%, deberán realizar unha proba tipo test, con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), sendo A acertos e E erros. As preguntas en branco non restarán puntuación. Dita proba versará sobre os contidos impartidos nos seminarios. Nesta proba será preciso acadar un 60% da puntuación total deste apartado, (60% da puntuación total máxima posible= 5 puntos sobre 10). Será preciso ter aprobada a parte de seminarios, para poder superar a materia.

2ª EDICIÓN ORDINARIA:

O alumnado que teña suspensa/s algunha das partes da avaliación citadas, na súa 1ª edición, deberá presentarse nesta 2ª edición a parte que teña pendente segundo sexa alumnado presencial ou non presencial no relativo a parte de seminarios.

As condicións de avaliación son as mesmas que na 1ª edición.

CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA:

O alumnado que se presente a esta convocatoria, deberá superar un exame de preguntas obxectivas (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa. A puntuación desta proba suporá o 100% do total da materia. Neste exame avaliaranse os contidos: teóricos expostos nas clases maxistras, nos seminarios, e nos traballos propostos e expostos na clase polo alumnado, en relación aos contidos propios da materia.

A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación.

Para superar o exame, será preciso acadar o 60% da puntuación total máxima posible: (60% da puntuación total máxima posible= 5 puntos sobre 10).

Datos de exames desta materia

As datas serán as que figuran aprobadas e publicadas na web e taboleiros da Escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Belloch, Amparo; Sandín, Bonifacio; Ramos, Francisco, **MANUAL DE PSICOPATOLOGÍA, volumen I**, 1ª edición, McGRAW-HILL/INTERAMERICANA, 2008

Belloch, Amparo; Sandín, Bonifacio; Ramos, Francisco, **MANUAL DE PSICOPATOLOGÍA, volumen II**, 1ª edición, McGRAW-HILL/INTERAMERICANA, 2009

Bibliografía Complementaria

R. Alfaro Lefevre, **Aplicación del Proceso de Enfermería**, 5ª edición, Masson, 2003

Fornés J, Carballal M^ªC., **Enfermería de Salud Mental y Psiquiatría. Guía Práctica de Valoración y Estrategias de Intervención**, 1ª edición, Médica Panamericana, 2001

Molina E., **Manejo de Enfermería en pacientes con cuadro de agitación**, 1ª edición, Glosa, 2002

Bobes J, Bousoño M, Gonzalez M^ªP, Lopez JL, Saiz PA, **Enfermería Psiquiátrica**, 1ª edición, Síntesis, 2001

Fornés J., **Enfermería de Salud Mental y Psiquiátrica. Valoración y cuidados**, 2ª edición, Panamericana, 2011

Vallejo Ruiloba, J., **Introducción a la psicopatología y psiquiatría**, 8ª edición, Masson, 2015

Fornés, J; Gomez, J., **Psicopatología, diagnóstico y terapéutica psiquiátrica.**, 2ª edición, Enfo Ediciones, 2011

Alfaro, R., **Pensamiento crítico y juicio clínico en enfermería**, 4ª edición, Elsevier, 2009

Lunney, M., **Razonamiento crítico para alcanzar resultados de salud positivos**, 1ª edición, Elsevier, 2011

Johnson M et al., **Vinculos de NOC y NIC a NANDA -I y diagnósticos médicos. Soporte para el razonamiento crítico y la calidad de los cuidados**, 3ª edición, Elsevier, 2012

Días sin huella (dir. Billy Wilder; 945),

□ Las tres caras de Eva (dir. Nunnally Johnson; 1945),

La naranja mecánica (dir. Stanley Kubrick; 1971),

□ Alguien voló sobre el nido de Cuco (dir. Milos Forman ;1975),

□ El silencio de los corderos (dir. Jonathan Demme ; 1991,

□ Mr. Jones (dir. Mike Figgis; 1993),

□ Diario de un rebelde (dir. Scott Kalvott ; 1995),

Doce monos (dir. Terry Gilliam; 1995),

Mejor imposible (dir. James L. Brook ; 1997),

□ Inocencia interrumpida (dir. James Mangold; 1999),

Una mente maravillosa (dir. Ron Howard,

www.index-f.com/presencia/revista.php,

□ <http://www.psiquiatría.com>,

□ <http://www.chez.com/siso/sociedad.htm>,

□ <http://www.anesm.net/>,

□ <http://tradu.scig.uniovi.es/>,

□ <http://www.edu.xunta.es/portal/index.jsp> ;,

□ www.bibliopsiquis.com,

□ <http://www.enfermeria21.com/> ;,

□ www.update-software.com/Clibplus/ClibPlus.asp,

revista de Enfermería de salud mental □ <http://www.E-ROL.es>. Revista de enfermería Rol,

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Saúde, dependencia e vulnerabilidade social/O51G140V01412

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Psicoloxía: Psicoloxía/O51G140V01102

Ética e lexislación/O51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Outros comentarios

É necesario ter foto no apartado de usuarios de Faitic

Plan de Continxencias**Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- Metodoloxías docentes: o desenvolvemento docente trasládase da aula física á aula virtual (Campus remoto/Faitic), pero mantendo a metodoloxía docente.

- Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías): a través do despacho virtual, previa cita a través de email.

- Bibliografía: mantense as recomendacións bibliográficas.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

I. SEMINARIOS (40% cualificación total da materia):

A asistencia aos seminarios virtuais é obrigatoria, cando menos no 90% do total das horas asignadas, no caso contrario a/o alumna/o pasará a ser avaliado segundo os criterios establecidos para a "modalidade non presencial".

A avaliación presencial virtual de seminarios será:

I.1º. Avaliación continua (10%): Esta avaliación farase ao longo do cuadrimestre no que se imparte a materia, mediante a observación da participación e implicación do alumnado nos temas expostos na aula virtual.

A puntuación para ser apto neste apartado será de 5 ou máis puntos sobre 10.

Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia.

I.2º. Exame de preguntas obxectivas mediante Faitic/moodle (proba tipo test), con varias opcións de resposta, sendo só unha delas certa dos temas expostos en seminarios (30%).

A fórmula que se utilizará para obter a puntuación neste apartado será: (A-E), (A) acertos - (E) erros. As preguntas en branco, non restan puntuación. Tempo limitado.

Para superar o exame, será preciso acadar o 60% da puntuación total máxima posible deste apartado: (60% da puntuación total máxima posible= 5 puntos sobre 10).

Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia.

II. EXAME DE PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO (50% da cualificación total da materia):

Exame oral virtual de preguntas de desenvolvemento, a través do campus remoto (aula virtual/despacho virtual).

O alumnado realizará un exame oral do contido da materia, consistirá en dúas preguntas de desenvolvemento.

Imprescindible superar cada unha das preguntas propostas para poder superar a materia.
Será preciso superar esta parte da materia, para poder superar toda a materia.

III. TRABALLO (10% da cualificación total da materia):

Neste apartado avaliarase a elaboración e exposición en aula virtual dun traballo en equipo, dos temas propostos nas clases. As instrucións de elaboración e de exposición do mesmo, daranse ao comenzo do cuadrimestre e publicaranse posteriormente en faixas.

A calificación para ser apto será de 5 ou máis puntos sobre 10.

Será preciso que todo o alumnado matriculado na materia supere este apartado da materia, para poder superar a asignatura.

AVALIACIÓN NON PRESENCIAL DOS SEMINARIOS (40% puntuación, do total da materia):

As/os alumnas/os que teñan unha asistencia aos seminarios virtuais inferior ó 90%, terán que realizar un exame oral virtual de preguntas de desenvolvemento, a través do campus remoto (aula virtual/despacho virtual).

O exame oral virtual do contido da materia de seminarios, consistirá en dúas preguntas de desenvolvemento no que será imprescindible superar con éxito o 50% dos contidos de cada unha das preguntas propostas.

2ª EDICIÓN ORDINARIA:

O alumnado que teña suspensa/s algunha das partes da avaliación citadas, na súa 1ª edición, deberá presentarse nesta 2ª edición a parte que teña pendente segundo sexa alumnado presencial ou non presencial no relativo a parte de seminarios. As condicións de avaliación son as mesmas que na 1ª edición virtual.

CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA VIRTUAL:

O alumnado que se presente a esta convocatoria, deberá superar un exame oral virtual, consistirá en dúas preguntas de desenvolvemento. Imprescindible superar con éxito o 50% dos contidos de cada unha das preguntas propostas.

Neste exame avaliaranse os contidos teóricos, expostos nas clases maxistras, nos seminarios e nos traballos propostos e expostos na clase polo alumnado, en relación aos contidos propios da materia.

DATAS EXAME:

As datas serán as que figuran aprobadas e publicadas na web e taboleiros da Escola.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas III**

Materia	Prácticas clínicas III			
Código	O51G140V01306			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	18	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros Fariñas Valiña, Natalia			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia Fernández Varela, María Milagros			
Correo-e	natalia.farinas.valina@sergas.es mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é preparar ao alumnado nos coidados básicos de Enfermería na área materno-infantil, así como o manexo dos distintos programas que levan a cabo en Atención Primaria			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademáis de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de conductas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañerios. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demáis persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria

CG17	Realizar cuidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de cuidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos cuidados de saúde.
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os cuidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do cuidado de enfermaría.
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os cuidados integrais de enfermaría.
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os cuidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE29	Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de cuidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CE35	Aplicar cuidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos cuidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE44	Seleccionar as intervencións cuidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
CE49	Prestar cuidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o cuidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha óptima relación interpersoal que garanta a dignidade e confidencialidade.	CB1	CG1	CE8	CT1
	CB2	CG3	CE11	CT2
	CB3	CG6	CE15	CT3
	CB4	CG7	CE17	CT4
	CB5	CG8	CE18	CT5
		CG9	CE26	CT6
		CG11	CE29	CT7
		CG12	CE31	CT8
		CG15	CE33	CT9
		CG16	CE42	CT10
		CG17	CE49	CT11
		CG18		

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude empática co paciente e familia aos que garantizará o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	CB1	CG1	CE4	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE10	CT3
	CB4	CG4	CE11	CT4
	CB5	CG5	CE12	CT5
		CG6	CE13	CT6
		CG10	CE15	CT7
		CG12	CE17	CT8
		CG13	CE18	CT9
		CG14	CE19	CT10
		CG15	CE22	CT11
		CG16	CE23	
		CG17	CE24	
			CE25	
			CE29	
			CE31	
			CE33	
		CE35		
		CE36		
		CE37		
		CE44		
		CE49		
		CE50		

Contidos

Tema

Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en centros de atención primaria, centros asistenciais, sociosanitarios, e hospitais.	Prácticas clínicas a realizar en atención primaria de saúde ou en unidades de hospitalización xeral e hospitalización materno-infantil
	PROCESO ENFERMERO: ser capaz de aplicar o PE (método sistemático e organizado de administrar cuidados de enfermaría individualizados) nun caso que seleccionará o alumno/a en a Unidade de prácticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introductorias	3	0	3

Seminario	18	0	18
Prácticum, Practicas externas e clínicas	401	0	401
Estudo de casos	0	13	13
Cartafol/dossier	0	13	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundizar ou complementar os contidos da materia.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realizaranse nas Unidades asistenciais materno-infantís, así como en Centros de Atención Primaria, o calendario de rotacións publicarase no taboleiro da Escola

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	A/o estudante desenrola as actividades de formación nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión. Ten carácter obrigatorio por ser unha titulación que conduce a unha profesión regulada, pertencente a área de Ciencias da Saúde.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola supervisora da Unidade, co asesoramento das enfermeiras colaboradoras de prácticas clínicas. Asistencia obrigatoria 100% das horas. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	45	CB1 CG1 CE4 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG3 CE10 CT3 CB4 CG4 CE11 CT4 CB5 CG5 CE12 CT5 CG6 CE15 CT6 CG8 CE17 CT7 CG9 CE18 CT8 CG10 CE19 CT9 CG11 CE22 CT10 CG12 CE29 CT11 CG13 CE31 CG14 CE33 CG15 CE35 CG16 CE36 CG17 CE37 CG18 CE42 CE44 CE49 CE50
Estudo de casos	Estudo de casos mediante a resolución dunha proba avaliativa escrita tipo test, con tempo limitado, e no que se presentará un caso práctico que recollerá distintas situacións asistenciais-clínicas debendo o alumnado escoller a opción correcta de resolución, entre as alternativas propostas. A fórmula que se aplicará para obter a puntuación neste apartado é: A-E. Onde A é o número de acertos e a E o número de erros, as respostas non contestadas no restan puntuación. Nota de corte: 5 Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia. A data de exame será a que figure aprobada e publicada na web e taboleiros do Centro.	45	CB1 CG2 CE17 CT1 CB2 CG3 CE18 CT2 CB3 CG4 CE19 CT3 CB4 CG5 CE23 CT4 CG6 CE24 CT7 CG14 CE26 CG16 CE29 CE44 CE50

Cartafol/dossier	Elaboración dun informe/memoria sobre as tarefas e procedementos desenrolados, observacións realizadas Normas de presentación: consultar Faitic	10	CB1 CB2 CB3 CB4	CG2 CG5 CG16	CE15	CT1 CT2 CT4 CT7
	Prazo de entrega: consultar faitic					
	Nota de corte 5.					
	Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.					

Outros comentarios sobre a Avaliación

2ª edición ordinaria:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes soamente poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar o relativo á avaliación do estudo de casos (proba avaliativa escrita tipo test) e/ou o cartafol/dossier, segundo corresponda. Asimesmo nesta 2ª edición, soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e sempre que haxa dispoñibilidade no Centro Sanitario de referencia.

Entrega do cartafol/dossier: consultar datas a través da plataforma FAITIC.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia.

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para a súa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e en forma na Escola.

- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados a unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicas.enfermeria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.

- É obrigatorio subir á plataforma **FAITIC** no apartado "**usuarios**" unha **foto** que permita a identificación da/o alumna/o

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Nanda International, **Definiciones y clasificación 2018-2020 de NANDA Internacional**, 11ª, Elsevier, 2019

Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2018

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2018

Nanda International, **NNNConsult**,

Index de enfermería,

Enfermería Clínica,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Bibliografía Complementaria

Aguilar Cordero, M.J., **Tratado de Enfermería Infantil. Cuidados pediátricos**, 2ª, Elsevier, 2012

ALFARO R, **Aplicación del proceso enfermero. Guía paso a paso**, 8ª, Elsevier, 2014

Enfermería global,

Metas de Enfermería,

Nursing,

<http://www.gneaupp.org>,

<http://www.isciii.es/investen>,

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fisterra.com/index.asp>,

<http://www.guiadeenfermeria.com/pediatria/ninoenfermo/index.html>,

<http://www.aeped.es> (Asociación Española de Pediatría),

<http://www.guiadeenfermeria.com/pediatria/ninoenfermo/index.html>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104
Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107
Enfermaría clínica I/O51G140V01204
Enfermaría clínica II/O51G140V01205
Enfermaría comunitaria II/O51G140V01206
Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201
Prácticas clínicas I/O51G140V01208
Enfermaría materno-infantil/O51G140V01302

Outros comentarios

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermaría e consultar a plataforma FAITIC a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia

Plan de Continxencias

Descrición

A lexislación vixente conforma a profesión de Enfermeira/o como profesión regulada cuxo exercicio, de acordo co disposto no artigo 12.9 do Real Decreto 1393/2007, no que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais, require da posesión do correspondente título oficial de Grao, obtido conforme ás condicións establecidas polo Goberno no Acordo de Consello de Ministros do 8 de febreiro de 2008, publicado no Boletín Oficial do Estado do 27 de febreiro de 2008.

Na orden CIN/2134/2008, de 3 de xullo, establécense os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habilitan para o exercicio da profesión de Enfermeira/o.

Como o título de Graduada/o en Enfermería pola UVigo é presencial e habilita para o exercicio dunha profesión regulada, no relativo ás prácticas clínicas, considérase imprescindible a formación presencial nos centros sanitarios de referencia o que non pode ser modificado sen a pertinente instrución específica das autoridades competentes. A realización de prácticas clínicas presenciais é un condicionante para que poidan ser avaliadas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía da investigación**

Materia	Metodoloxía da investigación			
Código	O51G140V01401			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Menor Rodríguez, María José			
Profesorado	Garrido Gonzalez, M ^a Ines Menor Rodríguez, María José			
Correo-e	mariajosemenor@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	FASES DO PROCESO DE INVESTIGACIÓN, DESEÑO DA INVESTIGACIÓN, INVESTIGACIÓN CUANTITATIVA E CUALITATIVA, PROCURA E REVISIÓN BIBLIOGRÁFICA, RECURSOS INFORMÁTICOS EN INVESTIGACIÓN, ...			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE17	Aplicar o proceso de enfermería para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CE45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
CE46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermería e a xestión de coidados.
CE47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
CE48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermería española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermería.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe

CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Ser capaz de xestionar as bases de documentación científico-técnica, seleccionar e revisar documentos de interese e sintetizar a súa información.	CB1	CG3	CE8	CT1
	CB2	CG6	CE12	CT2
	CB3	CG8	CE17	CT3
	CB4	CG10	CE24	CT4
	CB5	CG12	CE25	CT5
		CG13	CE26	CT6
		CG14	CE33	CT7
		CG16	CE45	CT8
			CE46	CT9
			CE47	CT10
		CE48	CT11	
Saber identificar as necesidades e aplicar a metodoloxía da investigación en relación con problemas reais e definir obxectivos innovadores de investigación en forma de proxectos e/ou protocolos	CB1	CG8	CE8	CT1
	CB2	CG10	CE25	CT2
	CB3	CG12	CE26	CT3
	CB4	CG13		CT4
	CB5	CG16		CT5
				CT6
				CT7
				CT8
				CT9
				CT10
				CT11

Contidos

Tema	
Marco Conceptual da Investigación	Fundamentos de Metodoloxía da Investigación: 1. Introducción á investigación. Método científico 2. Ética e investigación 3. Os fins da investigación: hipótese e obxectivos 4. Procura bibliográfica 5. Inferencia causal 6. Rumbos, confusión, modificación de efecto
Fundamentos da Investigación cuantitativa e Cualitativa	Investigación Cuantitativa: 1. Tipos de estudos epidemiolóxicos: Estudos transversais. Estudos de cohortes. Estudos de casos e controis. Estudos experimentais 2. Poboación de estudo e mostra. Deseños de mostraxe e tamaño muestral 3. Sensibilidade e especificidade. Medidas de efecto 4. Deseño e validación de cuestionarios 5. Tipos de variables 6. Revisións sistemáticas 7. Análise de datos Investigación Cualitativa: 1. O paradigma cualitativo 2. Estrutura da investigación cualitativa 3. Análise de datos cualitativos 4. O informe de investigación
Elaboración dun Proxecto de Investigación	1. Síntese estatística 2. Programas informáticos para análise de datos 3. Comunicación científica: deseño de pósteres, presentacións orais 4. Comunicación científica: o artigo de investigación 5. Lectura crítica 6. Redacción dun protocolo de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	0	28	28
Lección maxistral	35	35	70

Seminario	10	22	32
Exame de preguntas obxectivas	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Estudo de contidos teóricos e bibliografía Realización de exercicios Procura e lectura de artigos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Avaliación continua. Obrigatoriedade de asistencia ao 90% das horas. Discusión de deseños e tipos de investigación. Participación activa e implicación. Resolución de preguntas sobre casos tratados Probas de tipo test Nota de Corte:5	40	CB1 CG3 CE8 CT1 CB2 CG6 CE12 CT2 CB3 CG8 CE17 CT3 CB4 CG10 CE24 CT4 CB5 CG12 CE25 CT5 CG13 CE26 CT6 CG14 CE33 CT7 CG16 CE45 CT8 CE46 CT9 CE47 CT10 CE48 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Exame final escrito tipo test con respostas múltiples e unha soa verdadeira. Será necesario obter polo menos o 60% da puntuación máxima. A resposta equivocada restará 1/3 de punto. Nota de Corte: 5	60	CE8 CE12 CE17 CE24 CE25 CE26 CE33 CE45 CE46 CE47 CE48

Outros comentarios sobre a Avaliación

En segunda Edición, examinaranse da parte/s non superada/as, o tipo de proba será o mesmo que na primeira edición.

FIN DE CARREIRA: CRITERIO DE AVALIACIÓN: PROBA TIPO TEST DA TOTALIDADE DA MATERIA 100% NOTA DE CORTE 5

Avaliación 1ª Edición : Avaliación 2ª Edición . Avaliación Fin de Carreira:

MODALIDADE NON PRESENCIAL: No caso de alumnos que dun xeito xustifico non poidan asistir os seminarios , terán que presentar un traballo antes do exame da materia en cada edición. A nota de corte deste traballo será:5

Aqueles alumnos que non asistan ao 90% das horas dos seminarios, pasarán de xeito automático a Modalidade non Presencial

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Berenguera A, Fernández de Sanmamed MJ, Pons M, Pujol E, Rodríguez D, Saura S., **Escuchar, observar y comprender. Recuperando la narrativa en las Ciencias de la Salud. Aportaciones de la investigación cualitativa**, Barcelona: Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP J. Gol);, Institut Universitari d'Investigació en Atenció Pr, 2014

Comité Internacional de Directores de Revistas Biomédicas (ICMJE)., **Recomendaciones para la preparación, presentación, edición y publicación de trabajos académicos en revistas médicas.**, Rev Esp Salud Pública., Rev Esp Salud Pública., 2016

Deslauriers, J-P., **Investigación Cualitativa. Guía práctica.**, Pereira: Papiro;, Papiro, 2004

Fathalla MF, Fathalla MMF., **Guía práctica de investigación en salud.**, Washington: OPS;, OPS, 2008

Bibliografía Complementaria

Lemeshow S, Hosmer DW, Klar J, Lwanga SK., **Adequacy of sample size in health studies**, Ginebra: WHO;, JOHN WILEY &amp;amp;amp;amp;amp; SONS, 1990

Hartley J., **Academic writing and publishing.**, Oxon: Routledge;, Routledge, 2008

Bermejo Fraile B., **Epidemiología clínica aplicada a la toma de decisiones en medicina.**, Pamplona: Gobierno de Navarra;, Gobierno de Navarra. Departamento de Salud, 2001

Riegelman RK, Hirsch RP., **Cómo estudiar un estudio y probar una prueba: lectura crítica de la literatura médica.**, Washington: OPS;, OPS, 1992

Tormo Díaz MJ, Dal-Ré R, Pérez Albarracín G, **Ética e investigación epidemiológica: principios, aplicaciones y casos prácticos.**, Murcia: Sociedad Española de Epidemiología;, Sociedad Española de Epidemiología, 1998

Hernández Sampieri R, Fernández Collado C, Baptista Lucio P., **Metodología de la investigación.**, The McGraw-Hill Companies, Inc, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/O51G140V01407

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estadística/O51G140V01106

Idioma moderno: Inglés técnico/O51G140V01108

Outros comentarios

- Moi importante a participación, implicación e actitude nos seminarios
- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola
- Consultar a plataforma FAITIC a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Estudo de contidos teóricos e bibliografía

Realización de exercicios

Procura e lectura de artigos

* Metodoloxías docentes que se modifican

O formato de Lección maxistral será substituído por acceso ao material formativo mediante Faitic con metodoloxía virtual.

Realizaranse Foros semanais co profesor para posto en común ,con día e hora concertada previamente.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Solicitud/ respostas de tutorías mediante aula virtual do profesor .

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non proceden modificacións de temario

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Bibliografía Básica

Berenguera A, Fernández de *Sanmamed *MJ, *Pons *M, Pujol E, Rodríguez D, Saura S., Escotar, observar e comprender. Recuperando a narrativa nas Ciencias da Saúde. Achegas da investigación cualitativa, Barcelona: *Institut *Universitari d’*Investigació en *Atenció *Primària Jordi Gol (*IDIAP *J. Gol);, *Institut *Universitari d’*Investigació en *Atenció Pr, 2014

Comité Internacional de Directores de Revistas Biomédicas (ICMJE)., Recomendacións para a preparación, presentación, edición e publicación de traballos académicos en revistas médicas., *Rev *Esp Saúde Pública., *Rev *Esp.Saúde Pública., 2016 Deslauriers, *J-*P., Investigación Cualitativa. Guía práctica., Pereira: Papiro;, Papiro, 2004

*Fathalla *MF, *Fathalla *MMF., Guía práctica de investigación en saúde., Washington: *OPS;, *OPS, 2008

Bibliografía Complementaria

*Lemeshow *S, *Hosmer *DW, *Klar *J, *Lwanga *SK., *Adequacy *of *sample *size *in *health *studies, Xenebra: *WHO;, JOHN *WILEY &*SONS, 1990

*Hartley *J., *Academic *writing *and *publishing., *Oxon: *Routledge;, *Routledge, 2008

Bermejo Frade *B., *Epidemiología clínica aplicada á toma de decisións en medicamento., *Pamplona: Gobierno de Navarra;, Gobierno de Navarra. Departamento de Saúde, 2001

*Riegelman *RK, *Hirsch *RP., Como estudar un estudo e probar unha proba: lectura crítica da literatura médica., Washington: *OPS;, *OPS, 1992

*Tormo Díaz *MJ, *Dal.*Ré *R, Pérez *Albarracín *G, Ética e investigación epidemiolóxica: principios, aplicacións e casos prácticos., Murcia: Sociedade Española de *Epidemiología;, Sociedade Española de *Epidemiología, 1998

Hernández *Sampieri *R, Fernández *Collado *C, Baptista Lucio *P., Metodoloxía da investigación., Metodoloxía da investigación., *The *McGraw-*Hill *Companies, *Inc, 2010

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Seminario Avaliación continua. Obrigatoriedade de asistencia ao 90% das horas.

Discusión de deseños e tipos de investigación. Participación activa e implicación. Resolución de preguntas sobre casos tratados .Probas de tipo test

Nota de Corte: 5 (40%)

Exame de preguntas obxectivas:Exame final escrito tipo test con respostas múltiples e unha soa verdadeira. Será necesario obter polo menos o 60% da puntuación máxima. A resposta equivocada restará 1/3 de punto.

Nota de Corte:5 (60%)

* Probas que se modifican

Avaliación continua con obrigatoriedade de asistencia presencial ao 90% das horas.

* Novas probas

1. Test de 50 preguntas con única resposta vía plataforma moodle con tempo limitado. Cada resposta mal contestada restará 0.25 puntos. Respostas en branco non modifican a puntuación.

2. Realización de dous Casos prácticos con catros preguntas cada un ,vía plataforma apartado exercicio de Faitic, con tempo limitado . Cada resposta mal contestada restará 1.25 puntos. Respostas en branco non modifican a puntuación.

Para aprobar será necesario obter, polo menos un 5 en cada unha das probas.,

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas IV**

Materia	Prácticas clínicas IV			
Código	O51G140V01405			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros Fariñas Valiña, Natalia			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia Fernández Varela, María Milagros			
Correo-e	natalia.farinas.valina@sergas.es mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Prácticas en forma de rotatorio clínico e cunha avaliación final de competencias, en servizos especiais e outros, que permitan incorporar os valores profesionais, competencias de comunicación asistencial, razoamento clínico, xestión clínica e xuízo crítico, integrando na práctica profesional os coñecementos, habilidades e actitudes da Enfermería, baseados en principios e valores, asociados ás competencias descritas nos obxectivos xerais e nas materias que conforman o Título.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar cuidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade

CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CE35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
CE49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha *óptima relación interpersonal que garanta a dignidade e confidencialidade

CB1 CG1 CE8 CT1
 CB2 CG3 CE11 CT2
 CB3 CG6 CE12 CT3
 CB4 CG7 CE15 CT4
 CB5 CG8 CE17 CT5
 CG9 CE18 CT6
 CG11 CE26 CT7
 CG12 CE29 CT8
 CG15 CE31 CT9
 CG16 CE33 CT10
 CG17 CE42 CT11
 CG18 CE49

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude *empática co paciente e familia aos que garantizará o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.

CB1 CG1 CE4 CT1
 CB2 CG2 CE8 CT2
 CB3 CG3 CE10 CT3
 CB4 CG4 CE11 CT4
 CB5 CG5 CE12 CT5
 CG6 CE13 CT6
 CG10 CE15 CT7
 CG12 CE17 CT8
 CG13 CE18 CT9
 CG14 CE19 CT10
 CG15 CE22 CT11
 CG16 CE23
 CG17 CE24
 CE25
 CE29
 CE31
 CE33
 CE35
 CE36
 CE37
 CE44
 CE49
 CE50

Contidos

Tema

*Rotatorio de prácticas *preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, PROCESO ENFERMEIRO: Manexo da *Taxonomía *NANDA, *NOC, *NIC en hospitais, centros asistenciais e sociosanitarios Prácticas clínicas a realizar en servizos especiais e atención especializada

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introductorias	2	0	2
Seminario	18	0	18
Prácticum, Practicas externas e clínicas	402	0	402
Estudo de casos	0	13	13
Cartafol/dossier	0	13	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos de a materia.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Prácticum, Practicas externas e clínicas	A/O estudante desenvolve as actividades nun contexto relacionado co exercicio dunha profesión, durante un período determinado, realizando as funcións asignadas e previstas na proposta de prácticas. As prácticas clínicas desenvólvense nun contexto relacionado cunha profesión na área de Ciencias da Saúde.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Asesoramiento do estudante no desenvolvemento das actividades enfermeiras nas Unidades de prácticas
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe de avaliación emitido pola/o supervisora/or da Unidade, co asesoramiento das enfermeiras colaboradoras de prácticas clínicas. Asistencia obrigatoria 100% das horas. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	45	CB1 CG1 CE4 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG3 CE10 CT3 CB4 CG4 CE11 CT4 CB5 CG5 CE12 CT5 CG6 CE13 CT6 CG7 CE15 CT7 CG8 CE17 CT8 CG9 CE18 CT9 CG10 CE19 CT10 CG11 CE22 CT11 CG12 CE29 CG13 CE31 CG14 CE33 CG15 CE35 CG16 CE36 CG17 CE37 CG18 CE42 CE44 CE49 CE50
Estudo de casos	Elaboración dun caso práctico desenvolvendo o proceso de enfermería nun paciente da Unidade de prácticas na que realice a súa estancia clínica, estará baseado na taxonomía NANDA, NIC, NOC. Consultar a guía do traballo na plataforma Faitic. A presentación será individual. Prazo de entrega: consultar faitic A non presentación do traballo nas datas establecidas supón a non superación da materia. Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia	45	CB1 CG2 CE17 CT1 CB2 CG4 CE18 CT2 CB3 CG5 CE19 CT3 CB4 CG6 CE23 CT4 CG14 CE24 CT7 CG16 CE26 CE29 CE44 CE50
Cartafol/dossier	Elaboración dun informe/memoria sobre as tarefas e procedementos desenvolvidos, observacións realizadas. Normas de presentación: consultar Faitic Prazo de entrega: consultar faitic Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	10	CB1 CG2 CE15 CT1 CB2 CG5 CT2 CB3 CG16 CT4 CB4 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

2ª edición ordinaria:

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes soamente poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar o relativo á avaliación do estudo de casos e/ou o cartafol/dossier, segundo corresponda. Asimesmo nesta 2ª edición soamente se poderán recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e sempre que haxa dispoñibilidade no Centro Sanitario de referencia.

Para o estudo de caso, o alumnado ten 2 alternativas:

- Presentar o mesmo caso clínico da edición anterior, modificado e corrixido. A nota máxima a acadar será un 5.
- Presentar un novo caso clínico, é dicir un traballo distinto ao da edición anterior. A nota máxima a acadar será un 10.

Entrega do cartafol/dossier e estudo caso: consultar datas a través da plataforma FAITIC.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia.

OUTROS COMENTARIOS:

- Importante que o documento de asistencia a prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia coma as faltas/ausencias, para a súa posterior recuperación e a súa entrega en tempo e en forma na Escola.
- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados á unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará por correo electrónico ao profesorado da materia (PracticasClinicas.enfermaria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2018

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2018

NANDA International, **Definiciones y clasificación 2018-2020 de NANDA International**, 11ª, Elsevier, 2019

Nanda International, **NNNConsult**, Elsevier,

Perry, A.G., Potter, P.A., **Guía Mosby De Habilidades Y Procedimientos En Enfermería**, 9ª, Elsevier, 2019

Index de enfermería (digital),

Enfermería global (global),

Enfermería Clínica,

Cultura de cuidados,

<http://www.isciii.es/investen>,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Bibliografía Complementaria

Metas de Enfermería,

Nursing,

<http://www.gneaupp.org>,

Enfermería intensiva,

Ciber revista,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermaría clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Outros comentarios

Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermaría e consultar a plataforma FAITIC, a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia.

-É obrigatorio subir á platafomra faitic no apartado usuarios unha foto que permita a identificación da/o alumna/o.

Plan de Continxencias

Descrición

A lexislación vixente conforma a profesión de Enfermeira/o como profesión regulada cuxo exercicio, de acordo co disposto

no artigo 12.9 do Real Decreto 1393/2007, no que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais, require da posesión do correspondente título oficial de Grao, obtido conforme ás condicións establecidas polo Goberno no Acordo de Consello de Ministros do 8 de febreiro de 2008, publicado no Boletín Oficial do Estado do 27 de febreiro de 2008.

Na orden CIN/2134/2008, de 3 de xullo, establécense os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habilitan para o exercicio da profesión de Enfermeira/o.

Como o título de Graduada/o en Enfermería pola UVigo é presencial e habilita para o exercicio dunha profesión regulada, no relativo ás prácticas clínicas, considérase imprescindible a formación presencial nos centros sanitarios de referencia o que non pode ser modificado sen a pertinente instrución específica das autoridades competentes. A realización de prácticas clínicas presenciais é un condicionante para que poidan ser avaliadas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas clínicas V**

Materia	Prácticas clínicas V			
Código	O51G140V01406			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS 18	Carácter OB	Curso 4	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Varela, María Milagros Fariñas Valiña, Natalia			
Profesorado	Fariñas Valiña, Natalia Fernández Varela, María Milagros Pérez Rodríguez, Raquel			
Correo-e	natalia.farinas.valina@sergas.es mfervar3@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Prácticas Clínicas: aprendizaxe práctica clínica cuxa finalidade é integrar os coñecementos e habilidades adquiridas que permitan ao alumnado entender, comprender, diagnosticar e participar no deseño e desenvolvemento dun plan de coidados a persoas en situación crítica de saúde e desenvolver habilidades de comunicación efectiva con pacientes/ familias e equipo.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañeiros. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade

CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CG18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
CE10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
CE12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE15	Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
CE17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
CE19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
CE22	Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
CE26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
CE29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
CE31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
CE33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
CE35	Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
CE36	Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
CE37	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
CE49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

Ser capaz de participar nos cuidados que teñan como finalidade garantir o maior grao de independencia das persoas nas súas necesidades máis básicas, fomentando unha excelente relación interpersonal que garanta a dignidade e confidencialidade	CB1	CG1	CE8	CT1
	CB2	CG3	CE11	CT2
	CB3	CG6	CE12	CT3
	CB4	CG7	CE15	CT4
	CB5	CG8	CE18	CT5
		CG9	CE26	CT6
		CG11	CE29	CT7
		CG12	CE31	CT8
		CG15	CE33	CT9
		CG16	CE42	CT10
		CG17	CE49	CT11
		CG18		

Ser capaz de proporcionar cuidados ao paciente aplicando o Proceso de Enfermaría, establecendo unha actitude *empática co paciente e familia aos que garantirá o dereito á confidencialidade, dignidade e privacidade.	CB1	CG1	CE4	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE10	CT3
	CB4	CG4	CE11	CT4
	CB5	CG5	CE12	CT5
		CG6	CE13	CT6
		CG8	CE15	CT7
		CG10	CE17	CT8
		CG12	CE18	CT9
		CG13	CE19	CT10
		CG14	CE22	CT11
		CG15	CE23	
		CG16	CE24	
		CG17	CE25	
			CE29	
			CE31	
			CE33	
			CE35	
			CE36	
			CE37	
		CE44		
		CE49		
		CE50		

Contidos

Tema

Rotatorio de prácticas preprofesionales que permitan a aplicación dos coñecementos teóricos e metodolóxicos da Enfermaría á práctica clínica, en hospitais, centros asistenciais e sociosanitarios.

Prácticas clínicas a realizar en servizos especiais, atención especializada PROCESO ENFERMEIRO: Manexo da Taxonomía NANDA, NOC, NIC

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	2	0	2
Actividades introductorias	2	0	2
Seminario	18	0	18
Prácticum, Practicas externas e clínicas	402	0	402
Estudo de casos	0	13	13
Cartafol/dossier	0	13	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos científicos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por ponentes de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos de a materia.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O estudante desenvolve as actividades en un contexto relacionado con o exercicio de a profesión Enfermeira

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O/A estudante desenvolve as actividades de formación en un contexto relacionado con o exercicio de unha profesión. Teñen carácter obrigatorio por ser unha titulación que conduce a unha profesión regulada, pertencente á área de Ciencias de a Saúde.
Seminario	As tutorías grupais programadas mediante anuncio en Faitic, son obrigatorias xa que, entre outros, nelas préstase o soporte necesario para que o alumnado poida cumprir adecuadamente cos requisitos da avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Emisión dun informe de avaliación por parte da supervisora/or da Unidade, co asesoramento das enfermeiras colaboradoras de prácticas clínicas que participaron na docencia Asistencia obrigatoria 100% Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	45	CB1 CG1 CE4 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG3 CE10 CT3 CB4 CG4 CE11 CT4 CB5 CG5 CE12 CT5 CG6 CE13 CT6 CG7 CE15 CT7 CG8 CE17 CT8 CG9 CE18 CT9 CG10 CE19 CT10 CG11 CE22 CT11 CG12 CE29 CG13 CE31 CG14 CE33 CG15 CE35 CG16 CE36 CE37 CE42 CE44 CE49 CE50
Estudo de casos	Estudo de casos mediante a resolución dunha proba avaliativa escrita tipo test, con tempo limitado, e no que se presentará un caso práctico que recollerá distintas situacións asistenciais-clínicas debendo o alumnado escoller a opción correcta de resolución, entre as alternativas propostas. A fórmula que se aplicará para obter a puntuación neste apartado é: A-E. Onde A é o número de acertos e a E o número de erros, as respostas non contestadas non restan puntuación. Nota de corte: 5 Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia. A data de exame será a que figure aprobada e publicada na web e taboleiros do Centro.	45	CB1 CG2 CE17 CT1 CB2 CG3 CE18 CT2 CB3 CG4 CE19 CT3 CB4 CG5 CE23 CT4 CG6 CE24 CT7 CG14 CE26 CG16 CE29 CE44 CE50
Cartafol/dossier	Elaboración dun informe/memoria sobre as tarefas e procedementos desenvolvidos, observacións realizadas Normas de presentación: consultar Faitic Prazo de entrega: ver faitic Nota de corte 5. Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.	10	CB1 CG2 CE15 CT1 CB2 CG5 CT2 CB3 CG16 CT4 CB4 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

2ª edición ordinaria: Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, os estudantes soamente poderán empregar a 2ª oportunidade para recuperar o relativo á avaliación do estudo de casos (proba avaliativa escrita tipo test) e/o cartafol/dossier, segundo corresponda. Asimesmo nesta 2ª edición soamente poderanse recuperar ausencias ata un máximo de dez xornadas, segundo o recollido na Guía de Prácticas Clínicas, e sempre que haxa dispoñibilidade no Centro Sanitario de referencia.

Entrega do portafolios/dossier: consultar datas a través da plataforma FAITIC.

É imprescindible aprobar cada parte, para poder superar a materia.

OUTROS COMENTARIOS: Importante que o documento de asistencia á prácticas clínicas, recolla tanto a asistencia como as faltas/ausencias, para a súa posterior recuperación e entrega en tempo e en forma na Escola.

- No caso de non poder acudir por motivos xustificadas e documentados á unidade de prácticas clínicas, o alumnado avisará

por correo electrónico ao profesorado da materia (Practicascnicas.enfermaria.ourense@sergas.es), con COPIA á supervisora da unidade de rotación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Butcher, Bulechek, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC)**, 7ª, Elsevier, 2018

Moorhead, Swanson, Johnson & Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC): Medición de Resultados en Salud**, 6ª, Elsevier, 2018

NANDA International, **Definiciones y clasificación 2018-2020 de NANDA International**, 11ª, Elsevier, 2019

Nanda International, **NNNConsult**, Elsevier,

Perry, A.G., Potter, P.A., **Guía Mosby De Habilidades Y Procedimientos En Enfermería**, 9ª, Elsevier, 2019

Cultura de cuidados,

Index de enfermería. www.index-f.com,

Enfermería global,

Enfermería intensiva http://www.seeiuc.com/revista_izquierda.htm,

<https://ulcerasfora.sergas.gal/?idioma=es>,

Bibliografía Complementaria

Ciber revista,

Metas de Enfermería,

Nursing,

<http://www.isciii.es/investen>,

<http://www.gneaupp.org>,

www.enfersalud.com,

Portal Sanitario Fistera (Atención Primaria en la Red) <http://www.fistera.com/index.asp>,

www.nureinvestigacion.es/,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Introducción á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermaría clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Outros comentarios

- Rógase unha permanente atención ás disposicións sobre a materia que, no seu momento, figuren nos taboleiros de anuncios da Escola de Enfermaría e consultar a plataforma FAITIC a través da cal se fornecerá información para o seguimento e desenvolvemento da materia.

-É obrigatorio subir á plataforma FAITIC no apartado usuarios unha foto que permita la identificación de la/el alumna/o.

Plan de Continxencias

Descrición

A lexislación vixente conforma a profesión de Enfermeira/o como profesión regulada cuxo exercicio, de acordo co disposto no artigo 12.9 do Real Decreto 1393/2007, no que se establece a ordenación dos ensinos universitarios oficiais, require da posesión do correspondente título oficial de Grao, obtido conforme ás condicións establecidas polo Goberno no Acordo de Consello de Ministros do 8 de febreiro de 2008, publicado no Boletín Oficial do Estado do 27 de febreiro de 2008.

Na orden CIN/2134/2008, de 3 de xullo, establécense os requisitos para a verificación dos títulos universitarios oficiais que habilitan para o exercicio da profesión de Enfermeira/o.

Como o título de Graduada/o en Enfermería pola UVigo é presencial e habilita para o exercicio dunha profesión regulada, no relativo ás prácticas clínicas, considérase imprescindible a formación presencial nos centros sanitarios de referencia o que non pode ser modificado sen a pertinente instrución específica das autoridades competentes. A realización de prácticas clínicas presenciais é un condicionante para que poidan ser avaliadas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	O51G140V01407			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Menor Rodríguez, María José			
Profesorado	Menor Rodríguez, María José			
Correo-e	mariajosemenor@hotmail.com			
Web				
Descrición xeral	O TFG deberá ser realizado de maneira persoal e autónoma polo alumno/a seguindo as orientacións do titor/a académico.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG2	Saber planificar e prestar coidados de enfermería dirixidos as persoas, familias o grupos, orientados aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cuales se diagnostica, trata ou cuida un problema de saúde.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG6	Aplicar as intervencións da enfermería na evidencia científica e nos los medios dispoñibles
CG7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as suas opinións, creenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
CG8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
CG9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocuidado, apoiando o mantemento de conductas preventivas e terapéuticas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG11	Saber establecer unha comunicación eficaz cos pacientes, familias, grupos sociais e compañerios. Fomentar a formación e información para a saúde
CG12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermería española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial na transformación
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demáis persoal das organizacións asistenciais
CG16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
CG17	Realizar coidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial

- CG18 Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou terminal
-
- CE1 Coñecer e identificar a estrutura e función do corpo humano. Comprender as bases moleculares e fisiolóxicas das células e os tecidos.
-
- CE2 Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
-
- CE3 Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
-
- CE4 Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
-
- CE5 Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
-
- CE6 Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
-
- CE7 Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
-
- CE8 Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación dos coidados de saúde.
-
- CE9 Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
-
- CE10 Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións adecuadas para proporcionar axuda nas mesmas.
-
- CE11 Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
-
- CE12 Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
-
- CE13 Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
-
- CE14 Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados da violencia de xénero para capacitar ao estudiantado na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas desta forma de violencia.
-
- CE15 Identificar, integrar e relacionar o concepto de saúde e os coidados, dende unha perspectiva histórica, para comprender a evolución do coidado de enfermaría.
-
- CE16 Comprender desde unha perspectiva ontolóxica e epistemolóxica, a evolución dos conceptos centrais que configuran a disciplina de enfermaría, así como os modelos teóricos máis relevantes, aplicando a metodoloxía científica no proceso de coidar, desenvolvendo os plans de coidados correspondentes.
-
- CE17 Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
-
- CE18 Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
-
- CE19 Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, a familia e a comunidade.
-
- CE20 Capacidade para describir os fundamentos do nivel primario de saúde e as actividades a desenvolver para proporcionar un coidado integral de enfermaría ao individuo, a familia e a comunidade.
-
- CE21 Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
-
- CE22 Promover a participación das persoas, familia e grupos no seu proceso de saúde-enfermidade.
-
- CE23 Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
-
- CE24 Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
-
- CE25 Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
-
- CE26 Analizar os datos estatísticos referidos a estudos da poboación, identificando as posibles causas de problemas de saúde.
-
- CE27 Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
-
- CE28 Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
-
- CE29 Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
-
- CE30 Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
-
- CE31 Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
-
- CE32 Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
-
- CE33 Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
-
- CE34 Identificar as características das mulleres nas diferentes etapas do ciclo reprodutivo e no climaterio e nas alteracións que se poden presentar proporcionando os coidados necesarios en cada etapa.
-
- CE35 Aplicar coidados xerais durante o proceso de maternidade para facilitar a adaptación das mulleres e os neonatos ás novas demandas e previr complicacións.
-
- CE36 Coñecer os aspectos específicos dos coidados do neonato. Identificar as características das diferentes etapas da infancia e adolescencia e os factores que condicionan o patrón normal de crecemento e desenvolvemento.
-
- CE37 Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes na infancia e identificar as súas manifestacións. Analizar os datos de valoración do neno, identificando os problemas de enfermaría e as complicacións que poden presentarse.
-

CE38	Aplicar as técnicas que integran o coidado de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos nenos e os seus cuidadores.
CE39	Seleccionar as intervencións dirixidas ao neno san e ao enfermo, así como as derivadas dos métodos de diagnóstico e tratamento.
CE40	Ser capaz de proporcionar educación para a saúde aos pais ou cuidadores primarios.
CE41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
CE42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecemento.
CE43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
CE44	Seleccionar as intervencións cuidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
CE45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
CE46	Identificar as características da función directiva dos servizos de enfermaría e a xestión de coidados.
CE47	Coñecer e ser capaz de aplicar as técnicas de dirección de grupos.
CE48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermería.
CE49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
CE50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
CE51	Coñecer os problemas de saúde mental máis relevantes nas diferentes etapas do ciclo vital, proporcionando coidados integrais e eficaces, no ámbito da enfermaría.
CE52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Capacidade de xestión da información
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT6	Habilidades nas relacións interpersonais
CT7	Razoamento crítico
CT8	Aprendizaxe autónomo
CT9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
CT10	Motivación pola calidade
CT11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ser capaz de deseñar e executar un plan de investigación

CB1	CG1	CE1	CT1
CB2	CG2	CE2	CT2
CB3	CG3	CE3	CT3
CB4	CG4	CE4	CT4
CB5	CG5	CE5	CT5
	CG6	CE6	CT6
	CG7	CE7	CT7
	CG8	CE8	CT8
	CG9	CE9	CT9
	CG10	CE10	CT10
	CG11	CE11	CT11
	CG12	CE12	
	CG13	CE13	
	CG14	CE14	
	CG15	CE15	
	CG16	CE16	
	CG17	CE17	
	CG18	CE18	
		CE19	
		CE20	
		CE21	
		CE22	
		CE23	
		CE24	
		CE25	
		CE26	
		CE27	
		CE28	
		CE29	
		CE30	
		CE31	
		CE32	
		CE33	
		CE34	
		CE35	
		CE36	
		CE37	
		CE38	
		CE39	
		CE40	
		CE41	
		CE42	
		CE43	
		CE44	
		CE45	
		CE46	
		CE47	
		CE48	
		CE49	
		CE50	
		CE51	
		CE52	

Contidos

Tema	
Realización de procuras *bibliográficas	Buscadores bibliográficos, manexo...
Lecturas	Manexar as bases de datos científicas. - Ler libros e artigos de maneira reflexiva e crítica. - Ler literatura científica (mesmo noutros idiomas). - Discriminar as lecturas relevantes para o tema do TFG das que non o son.
Valoración, deseño e execución dun plan de investigación.	Guía do TFG

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	0	200	200
Seminario	28.5	48	76.5

Presentación	1	2	3
Resolución de problemas	0	20	20
Traballo	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
Presentación	Exposición por parte do alumnado, de xeito individual ou en grupo, de un tema sobre contidos da materia ou dos resultados de un traballo, exercicio, proxecto
Resolución de problemas	Actividades na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Orientación na presentación de un traballo.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

TraballoO tribunal asignará o 100% dá nota do TFG. O alumnado presentará o traballo elaborado sobre a temática elixida, que previamente levou a cabo coa orientación do seu titor/a	100	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE2 CT2 CB3 CG3 CE3 CT3 CB4 CG4 CE4 CT4 CB5 CG5 CE5 CT5 CG6 CE6 CT6 CG7 CE7 CT7 CG8 CE8 CT8 CG9 CE9 CT9 CG10 CE10 CT10 CG11 CE11 CT11 CG12 CE12 CG13 CE13 CG14 CE14 CG15 CE15 CG16 CE16 CG17 CE17 CG18 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE36 CE37 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación 2ª Oportunidade (setembro): O tribunal asignará o 100% da nota do TFG. O alumnado presentará o traballo elaborado sobre a temática elixida, que previamente levará a cabo coa orientación do seu titor/a

Fin de Carreira: O tribunal asignará o 100% da nota do TFG. O alumnado presentará o traballo elaborado sobre a temática elixida, que previamente levará a cabo coa orientación do seu titor/a.

Datas de avaliación: serán publicada no taboleiro da Escola e na web do centro

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Nancy Burns, **Investigación en Enfermería**, 2012, Elsevier Saunders, 2012

F Faus Gabandé, E Santainés Borredá, **A Investigación nos Coidados de Enfermaría: rigor nas ferramentas de procura e síntese bibliográfica**, vol.22 no.4, index de Enfermaría, 2013

Rafael Alvarez Cáceres, . **Estadística aplicada as Ciencias da la Saude**, 1ª, Díaz de Santos, 2007

Bibliografía Complementaria

E Oltra-Rodríguez, M Rich-Ruiz, MI Orts-Cortés, **Competencias de investigación en las esCompetencias de investigación nas especialidades de Enfermaría**, 5ª, Enfermaría clínica, 2013

María Teresa Icart Isern;Anna M. Pulpón Segura, **Como elaborar e presentar un proxecto de investigación, unha tesina e unha tese**, Universitat de Barcelona, Servicio de Publicacione, 2012

Meleis A, **Theoretical nursing. development and progress**, 4ª, Philadelphia (US, 2011

Piqué Angordans J, **Cómo escribir un artigo de investigación en inglés**, 1ª, Alianza Editorial, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística/O51G140V01106

Metodoloxía da investigación/O51G140V01401

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

1. Traballo tutelado Actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción..
2. Resolución de problemas: Actividades na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

* Metodoloxías docentes que se modifican

1. Presentación Exposición por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto.
2. Seminario Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías serán solicitadas / resoltas a través da aula virtual do profesor.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non proceden modificacións do temario a impartir.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas pendentes que se manteñen

Defensa do T.F.G. ante tribunal.

* Probas que se modifican

Modelo de tribunal de defensa do TFG a elixir con anterioridade , e por escrito, polo alumno . Así;

1. Tribunal unipersonal: formado polo titor do TFG do alumno. Cualificación máxima pendente de resolución definitiva.
2. Tribunal colexiado formado por tres membros do corpo docente da Facultade de Enfermería . Cualificación máxima 100%

* Información adicional

Unha vez que o alumno escolleu unha modalidade de tribunal non cabe a modificación do mesmo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Drogo dependencias, ETS e SIDA**

Materia	Drogo dependencias, ETS e SIDA			
Código	O51G140V01409			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Saúde, dependencia e vulnerabilidade social**

Materia	Saúde, dependencia e vulnerabilidade social			
Código	O51G140V01412			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes**

Materia	Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes			
Código	O51G140V01413			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Conde, Ana			
Profesorado	Calviño López, Daniel Fernández Conde, Ana Vale Iglesias, Maria Florentina			
Correo-e	malofe@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	A profesión enfermeira, a través da historia, caracterízase pola súa capacidade para responder os cambios que a sociedade foi experimentando e consecuentemente, ás necesidades de cuidados que a poboación e o sistema sanitario demandan día a día. A enfermería de urxencias e emerxencias atópase na actualidade nun alto nivel de relevancia social debido principalmente a 2 causas: as patoloxías cardiovasculares e os accidentes, ambas converteronse nas causas principais de morte e invalidez; a atención que se presta a estas patoloxías quedan encadradas no ámbito dos cuidados de urxencias e emerxencias. A pronta intervención ante estes problemas, demostraron a diminución no número de falecementos e lesións invalidantes. Polo tanto, a formación da enfermería neste ámbito, é o primeiro paso para o desenvolvemento de profesionais cualificados, para así prestar cuidados de calidade ás persoas que necesiten este tipo de atención ante situacións de urxencia e emerxencia.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
CG3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
CG5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
CG10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
CG13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
CG15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
CG17	Realizar cuidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
CE2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos cuidados de enfermería.
CE3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
CE4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
CE13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
CE17	Aplicar o proceso de enfermería para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
CE24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
CE29	Identificar as necesidades de cuidado derivadas dos problemas de saúde.
CE30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de cuidados e realizar a súa avaliación.
CE48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermería española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermería.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación

CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT7	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Ser capaz de emprender valoracións exhaustivas e sistemáticas, empregando as ferramentas e marcos axeitados para o paciente, tendo en conta os factores físicos, sociais, culturais, psicolóxicos, espirituais e ambientais relevantes.	CB2	CG1	CE2	CT1
	CB3	CG3	CE3	CT2
		CG5	CE4	CT4
		CG10	CE13	CT5
		CG13	CE17	CT7
		CG15	CE24	
		CG17	CE29	
			CE30	
Ser capaz de facer valer os xuízos clínicos para asegurar que se alcanzan os estándares de calidade e que a práctica está baseada na evidencia.		CG1	CE2	
		CG3	CE3	
		CG5	CE4	
		CG10	CE13	
		CG13	CE17	
		CG15	CE24	
		CG17	CE29	
			CE30	
Ser capaz de por en práctica principios de saúde e seguridade, incluídos a mobilización e manexo do paciente, control de infeccións, primeiros auxilios básicos e procedementos de emerxencia (empregando as habilidades ...).		CG1	CE2	
		CG3	CE3	
		CG5	CE4	
		CG10	CE13	
		CG13	CE17	
		CG15	CE24	
		CG17	CE29	
			CE30	
Coñecer de forma relevante e ser capaz de aplicar resolución de problemas e toma de decisións.	CB2	CG3	CE17	CT1
	CB3		CE30	CT4
				CT7
Ser capaz de usar adecuadamente as habilidades de consello (técnicas de comunicación para promover o benestar do paciente).			CE2	
			CE3	
			CE4	
			CE13	
			CE17	
			CE24	
			CE29	
			CE30	
		CE48		

Contidos

Tema	
Definición e tipos de catástrofes.	Aéreas, terrestres, marítimas, químicas ...
Impacto medioambiental, social, sanitario e económico das catástrofes.	Repercusións na sociedade motivado polas catástrofes.
Organización e planificación sanitaria en relación á atención das emerxencias nas catástrofes.	Evacuación de pacientes según a patoloxía e gravidade. Medios necesarios.
Mecanismos de prevención de catástrofes e actuación de emerxencia no contexto internacional.	Métodos de aillamento e control de infeccións en evacuacións de pacientes.
Recursos humanos e materiais necesarios.	Necesidades básicas segundo tipo de emerxencia.
Actuación do persoal nas emerxencias derivadas das catástrofes.	Funcións específicas do profesional de enfermería.
	Triaxe.

Primeiros auxilios.

Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias obstétricas.
 Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias xinecolóxicas.
 Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias pediátricas.
 Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias psicosociais.
 Actuación de enfermería en situacións de risco vital.
 Actuación de enfermería nos procesos de maior incidencia e prevalencia na atención de urxencias.
 Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias músculo-esqueléticas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	45	72
Seminario	20	25	45
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións expositivas As clases teóricas serán de tipo participativo para favorecer a discusión e a comprensión do tema tratado. Exporanse contidos da materia empregando programas de presentacións. Farase lectura de documentos científicos de interese e/ou casos clínicos.
Seminario	Realización de casos prácticos na aula para reforzar a teoría.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Realización de casos prácticos na aula para reforzar a teoría .

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Avaliación continua da participación, habilidades e destrezas do alumnado nas prácticas realizadas nos seminarios ó longo do trimestre. Asistencia obligatoria ó menos ao 90% do total das horas. De non ter a asistencia mínima a avaliación realizarase como na modalidade non presencial. Avaliación con proba de resposta curta/test na modalidade presencial. Na modalidade non presencial a cualificación calcularse facendo media entre a nota da proba de pregunta curta/test e unha proba de pregunta longa sobre os contidos impartidos nos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día marcado no calendario oficial de exames. Para a nota final é necesario aprobar cada unha das partes. A fecha do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.	30	CB2 CG1 CE2 CT1 CB3 CG3 CE3 CT2 CG5 CE4 CT4 CG10 CE13 CT5 CG15 CE17 CT7 CE29 CE30 CE48
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba con pregunta curta/test. Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día marcado no calendario oficial de exames. A fecha do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios. Para a nota final é necesario aprobar cada unha das partes.	60	CB2 CG1 CE2 CT1 CB3 CG3 CE3 CT2 CG5 CE17 CT4 CG10 CE24 CT5 CG13 CE29 CT7 CG15 CE30 CG17 CE48

Resolución de problemas e/ou exercicios	Valorarase a resolución de casos prácticos e análises de situacións, expostos nos seminarios.	10	CB2 CB3	CG1 CG3 CG5 CG10 CG13 CG15 CG17	CE2 CE3 CE4 CE13 CE17 CE24 CE29 CE30 CE48	CT1 CT2 CT4 CT5 CT7
	Desenvolvemento de preguntas curtas/test, sobre a teoría/práctica impartida.					
	Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.					
	Nota de corte: 5.0					

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE NON PRESENCIAL: Probas test do contido da materia: 30%. Nota de corte: 5.0 Probas de resposta curta do contido da materia: 30%. Nota de corte: 5.0 Resolución de preguntas de resposta curta sobre a temática tratada nos diferentes seminarios: 40%

DATA EXAMEN 1ª edición ordinaria: publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Avaliación 2ª edición ordinaria (xullo): mesmas condicións do que na 1ª edición ordinaria.

Data da proba: publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Avaliación fin de carreira: realización dunha proba teórica (pregunta tipo test e curta), sendo necesario alcanzar un mínimo de 5 sobre 10 puntos en cada parte, para ter superada a materia. **Data da proba:** publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez Leiva, C. y otros, **Manual de Asistencia Sanitaria en las Catástrofes**, 1ªed, 1992

Álvarez Leiva, Carlos., **Manual de Atención a Múltiples Víctimas y Catastrofes**, 3ª Ed., Arán Ediciones, 2008

Domingo Muñoz, A., **Asistencia a múltiples víctimas. Catastrofes.**, 1ªEd., Editorial MAD, 2006

Bibliografía Complementaria

Abrisqueta García J., Juárez Torralba J., Pérez Viguera J., Martínez Frutos M., **Manejo, movilización y transporte de víctimas**, 2001,

Fernández Ayuso D., Aparicio Santos J. Pérez Olmo JL, Serrano Moraza A., **Manual de enfermería en emergencias prehospitalarias y rescata**, 2008,

Caníbal Berlanga, A., **Manual de Soporte Vital Avanzado en Trauma. SEMMICYUC.**, 2007,

Jiménez Murillo I., **Medicina de urgencias y emergencias.**, 4ª 2010,

Morillo J., **Manual de Enfermería de asistencia prehospitalaria urgente.**, 2007,

Rodríguez Soler, Alberto J., **Manual de triage prehospitalario.**, 2008,

Santiago Nogué, Albert Antolín y otros., **Urgencia por sobredosis de drogas de abuso.**, 1ªEd., 2008

Márquez Hernandez, V. V. y otros., **Soporte vital básico.**, 1ªEd., Editorial Universidad de Almería., 2016

Marco Aguilar, P. y otros., **Guía para la administración de fármacos en urgencias.**, 2003

Martinez Pastor, A. y Estévez García, A., **Triaje Manchester.**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introducción á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermaría clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una

planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Manteranse as mesmas metodoloxías docentes en función da situación de presencialidade que se permita, usando como soporte as videoconferencias nos casos nos que nos podan estar presentes na aula todo o alumnado.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): realizaranse a través de Faitic, correo electrónico ou aula virtual según conveña.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: poderanse ver reducidos o temas a tratar nos seminarios se a situación obriga a que os seminarios presenciais sexan realizados con un número moi pequeno de alumnos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Se a situación de excepcionalidades impide facer os exámenes de forma presencial éstos faranse a través da plataforma FAITIC. A porcentaxe que suporá na calificación cada un dos apartados mantense igual ca nos exámenes presenciais. Poderíase en algún caso valorar a posibilidade de facer algún examen oral por videoconferencia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introducción á enfermaría avanzada**

Materia	Introducción á enfermaría avanzada			
Código	051G140V01415			
Titulacion	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Atención e apoio na dependencia e vulnerabilidade social**

Materia	Atención e apoio na dependencia e vulnerabilidade social			
Código	O51G140V01417			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Ourense)			
Coordinador/a	Vale Iglesias, Maria Florentina			
Profesorado	Vale Iglesias, Maria Florentina			
Correo-e	maria.florentina.vale.iglesias@sergas.es			
Web				
Descrición xeral	Materia que desde unha perspectiva interdisciplinar aspira a que o estudante comprenda as estreitas relacións entre a saúde e os procesos sociais, prestando especial atención a campos e situacións nas que intervéñ a enfermidade.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CE11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
CE23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do entorno, para atender as persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes de unha comunidade
CE43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
CT4	Resolución de problemas e toma de decisións
CT5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
CT8	Aprendizaxe autónomo

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Ser capaz de aplicar coñecemento nas distintas necesidades sociais vinculadas a problemas de saúde	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE11 CE23 CE43	CT4 CT5 CT8
Ser capaz de recoñecer as características dos problemas de saúde que dan lugar a necesidades de apoio social, en especial discapacidades, dependencia e adiccións	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CE11 CE23 CE43	CT4
Ser capaz de aplicar as estratexias de atención e apoio en relación co contexto actual.	CB2 CB4		CT4 CT5 CT8
Ser capaz de identificar a relación entre saúde, sistema de xénero, cultura e ciclo vital	CB3 CB4	CE11 CE23 CE43	CT5 CT8

Contidos

Tema

Concepto e determinantes da saúde. Xeneralidades. Alteracións da saúde e as súas repercusións familiares. Relación entre a saúde e a situación social das persoas, o sistema de xénero, a cultura, status social e o ciclo vital. Sistemas de atención. Necesidades sociais vinculadas aos problemas de saúde e a súa repercusión na vida das persoas afectadas. Estratexias de atención e apoio pertinentes en cada situación. Características dos problemas de saúde que dan lugar a necesidades de atención e apoio.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	20	20	40
Traballo tutelado	0	18	18
Lección maxistral	28	40	68
Exame de preguntas obxectivas	2	22	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permitan profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Asistencia obrigatoria ao 90% das horas. Realizarase unha proba tipo test ou pregunta curta	30	CB1 CE11 CT4 CB2 CE23 CT5 CB3 CE43 CT8 CB4 CB5
Traballo tutelado	O alumno elaborará un traballo de maneira individual ou en grupo	10	CE11 CE23 CE43
Exame de preguntas obxectivas	Examen tipo test de resposta múltiple Nota de corte 5 Indispensable superar cada parte para facer media	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade NON PRESENCIALA esta modalidade poderanse acoller aquelas/vos alumnas/vos, que con causa debidamente xustificada, non lles sexa posible asistir con regularidade (a máis do 90%) dos seminarios, polo que deberán ao comezo do inicio do cuadrimestre, comunicar por escrito ao docente responsable da materia, que non van asistir aos devanditos seminarios, indicando a causa que llo impide. No caso de alumnas/os, que por diferentes motivos, sempre xustificados e aínda assistindo a algún seminario, non cheguen a alcanzar o 90% da asistencia aos mesmos, pasarán a esta modalidade de non presencial. A avaliación da modalidade non presencial é a seguinte: A realización dunha proba tipo test/ resposta curta/ desenvolvemento. Dita proba realizarase na data marcada segundo o calendario académico. A puntuación para ser apto neste apartado, será de 5 ou máis puntos sobre 10, a cal supón o 30% da cualificación total da materia. Presentación dun

traballo relacionado coa temática da materia, o cal supón o 10%

Avaliación 2ª edición: mesmas condicións que na 1ª edición. O alumnado deberá presentarse a esta convocatoria, coa/s parte/s que non teña superadas na 1ª edición ordinaria"

Avaliación Fin de Carreira: realización dunha proba tipo test/ resposta curta/ desenrolo do total dos contidos da materia. 100%

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ministerio de Trabajo y Estudios Sociales., **Ley39/2006 de Promoción de la Autonomía Personal y atención a las personas con dependencia,**, 2011

Alemán Bracho, C. Alonso Seco J, M. Fernández . Santiago, P., **Dependencia y Servicios Sociales,** 2ª, Aranzadi., 2013

Bibliografía Complementaria

Gálvez R, Sierra A, Sáenz MC, Gómez LI, Fernández-Crehuet J, Salleras L et al., **Medicina Preventiva y Salud Pública,** 10ª, Masson, 2001

Secretaría de Estado de Servicios Sociales, Familias y Discapacidad., **Prevención de la dependencia en personas mayores,** Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales., 2005

SEGG, semFYC, SEMEG, SEMI, SEE/SESPAS, MSC, **Prevención de la dependencia en personas mayores,** Primera Conferencia Nacional de Prevención y Promoción de la Salud. Madrid, Ministerio de Sanidad y Consumo, 2007

Tortosa J,M., **Pobreza y perspectiva de género,** Icaria, 2001

benestar.xunta.es/web/portal/dependencia,

<http://www.estilosdevidasaludable.msssi.gob.es/>,

<http://www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/promocion/desigualdadSalud/EquidadS>,

<http://www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/Estrategia/estrategiaPromocionyPrev>,

<http://www.papps.es/>,

http://www.msssi.gob.es/profesionales/saludPublica/prevPromocion/Estrategia/Consejo_integral_Estilos,

<http://www.urv.cat/dinfern/media/upload/arxiu/guia%20cuidados%20infermeria.pdf>,

www.dependencia.imserso.es,

<http://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-portlet/content/f2243473-a7e7-417a-b9ca-ab7>,

http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/salud_envejecimiento_activo/es_def/adjuntos,

https://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/osteba_publicaciones/es_osteba/adjuntos/4 ,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/O51G140V01104

Enfermaría comunitaria II/O51G140V01206

Enfermaría en saúde mental/O51G140V01305

Enfermaría xeriátrica e coidados paliativos/O51G140V01304

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

Utilizarase a mesma metodoloxía de ensino que nas leccións maxistras presenciais interactuando co alumnado de forma virtual a través das aulas do Campus Remoto da UVigo

Tamén se utilizará fundamentalmente a Plataforma Fatic/Moodle. Semanalmente colgarase na plataforma material bibliográfico (guías de actuación, capítulos de libros, artigos de interese) de cada tema para que o alumno poida continuar coa súa formación. Así mesmo tamén se colgarán guías didácticas para que axuden no estudo e a elaboración do tema, e mesmo temas xa elaborados polo profesorado responsable da materia en formato Word, pdf ou power point.

Atención personalizada

A atención personalizada realizarase fundamentalmente por vía mail ou despacho virtual de Moodle previa solicitude.

As titorías realizaranse a través dos despachos virtuais do Campus Remoto da Uvigo

Avaliación

O 100% da materia , tanto para a parte Teórica como para a parte de Seminarios avaliarase a través dunha proba virtual tipo test con resposta múltiple a través da plataforma Fatic, con tempo limitado e cronometrado e en data prevista. Ambas as partes da materia considerárase superada cunha nota de 5 sobre 10. É necesario aprobar ambas as partes para superar a materia.

Os alumnos que nesa data tivesen algún tipo de problema de conexión, deben comunicalo ao profesorado vía mail, na hora seguinte á de comezo da proba. Realizaríase nova proba ao día seguinte na mesma hora e condicións.

Na modalidade non presencial a proba virtual terá un peso dun 80% e o alumno deberá presentar un traballo de investigación sobre temática da materia que se ponderará cun 20% sobre a totalidade da nota final.
